POMPONII MELAE

DE

CHOROGRAPHIA

LIBRI TRES.

RECOGNOVIT

CAROLUS FRICK.

LIPSIAE
IN AEDIBUS B. G. TEUBNERI.
MDCCCLXXX.

LIPSIAE: TYPIS B. G. TEUBNERI.

HERMANNO PETRI

DIRECTORI GYMNASII HUXARIENSIS

S.

PRAEFATIO

Pomponius Mela Tingenterae in oppido Hispaniae Baeticae natus[1]) de chorographia libros tres composuit anno 40/41 p. Chr. imperatore Caligula, cuius de Britannia triumphum haud dubie innuit III 49: „quippe tamdiu clausam (*sc.* Britanniam) aperit ecce principum maximus, nec indomitarum modo ante se verum ignotarum quoque gentium victor, propriarum rerum fidem ut bello affectavit, ita triumpho declaraturus portat.“ Quae verba non ad Claudii triumphum anno 44 p. Chr. de Britannis actum referenda esse — id quod voluit Bursian in Iahnii annal. XCIX (1869) p. 630 — nuper in Philol. XXXIV p. 741 ex eo collegi, quod Mela divisionem Mauretaniae in Mauretaniam Tingitanam et Mauretaniam Caesariensem ab hoc principe factam ignorat[2]).

Melae orbis descriptio arte rhetorica condita[3]) lecto-

1) v. II 96.

2) v. I 25—33; Dio 60, 9, 5; Plin. N. H. V 2, 11; J. Marquardt Römische Staatsverwaltung I p. 323.

3) v. I 1 facundiae minime capax; Tzschucke t. I p. XXXV. Melam Sallustii imitatorem fuisse vidit F. Vogel in actis Seminarii Philologici Erlangensis 1878 p. 317, sed numerus exemplorum, quibus consensum utriusque scriptoris demonstrare studuit, multo amplificandus est. Non absonum videtur locos colligere:

Mela	**Sallustius**
II 81 lacus — tenuis aditu	I. 91, 7 locus — aditu difficilis
I 57 intima aedium	C. 20, 1 abdita pars aedium
I 34 Carthago Romani imperii impertinax aemula	C. 10, 1 Carthago, aemula inperi Romani
II 92 Saguntum fide atque aerumnis incluta	H. II 21 D. Saguntini fide atque aerumnis incluti
I 115 Tanais — aestus hiememque iuxta ferens	I. 85, 33 hiemem et aestatem iuxta pati
II 86 penuria aquarum	I. 17, 5 paenuria aquarum
I 106 asperi inculti III 28 asperi incultique	I. 18, 1 asperi incultique

ribus multa praebebat invitamenta, itaque factum est, ut non solum a veteribus, sed etiam a posterioris aevi

Mela	Sallustius
I 110 ferae incultaeque gentes	I. 80, 1 genus hominum ferum incultumque
III 21 Garunna — iactat navigantes atrociter	I. 37, 1 atrociter respublica agitabatur
III 95 campi patentes	I. 101, 11 / 105, 3 } campi patentes
I 41 cibus est caro plurimum ferina	I. 18, 1 cibus erat caro ferina
III 28 carne vescantur	I. 89, 7 ferina carne vescebantur
I 37 condicione bellum dirimere	I. 112, 1 conditionibus bellum poni posse
III 51 longius a continenti	H. III 57 longe a continenti
III 93 detracta occisis coria	H. IV 2 coria recens detracta
III 95 crebri ignes micant	I. 98, 6. 106, 4. H. III 67, 5 crebri ignes
III 100 exusta	I. 19, 6 loca exusta
III 35 ferire hostem	C. 7, 6. 60, 4. I. 85, 33 hostem ferire
I 21 malefico genere animalium II 126 malefico genere serpentium	I. 17, 6 malifici generis animalia
III 102 abundant sua sponte genitis	H. I 61 suopte ingenio alimenta gignunt
III 91 incessit libido	C. 13, 3 lubido incesserat
I 107 inconditis moribus	H. I 33 inconditae vitae mos
III 100 infesta serpentibus	I. 89, 5 infesta serpentibus
III 38 mare — saevum sine portibus	I. 17, 5 mare saevom inportuosum
III 28 ius in viribus	H. I 33 ius in viribus
I 41 vasa ligno fiunt	I. 75, 4 vasa lignea
I 41 domicilia quae mapalia appellantur	I. 18, 8 aedificia, quae mapalia illi vocant
I 42 ubi dies deficit ibi noctem agunt	I. 18, 2 sedes quas nox coegerat, habebant
II 12 exemptumque sanguinem ubi permiscuere degustant	C. 22, 1 humani corporis sanguinem vino permixtum — degustavissent
I 64 armis petere	C. 21, 1 armis petere
II 2 pro sedibus plaustra habent	H. III 51 quibus plaustra sedes
I 45 armenta prona	C. 1, 1 pecora natura prona

scriptoribus saepius adhiberetur. Plinius enim Melam inter fontes Naturalis historiae librorum 3. 4. 5. 6. 8. 12. 13. 21. 22 laudat, a Solino eum identidem exscriptum esse, Th. Mommsen docuit.[4]) Praeterea scholiastam ad Iuvenalem[5]), Servium[6]), Iornandem[7]), Freculphum[8]), Boccatium[9]) multa ex eo deprompsisse constat. Quae omnia editori non sunt neglegenda, quamquam Boccatium, qui Melam in libris de Genealogia Deorum et de montibus, silvis, fontibus, fluminibus, stagnis etc. passim compilavit et a ceteris editoribus codicis instar aestimatus est, ex libro deterioris ordinis sua hausisse mihi persuasum est. Praebet enim non solum inscriptionem „de cosmographia", quam deteriores libri in fronte habent, sed etiam ad reliqua cum his consentit, a codice Vaticano A discrepat.

Quibus iam attigimus quaestionem de Melae codicibus. Atque magnus quidem eorum numerus ad nostram aetatem devenit, sed valde dolendum est, quod Melae libro edendo unus tantum Vaticanus 4929 ser-

---

Mela	Sallustius
II 67 Italiae frons in duo cornua se scindit	H. IV 18 Italia — scinditur in duo promunturia
III 104 passim vagari	I. 98 1 vagari passim
I 41 victus asper et munditiis carens	I. 89, 9 neque salem neque alia inritamenta gulae quaerebant
	(I. 85, 40 munditiae mulieribus conveniunt)

Ceterum cf. de Sallustio Melae fonte geographico E. Schweder die Concordanz der Chorographieen des Pomponius Mela und des Plinius. Kiliae 1879 p. 17 sq.

4) Solinus ed. Mommsen p. XI et passim.

5) ad sat. 2, 160 cf. Bursian l. l. p. 631.

6) ad Aen. IX 31, IV 146 cf. Bursian l. l.

7) de rebus Geticis Cap. III.

8) in Chron. I 2, 16.

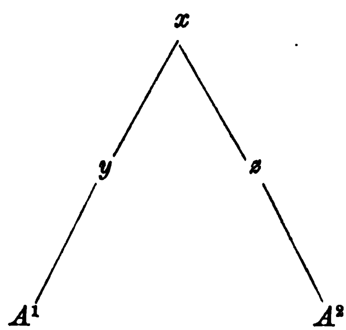
9) A. Hortis, la corografia di Pomponio Mela attribuita falsamente a Giovanni Boccacio (Archeografo Triestino N. S. VI, 3 p. 300 sqq.).

vire potest, ex quo ceteros omnes manasse Bursian l. l. apprime sagaciter evicit. Quod cum a Melae editoribus ita neglectum esse viderem, ut praeter Vaticanum illum reliquos aperte interpolatos codices tamquam ex archetypo et ipsos derivatos adhiberent, novam editionem curandam institui, cum praesertim Gustavus Parthey, recentissimus editor, emendatoris officio parum functus sit.[10])

Fundamentum igitur huius editionis est codex Vaticanus 4929 saec. X, accuratissime ab Augusto Mau denuo in meum usum excussus; quo de codice quae disseruit Adolphus Michaelis[11]) paucis supplenda sunt.

Neque enim ceteri neque Michaelis satis dignoverunt, codicem secunda et tertia manu correctum esse, quarum hanc primae manui contemporaneam, illam saeculi XII esse Augustus Mau testatur. Quae cum ita sint, ante omnia quae sit inter singulas manus ratio perpendendum est.

Atque si perlustraveris commentarium criticum, facile intelleges secundae manus scriptorem codicem neque ex ingenio neque ex eodem quo usus est primae manus scriptor exemplari emendasse, immo speraverim fore ut mecum de tali stemmate consentias:

10) v. Bursian l. l. p. 629. 11) ap. Parthey p. X sqq.

Primum enim multa, quae a codicis scriptore omissa sunt, nimirum quod in eius exemplari non iam satis legi poterant, secunda manu in spatio vacuo postea addita esse videmus.

Exempla sunt haec: II 70 (et Aver)nus III 7 (Cu)neo III 10 Lambri(acam) III 13 exit (et Libyca) III 13 nomine (sacrae) III 14 (at ab eo) flumine III 14 in(cipiunt orae) III 14 (latae ad)huc III 14 con(trahere usque adeo semet et terris angustantibus ut earum) III 14 duo (maria) III 15 (Atu)ria III 15 Magra(da. Vardulli una) III 25 spectat (oceani)co III 95 tractu (lon)gis. — Alia in margine inferiore adiecta sunt: I 56 marmore extructus (ac tectus, unum in se descensum habet, intus) III 86 auri (quam aeris est: ideo quod minus est pretio)sius. Quae omnia in uno eodemque exemplari secundam manum legisse, primam legere non potuisse, eo minus concedendum est, quod uno saltem loco manifestum glossema in margine secunda manu additum invenimus: I 8 ad nilū. africā. ad tanain. europen. Accedit, quod utraque manus in rebus orthographicis ita dissentit, ut primam quidem rudem prorsus et barbaram rationem, veriorem tamen secutam esse, secundae orthographiam magna ex parte non Melae sed librario deberi appareat. Praebet enim scriptor primae manus identidem *adque* pro *atque*, *ad* pro *at*, *Athlantas* pro *Atlantas*, *Aethna* pro *Aetna*, *Brittanicum* pro *Britannicum*, *catabatmos* pro *catabathmos* etc., verumtamen hisce exemplis fides eius perfecte demonstratur: I 52 umentes A^1 humentes A^2 I 54 hiemps A^1 hiems A^2 III 62 harundinum A^1 arundinum A^2 III 100 harenis A^1 arenis A^2 III 101 harenis A^1 arenis A^2 I 102 harenoso A^1 arenoso A^2 III 80 referundus A^1 referendus A^2. Quamquam igitur secunda manus multa qualia commemoravi scripturae menda merito removit, tamen eam ex libidine orthographiam tractasse statuendum est, imprimis cum de

novissimis praepositionum consonantibus in compositis agatur, quas prima manus centies servavit, secunda toties assimilatione quae vocatur delevit. Quoniam autem minus verisimile est, hominem indoctum saec. X talia excogitasse, secundam manum etiam in rebus orthographicis ex fonte suo pendere probatur.

Quae omnia si consideramus, facere non iam possumus quin utramque manum diversis exemplaribus usam esse iudicemus, quae tamen ut inter se propinqua et finitima fuisse contendamus, eo adducimur, quod et alios errores et lacunas[12]) nonnullas utrique manui communes esse percepimus. Quam ob rem non multum a vero aberrasse videmur, cum in stemmate explicando *y* et *z* ex eodem fonte *x* manasse indicabamus. Restat ut de tertiae manus auctoritate verba faciamus. Verum tam pauca sunt tamque ambigua, quae haec manus sola habet, ut certi quidquam definiri non possit.

Iam de archetypi natura atque condicione, qualis ex codicis subscriptione necnon ex primae et secundae manus lectionibus comparatis accurateque examinatis appareat, iudicium feramus necesse est. Atque subscriptione[13]) libri tertii fit perspicuum, archetypum saec. V Ravennae a Flavio Rusticio Helpidio Domnulo, consistorii comite, litteris maiusculis, ut diiudicavit Bursian[14]), conscriptum et emendatum esse. Singulos autem versus eius triginta quinque litteras continuisse satis ingeniosa est suspicio Curtii Wachsmuth, quam mecum communicavit vir doctissimus, eo probata, quod quae adduntur I 56 et III 86 manu secunda in inferiore margine triginta quinque litteris (III 86 psis = persis) constant, ita ut bis primam manum vel po-

12) v. paulo infra.
13) v. Michaelis l. l. O. Jahn, Berichte der sächs. Ges. d. Wiss. phil.-hist. Cl. 1851 p. 345 sqq. Bursian l. l. p. 632.
14) l. l. p. 632 corruptelis doctus (saepissime *C* et *G*, *F* et *E* confunduntur).

tius eius fontem archetypi versum praetermisisse consentaneum sit.

Alia vero cum neque prima neque secunda manu adiecta sint iam in archetypo ipso librarii neglegentia, saepius per homoeoteleuta, interciderunt, quae sunt I 6 I 12 I 14 I 51 I 60 I 75 II 4 II 20 II 50 III 39 III 53 III 56 III 70 III 71. Neque minus rara glossematum, quae iam in archetypi contextum irrepsisse consensu primae et secundae manus declaratur, sunt exempla, quorum numerus a nobis auctus hic est: I 17 I 56 I 57 I 103 I 106 II 5 II 11[15]) II 13[16]) II 32[17]) II 37[18]) II 47[19]) II 79 II 122[20]) III 14 III 53. Interdum etiam ordo verborum perturbata erat: III 8 in medium fere munda III 88 equinis auribus et, unde commotus verba II 102 „se inmittens recto iugo" aliter disposui, ut rectus sensus restitueretur. Denique multa alia iam in archetypo corrupta fuerunt, ita ut ampla emendandi occasio data sit, qua in provincia Curtium Wachsmuth ea qua est liberalitate mihi adfuisse consilio atque opera, grato animo profiteor.

Dabam Huxariae Februario anni MDCCCLXXX.

Carolus Frick.

---

15) pecorum durant *A* „perdurant" coniecerunt Schottus et Ciacconius consentiente Bursiano, abhorrente notione verbi „perdurare" apud Melam (III 78).

16) „referre" ex eis quae sequuntur „qui plurimos rettulere" additum esse videtur; mirum quod nemo perspexit sensum hac voce perturbari.

17) „athus freto navigabili pervius" verba sunt librarii de quo sermo sit in margine adnotantis, postea contextui inserta.

18) in commentario critico lege: 21. obiacet *add. A ante* tum *om. x.*

19) de litore totius Hellados, non Atticae, disserit Mela.

20) verbis „corsica etrusco" librarius illa „Corsica litori propior" explicare voluit.

INDEX NOTARUM.

A	= codex Vaticanus 4929.
A^1	= prima manus. A^2 = secunda manus. A^3 = tertia manus.
x	= reliqui codices aut omnes aut plerique.
v	= lectio vulgata.
⟨ ⟩	= litterae in rasura scriptae.
//	= littera erasa.
Barbarus	= Pomponius Mela cum praefatione Hermolai Barbari 1493.
Bursian	= Recensio editionis, quam curavit Gustavus Parthey, in Fleck. annal. 1869 p. 629 sqq.
Ciacconius	= Petri Ciacconii notae in editione A. Gronovii 1748.
I. Gronovius	= editiones Iacobi Gronovii. Lugd. Bat. 1685 et 1696.
A. Gronovius	= editiones Abrahami Gronovii. Lugd. Bat. 1722. 1743. 1748 (1782 Wirceburgi).
Kappius	= editio Io. Kappii. Curiae Regnitianae 1774.
Mariangelus	= de hoc cf. Mela ed. Tz. I p. CXLII.
Mueller	= I. A. Muelleri prolusiones scholasticae 1789—1802.
Olivarius	= Pomponius Mela cum Petri Olivarii scholiis 1536.
Parthey	= Gustavi Parthey editio Berol. 1867.
Perizonius	= Iacobi Perizonii notae in editione A. Gronovii 1748.
Pintianus	= Nonii Pintiani (Fr. Nuñis de la Yerva) editio. Salmanticae 1498.
Reinoldius	= Io. Reinoldii editio. Iscae 1711.
Sanctius	= Fr. Sanctii editio. Salmanticae 1598.
Schottus	= Andr. Schottii editio. Antwerpiae 1582.
Vadianus	= Io. Vadiani editio. Viennae 1518.
Vinetus	= Eliae Vineti editio. Parisiis 1572.
Vossius	= Isaaci Vossii editiones (1658. 1700) et observationes. 1686.
Tzschucke	= Henrici Tzschuckii editio. 1807.

---

p. 15 v. 12 *lege* Casio (Cassio *A*).
p. 65 v. 12 *lege* Pesticos (Paesicas *A*).

POMPONII MELAE

DE

CHOROGRAPHIA

Liber I.

Orbis situm dicere aggredior, impeditum opus et 1
facundiae minime capax (constat enim fere gentium
locorumque nominibus et eorum perplexo satis ordine,
quem persequi longa est magis quam benigna materia)
verum aspici tamen cognoscique dignissimum, et quod,
si non ope ingenii orantis, at ipsa sui contemplatione
pretium operae attendentium absolvat. dicam autem 2
alias plura et exactius, nunc ut quaeque erunt claris-
sima et strictim. ac primo quidem quae sit forma
totius, quae maximae partes, quo singulae modo sint
atque habitentur expediam, deinde rursus oras omnium
et litora ut intra extraque sunt, atque ut ea subit ac
circumluit pelagus, additis quae in natura regionum
incolarumque memoranda sunt. id quo facilius sciri
possit atque accipi, paulo altius summa repetetur.

Omne igitur hoc, quidquid est cui mundi cae- 1 3
lique nomen indidimus, unum id est et uno ambitu
se cunctaque amplectitur. partibus differt; unde sol
oritur oriens nuncupatur aut ortus, quo demergitur
occidens vel occasus, qua decurrit meridies, ab adversa
parte septentrio. huic medio terra sublimis cingitur 4

---

12. nunc autem ut *A* nunc ut *Vossius* 20. omme *A*

undique mari, eodemque in duo latera quae hemi-
sphaeria nominant ab oriente divisa ad occasum zonis
quinque distinguitur. mediam aestus infestat, frigus
ultimas; reliquae habitabiles paria agunt anni tempora,
verum non pariter. antichthones alteram, nos alteram
incolimus. illius situs ob ardorem intercedentis plagae
5 incognitus, huius dicendus est. haec ergo ab ortu
porrecta ad occasum, et quia sic iacet aliquanto quam
ubi latissima est longior, ambitur omnis oceano, quat-
tuorque ex eo maria recipit; unum a septentrione, a
meridie duo, quartum ab occasu. suis locis illa refe-
6 rentur. hoc primum angustum nec amplius decem
milibus passuum patens terras aperit atque intrat. tum
longe lateque diffusum abigit vaste cedentia litora,
iisdemque ex diverso prope coëuntibus adeo in artum
agitur ut minus mille passibus pateat. inde se rursus
sed modice admodum laxat, rursusque etiam quam fuit
artius exit in spatium. quo cum est acceptum, ingens
iterum et magno *** et paludi ceterum exiguo ore
coniungitur. id omne qua venit quaque dispergitur
7 uno vocabulo Nostrum mare dicitur. angustias in-
troitumque venientis nos fretum, Graeci porthmon
appellant. qua diffunditur alia aliis locis cognomina
acceptat. ubi primum se artat Hellespontus vocatur,
Propontis ubi expandit, ubi iterum pressit Thracius
Bosphorus, ubi iterum effudit Pontus Euxinus, qua
paludi committitur Cimmerius Bosphorus, palus ipsa
8 Maeotis. hoc mari et duobus inclutis amnibus, Tanai
atque Nilo, in tres partes universa dividitur. Tanais
a septentrione ad meridiem vergens, in mediam fere
Maeotida defluit; et ex diverso Nilus in pelagus. quod

1. eodemque *corr. in* eademque A^1 eodemque *Vinetus* 1. 2. hemispheria *A* 5. anticthones *A* 19. magnå *A lacunam indicavit Bursian* 22. partmon *A* porthmon *x* 28. inclytis *A* 31. maeotidam *A* qot A^2

terrarum iacet a freto ad ea flumina ab altero latere
Africam vocamus, ab altero Europen; ultra quicquid
est Asia est.

Tribus hanc e partibus tangit oceanus, ita no- 2
minibus ut locis differens, Eous ab oriente, a meridie 9
Indicus, a septentrione Scythicus. ipsa ingenti ac
perpetua fronte versa ad orientem tantum ibi se in
latitudinem effundit quantum Europe et Africa et quod
inter ambas pelagus inmissum est. inde cum aliqua-
tenus solida processit, ex illo oceano quem Indicum
diximus, Arabicum mare et Persicum, ex Scythico
Caspium recipit; et ideo qua recipit angustior, rursus
expanditur, et fit tam lata quam fuerat. dein cum iam
in suum finem aliarumque terrarum confinia devenit
media nostris aequoribus excipitur, reliqua altero cornu
pergit ad Nilum altero ad Tanain. ora eius cum alveo 10
Nili amnis ripis descendit in pelagus, et diu sicut illud
incedit ita sua litora porrigit; dein fit venienti obviam,
et primum se ingenti ambitu incurvat, post se ingenti
fronte ad Hellespontiсum fretum extendit; ab eo iterum
obliqua ad Bosphorum, iterum iterumque ad Ponticum
latus curva, aditum Maeotidos transverso margine ad-
tingit, ipsam gremio ad Tanain usque conplexa fit ripa
qua Tanais est. in ea primos hominum ab oriente 11
accipimus Indos et Seras et Scythas. Seres media
ferme Eoae partis incolunt, Indi *et Scythae* ultima:
ambo late patentes neque in hoc tantum pelagus effusi.
spectant enim etiam meridiem Indi, oramque Indici
maris, nisi quoad aestus inhabitabilem efficiunt, diu
continuis gentibus occupant. spectant et septentrionem
Scythae, ac litus Scythicum, nisi unde frigoribus ar-

2. *post* Europen *add.* *A*² *in marg. inferiore* ad nilū. africā. ad tanain. europen *om* *A*¹ 2. 3. 4. ⟨ultra — tan⟩git *A* 6. schyticus *A* 8. altitudinem *A* 23. ipsa *A* ipsam *Vossius* tanaī// *A* cōplexa *A* 26. et Scythae *post* Indi *add. editio a. 1477 Venetiis impressa*

12 centur, usque ad Caspium sinum possident. Indis proxima est Ariane, deinde Aria et Cedrosis et Persis ad sinum Persicum ***. hunc populi Persarum ambiunt, illum alterum Arabes. ab his quod in Africam restat Aethiopum est. illic Caspiani Scythis proximi sinum Caspium cingunt. ultra Amazones ultraque eas

13 Hyperborei esse memorantur. interiora terrarum multae variaeque gentes habitant, Gandari et Pariani et Bactri, Sugdiani, Pharmacotrophi, Chomarae, Choamani, Propanisadae, Dahae super Scythas Scytharumque deserta, ac super Caspium sinum Comari, Massagetae, Cadusi, Hyrcani, Hiberi, super Amazonas et Hyperboreos Cimmerii, Cissianti, Achaei, Georgili, Moschi, Cercetae, Phoristae, Rimphaces, atque ubi in nostra maria tractus excedit Matiani, Tibarani et notiora iam nomina Medi, Armenii, Commageni, Murrani, Vegeti, Cappadoces, Gallograeci, Lycaones, Phryges,

14 Pisidae, Isauri, Lydi, Syrocilices. rursus ex his quae meridiem spectant *** eaedemque gentes interiora litora tenent usque ad sinum Persicum. super hunc sunt Parthi et Assyrii, super illum alterum Babylonii, et super Aethiopas Aegyptii. ripis Nili amnis et mari proxima idem Aegyptii possident. deinde Arabia angusta fronte sequentia litora adtingit. ab ea usque ad flexum illum quem supra rettulimus Syria, et in ipso flexu Cilicia, extra autem Lycia et Pamphylia, Caria, Ionia, Aeolis, Troas usque ad Hellespontum. ab eo Bithyni sunt ad Thracium Bosphorum. circa Pontum aliquot populi alio alioque fine uno omnes

2. ariatne A^1 ariadne A^2 Ariane *Barbarus* 3. *lacunam post* Persicum *indicavit Bursian* 5. scythi *A* 9. subsiani *A* Sugdiani *Vossius* 10. ropanes *A* Propanisadae *Bursian* 13. cissi anthiacae *A* Cissianti, Achaei *Vossius* 14. corsitae *A* Cercetae *Pintianus* 15. mati antibarani *A* Matiani, Tibarani *Reinoldius* 16. armeni// *A* (*fuit* i) 19. *nonnulla de sinu Arabico dicta interciderunt* 22. aegypti// *A* 23. proximo *A* 28. bithini A^1 bithyni A^2 29. alia A^1 alio A^2

nomine Pontici. ad lacum Maeotici, ad Tanaim Sau-
romatae.
Europa terminos habet ab oriente Tanain et 3
Maeotida et Pontum, a meridie reliqua Nostri maris, 15
ab occidente Atlanticum, a septentrione Britannicum
oceanum. ora eius forma litorum a Tanai ad Helles-
pontum, qua ripa est dicti amnis, qua flexum paludis
ad Ponticum redigit, qua Propontidi et Hellesponto
latere adiacet, contrariis litoribus Asiae non opposita
modo verum et similis est. inde ad fretum nunc vaste 16
retracta nunc prominens tres maximos sinus efficit,
totidemque se in altum magnis frontibus evehit. extra
fretum ad occidentem inaequalis admodum praecipue
media procurrit; ad septentrionem, nisi ubi semel
iterumque grandi recessu abducitur, paene ut directo
limite extenta est. mare quod primo sinu accipit 17
Aegaeum dicitur; quod sequenti in ore Ionium, Hadri-
aticum interius; quod ultimo nos Tuscum Grai Tyr-
rhenicum perhibent. gentium prima est Scythia, alia 18
quam dicta est ad Tanain, media ferme Pontici lateris,
hinc in Aegaei partem pertinens Thracia, huic Macedonia
adiungitur. tum Graecia prominet, Aegaeumque ab
Ionio mari dirimit. Hadriatici latus Illyris occupat.
inter ipsum Hadriaticum et Tuscum Italia procurrit.
in Tusco intimo Gallia est, ultra Hispania. haec in 19
occidentem diuque etiam ad septentrionem diversis
frontibus vergit. deinde rursus Gallia est longe et a
Nostri maris litoribus huc usque permissa. ab ea
Germani ad Sarmatas porriguntur, illi ad Asiam.
Africa ab orientis parte Nilo terminata, pelago 4 20

---

1. meotici *A* *litteras* me *add.* A^3 *in spatio vacuo* 3. 4. ⟨europa — maeo⟩tida *A* 5. brittanicum A^1 britannicum A^2 6. tanai *A* a Tanai *Vossius* 7. quia *A* qua *x bis* 17. aegeum *A* 18. tuscum quem *A* Tuscum *v* 21. thraciae ac macedoniae *A* Thracia, huic Macedonia *Pintianus* 25. int$\overset{i}{n}$mo A^1 *corr.* 28. nostris *A* Nostri maris *Curtius Wachsmuth*

a ceteris, brevior est quidem quam Europe, quia nec
usquam Asiae et non totis huius litoribus obtenditur,
longior tamen ipsa quam latior, et qua ad fluvium
adtingit latissima, utque inde procedit ita media prae-
cipue in iuga exsurgens pergit incurva ad occasum,
fastigatque se molliter; et ideo ex spatio paulatim
21 adductior ubi finitur ibi maxime angusta est. quantum
incolitur eximie fertilis, verum quod pleraque eius
inculta et aut harenis sterilibus obducta aut ob sitim
caeli terrarumque deserta sunt aut infestantur multo
ac malefico genere animalium, vasta est magis quam
frequens. mare quo cingitur a septentrione Libycum,
a meridie Aethiopicum, ab occidente Atlanticum di-
22 cimus. in ea parte quae Libyco adiacet proxima Nilo
provincia quam Cyrenas vocant; dein cui totius regionis
vocabulo cognomen inditum est Africa. cetera Numidae
et Mauri tenent, sed Mauri *et* in Atlanticum pelagus
expositi. ultra Nigritae sunt et Pharusii usque ad
Aethiopas. hi et reliqua huius et totum latus quod
meridiem spectat usque in Asiae confinia possident.
23 at super ea quae Libyco mari adluuntur Libyes Ae-
gyptii sunt et Leucoaethiopes et natio frequens multi-
plexque Gaetuli. deinde late vacat regio perpetuo
tractu inhabitabilis. tum primos ab oriente Gara-
mantas, post Augilas et Trogodytas, et ultimos ad
occasum Atlantas audimus. intra, si credere libet,
vix iam homines magisque semiferi Aegipanes et
Blemyes et Gamphasantes et Satyri sine tectis ac sedi-
bus passim vagi habent potius terras quam habitant.

---

1. europae A^1 europe A^2 4. adtingit A^1 attingit A^2 tam tedia A^1 ita media A^2 5. ex// urgens A (*fuit* s) 9. harenis A^1 14. in illo A Nilo x 17. et *post* Mauri *add.* *Vossius* athlanticum A^1 atlanticum A^2 18. zigritae A Nigritae x carusii A Pharusii v 19. aethiophas A^1 aethiopas A^2 21. abluuntur A adluuntur v aegypti A 23. getuli A 24. gamarantas A^1 garamantas A^2 28. gampasamtes A

haec summa nostri orbis, hae maximae partes, hae 24 formae gentesque partium. nunc exactius oras situsque dicturo inde est commodissimum incipere unde terras Nostrum pelagus ingreditur, et ab his potissimum quae influenti dextra sunt; deinde stringere litora ordine quo iacent, peragratisque omnibus quae id mare attingunt legere etiam illa quae cingit oceanus; donec cursus incepti operis, intra extraque circumvectus orbem, illuc unde coeperit redeat.

Dictum est Atlanticum esse oceanum qui terras 5 25 ab occidente contingeret. hinc in Nostrum mare pergentibus laeva Hispania, Mauretania dextra est, primae partes illa Europae, haec Africae. eius orae finis Mulucha, caput atque exordium est promunturium quod Graeci Ampelusiam, Afri aliter sed idem significante vocabulo appellant. in eo est specus Herculi 26 sacer, et ultra specum Tinge oppidum pervetus et ab Antaeo, ut ferunt, conditum. extat rei signum parma elephantino tergori exsecta ingens et ob magnitudinem nulli nunc usuro habilis, quam locorum accolae ab illo gestatam pro vero habent traduntque et inde eximie colunt. deinde est mons praealtus, ei quem ex adverso 27 Hispania adtollit obiectus: hunc Abilam illum Calpen vocant, Columnas Herculis utrumque. addit fama nominis fabulam, Herculem ipsum iunctos olim perpetuo iugo diremisse colles, atque ita exclusum antea mole montium oceanum ad quae nunc inundat admissum. hic iam mare latius funditur, submotasque vastius terras magno impetu inflectit. ceterum regio 28 ignobilis et vix quicquam inlustre sortita parvis oppidis habitatur, parva flumina emittit, solo quam viris

---

6. in mare *A* id mare *J. A. Mueller* 13. illae *A* illa *x* hae// *A* haec *x* 14. adque A^1 atque A^2 promunturium A^1 promuntorium A^2 18. anteo *A* 19. exsecta A^1 execta A^2 23. adtollit A^1 attollit A^2 27. a$\overset{d}{t}$ A^1 30. i$\overset{l}{n}$lustre A^1

29 melior et segnitia gentis obscura. ex his tamen quae commemorare non piget montes sunt alti qui continenter et quasi de industria in ordinem expositi ob numerum Septem ob similitudinem Fratres nuncupantur. Tumuada fluvius, et Rusigada et Siga parvae urbes, et portus cui Magno est cognomen ob spatium. Mulucha ille quem diximus amnis est nunc gentium olim regnorum quoque terminus, Bocchi Iugurthaeque.

6 30 Ab eo Numidia ad ripas exposita fluminis Ampsaci spatio quidem quam Mauretania angustior est, verum et culta magis et ditior. urbium quas habet maximae sunt Cirta procul a mari, nunc Sittianorum colonia, quondam regum domus, et cum Syphacis foret opulentissima, Iol ad mare aliquando ignobilis, nunc quia Iubae regia fuit et quod Caesarea vocitatur inlustris.
31 citra hanc, nam in medio ferme litore sita est, Cartinna et Arsinna sunt oppida et Avisa castellum et Laturus sinus et Sardabale fluvius. ultra monumentum commune regiae gentis, deinde Icosium Ruthisia urbes, effluentes inter eas Aucus et Nabar aliaque quae taceri
32 nullum rerum famaeve dispendium est. interius et longe satis a litore, si fidem res capit, mirum ad modum spinae piscium muricum ostrearumque fragmenta saxa adtrita, uti solent, fluctibus et non differentia marinis infixae cautibus anchorae et alia eiusmodi signa atque vestigia effusi olim usque ad ea loca pelagi in campis nihil alentibus esse invenirique narrantur.

7 33 Regio quae sequitur a promunturio Metagonio ad Aras Philaenorum proprie nomen Africae usurpat. in ea sunt oppida Hippo Regius et Rusiccade et Thabraca.

---

2. continentur *A* continenter *x* 12. cirtha *A* 14. iola *A* Iol *Barbarus* 15. caeserea *A*[1] caesarea *A*[2] inlustris *A*[1] 22. altiore *A* a litore *v* 24. adtrita *A*[1] attrita *A*[2] 26. adque *A*[1] atque *A*[2] 30. filenorum *A*

dein tria promunturia Candidum, Apollinis, Mercurii, 34
vaste proiecta in altum, duos grandes sinus efficiunt.
Hipponensem vocant proximum ab Hippone Diarryto
quod litore eius adpositum est. in altero sunt Castra
Dellia, Castra Cornelia, flumen Bagrada; Utica et
Carthago ambae inclutae ambae a Phoenicibus con-
ditae, illa fato Catonis insignis, haec suo, nunc populi
Romani colonia, olim imperii eius pertinax aemula,
iam quidem iterum opulenta, etiam nunc tamen pri-
orum excidio rerum quam ope praesentium clarior.
Hadrumetum, Leptis, Clupea, Habromacte, Phyrre,
Neapolis hinc ad Syrtim adiacent ut inter ignobilia
celeberrimae. Syrtis sinus est centum fere milia 35
passuum qua mare accipit patens, trecenta qua cingit;
verum inportuosus atque atrox et ob vadorum fre-
quentium brevia, magisque etiam ob alternos motus
pelagi affluentis ac refluentis infestus. super hunc 36
ingens palus amnem Tritona recipit, ipsa Tritonis,
unde et Minervae cognomen inditum est, ut incolae
arbitrantur, ibi genitae; faciuntque ei fabulae aliquam
fidem, quod quem natalem eius putant ludicris virgi-
num inter se decertantium celebrant. ultra est Oea 37
oppidum et Cinyps fluvius per uberrima arva decidens,
tum Leptis altera et Syrtis nomine atque ingenio par
priori, ceterum altero fere spatio qua dehiscit quaque
flexum agit amplior. eius promunturium est Borion,
ab eoque incipiens ora, quam Lotophagi tenuisse
dicuntur, usque ad Phyconta, et id promunturium
est, inportuoso litore pertinet. Arae ipsae nomen ex 38
Philaenis fratribus traxere, qui contra Cyrenaicos missi

---

1. mercuri// *A* (*fuit* i) 4. adpositum A^1 appositum A^2 5. delia *A* Dellia *Vossius* 6. inclytae *A* 13. syrti *A* 15. inportuosus A^1 importuosus A^2 17. pelagia fluentis *A* pelagi affluentis *x* 23. cynips *A* Cinyps *Pintianus* 29. i$\overset{m}{\text{n}}$portuoso A^1 30. philenis *A* cyrenaeicos *A*

Carthagine ad dirimendum condicione bellum diu iam de finibus et cum magnis amborum cladibus gestum, postquam in eo quod convenerat non manebatur, ut ubi legati concurrerent, certo tempore utrimque dimissi, ibi termini statuerentur, pacti de integro ut quidquid citra esset popularibus cederet, mirum et memoria dignissimum facinus, hic se vivos obrui pertulerunt.

8 39 Inde ad Catabathmon Cyrenaica provincia est, in eaque sunt Hammonis oraculum fidei inclutae, et fons quem Solis adpellant, et rupes quaedam austro sacra. haec cum hominum manu attingitur ille inmodicus exurgit harenasque quasi maria agens sic saevit ut fluctibus. fons media nocte fervet, mox et paulatim tepescens fit luce frigidus, tunc ut sol surgit ita subinde frigidior per meridiem maxime riget, sumit dein teporem iterum, et prima nocte calidus, atque ut illa procedit ita calidior rursus cum est media
40 perfervet. in litore promunturia sunt Zephyrion et Naustathmos, portus Paraetonius, urbes Hesperia, Apollonia, Ptolemais, Arsinoë atque unde terris nomen est ipsa Cyrene. Catabathmos vallis devexa in Aegyptum
41 finit Africam. orae sic habitantur ad nostrum maxime ritum moratis cultoribus, nisi quod quidam linguis differunt et cultu deum quos patrios servant ac patrio more venerantur. proximis nullae quidem urbes stant, tamen domicilia sunt quae mapalia appellantur. victus asper et munditiis carens. primores sagis velantur, vulgus bestiarum pecudumque pellibus. humi quies epulaeque capiuntur. vasa ligno fiunt aut cortice.

4. concurrerant *A* concurrerent *x* 9. cathabathmon *A* cyreneica *A* 10. inclytae *A* 11. adpellant A^1 appellant A^2 12. inmodicus A^1 immodicus A^2 18. caldior *A* 19. promuntoria A^1 *corr.* 20. paretonius *A* 21. ptolemaeis A^1 ptolemais A^2 22. catabatmos A^1 catabathmos A^2 27. mappalia A^1 mapalia A^2

potus est lac sucusque bacarum. cibus est caro plu-
rimum ferina: nam gregibus, quia id solum opimum 42
est, quod potest parcitur. interiores incultius etiam
secuntur vagi pecora, utque a pabulo ducta sunt ita
se ac tuguria sua promovent, atque ubi dies deficit
ibi noctem agunt. quanquam in familias passim et
sine lege dispersi nihil in commune consultant, tamen
quia singulis aliquot simul coniuges et plures ob id
liberi adgnatique sunt nusquam pauci. ex his qui 43
ultra deserta esse memorantur Atlantes solem exse-
crantur et dum oritur et dum occidit ut ipsis agrisque
pestiferum. nomina singuli non habent, non vescuntur
animalibus, neque illis in quiete qualia ceteris morta-
libus visere datur. trogodytae nullarum opum domini 44
strident magis quam locuntur, specus subeunt alun-
turque serpentibus. apud Garamantas etiam armenta 45
sunt eaque obliqua cervice pascuntur, nam pronis
directa in humum cornua officiunt. nulli certa uxor
est. ex his qui tam confuso parentium coitu passim
incertique nascuntur quos pro suis colant formae
similitudine agnoscunt. Augilae manes tantum deos 46
putant, per eos deierant, eos ut oracula consulunt,
precatique quae volunt, ubi tumulis incubuere, pro
responsis ferunt somnia. feminis eorum sollemne est
nocte qua nubunt omnium stupro patere qui cum
munere advenerint, et tum cum plurimis concubuisse
maximum decus, in relicum pudicitia insignis est. nudi 47
sunt Gamphasantes armorumque omnium ignari; nec
vitare sciunt tela nec iacere, ideoque obvios fugiunt,
neque aliorum quam quibus idem ingenii est aut
congressus aut conloquia patiuntur. Blemyis capita 48

4. secuntur A^1 sequuntur A^2 5. ad tuguria *A* 6. quanquam A^1 *corr.* 10. exsecrantur A^1 execrantur A^2 15. locuntur A^1 loquuntur A^2 27. relicum A^1 reliquum A^2 insignis est A^1 *corr.* 31. conloqia A^1 colloqia A^2 blemyes *A* blemyis *v*

absunt, vultus in pectore est. Satyris praeter effigiem
nihil humani. Aegipanum quae celebratur ea forma
est. haec de Africa.

9 Asiae prima pars Aegyptus inter Catabathmon et
49 Arabas; ab hoc litore penitus immissa donec Aethi-
opiam dorso contingat ad meridiem refugit. terra ex-
pers imbrium mire tamen fertilis et hominum alio-
rumque animalium perfecunda generatrix. Nilus efficit,
50 amnium in Nostrum mare permeantium maximus. hic
ex desertis Africae missus nec statim navigari facilis
nec statim Nilus est, et cum diu simplex saevusque
descendit, circa Meroën late patentem insulam in Aethi-
opiam diffunditur, alteraque parte Astabores altera
Astape dictus est. ubi rursus coit ibi nomen hoc
51 capit. inde partim asper partim navigia patiens in
immanem lacum devenit, ex quo praecipiti impetu
egressus et Tachempso alteram insulam amplexus us-
que ad Elephantinen urbem Aegyptiam atrox adhuc
fervensque decurrit. tum demum placidior et iam
bene navigabilis primum iuxta Cercasorum oppidum
triplex esse incipit. deinde *iterum* iterumque divisus
ad Delta et ad Melyn it per omnem Aegyptum vagus
atque dispersus, septemque in ora se scindens singulis
52 tamen grandis evolvitur. non pererrat autem tantum
eam sed aestivo sidere exundans etiam irrigat, adeo
efficacibus aquis ad generandum alendumque, ut prae-
ter id quod scatet piscibus, quod hippopotamos croco-
dilosque vastas beluas gignit, glaebis etiam infundat
animas, ex ipsaque humo vitalia effingat. hoc eo
manifestum est, quod ubi sedavit diluvia ac se sibi
reddidit, per umentes campos quaedam nondum per-

4. 5. ⟨Asiae — Arabas⟩ *A* 11. ⟨et⟩cum *A* 17. talems⟨o//⟩ *A* Tachempso *Barbarus* 18. elephantilem *A* Elephantinen *Pintianus* 19. ⟨et⟩iam *A* 21. iterum *add. Salmasius* 23. adque A^1 atque A^2 26. alendum *add.* A^2 27. crocodillosque *A* 31. umentes A^1 humentes A^2

fecta animalia sed tum primum accipientia spiritum
et ex parte iam formata ex parte adhuc terrena vi-
suntur. crescit porro, sive quod solutae magnis ae- 53
stibus nives ex inmanibus Aethiopiae iugis largius
quam ripis accipi queant defluunt, sive quod sol hieme
terris propior et ob id fontem eius minuens tunc altius
abit, sinitque integrum et ut est plenissimus surgere,
sive quod per ea tempora flantes Etesiae aut actas
a septentrione in meridiem nubes super principia eius
imbre praecipitant, aut venienti obviae adverso spiritu
cursum descendentis impediunt, aut harenis quas cum
fluctibus litori adplicant ostia obducunt; fitque maior
vel quod nihil ex semet amittit, vel quod plus quam
solet accipit, vel quod minus quam debet emittit. quod 54
si est alter orbis suntque oppositi nobis a meridie
antichthones, ne illud quidem a vero nimium absces-
serit, in illis terris ortum amnem, ubi subter maria
caeco alveo penetraverit, in nostris rursus emergere,
et hac re solstitio adcrescere quod tum hiemps sit unde
oritur. alia quoque in his terris mira sunt. in quo- 55
dam lacu Chemmis insula lucos silvasque et Apol-
linis grande sustinens templum natat, et quocumque
venti agunt pellitur. pyramides tricenum pedum lapi-
dibus extructae, quarum maxima, tres namque sunt,
quattuor fere soli iugera qua sedet occupat, totidem
in altitudinem erigitur. Moeris, aliquando campus
nunc lacus viginti milia passuum in circuitum patens,
altior quam ad navigandum magnis onustisque navibus
satis est. Psammetici opus labyrinthus, domos mille 56
et regias duodecim perpetuo parietis ambitu amplexus,
marmore extructus ac tectus, unum in se descensum

6. proprior A^1 propior A^2 8. ethaesiae *A* 12. adplicant A^1 applicant A^2 16. anticthones *A* 19. adcrescere A^1 accrescere A^2 hiemps A^1 hiems A^2 25. quae sede *A* qua sedet *Pintianus* 31. ac tectus — intus *om.* A^1 *add.* A^2 *in marg. inferiore*

habet, intus paene innumerabiles vias, multis ambagi-
bus huc et illuc remeantibus, sed continuo anfractu
et saepe revocatis porticibus ancipites: quibus alium
super alios orbem agentibus, et subinde tantum re-
deunte flexu quantum processerat, magno et expli-
57 cabili tamen errore perplexus est. cultores regionum
multo aliter a ceteris agunt. mortuos fimo obliti
plangunt: nec cremare aut fodere fas putant, verum
arte medicatos intra penetralia conlocant. suis litteris
perverse utuntur. lutum inter manus, farinam calci-
bus subigunt. forum ac negotia feminae, viri pensa
ac domus curant; onera illae umeris hi capitibus
accipiunt; parentes cum egent, illis necesse est, his
liberum est alere. cibos palam et extra tecta sua
58 capiunt, obscena intimis aedium reddunt. colunt
effigies multorum animalium atque ipsa magis ani-
malia, sed alia alii: adeo ut quaedam eorum etiam
per inprudentiam interemisse capitale sit, et ubi
morbo aut forte extincta sint sepelire ac lugere
sollemne sit. Apis populorum omnium numen est:
bos niger certis maculis insignis et cauda lingua-
que dissimilis aliorum. raro nascitur nec coitu pe-
cudis, ut aiunt, sed divinitus et caelesti igne con-
ceptus, diesque quo gignitur genti maxime festus est.
59 ipsi vetustissimi ut praedicant hominum trecentos et
triginta reges ante Amasim, et supra tredecim milium
annorum aetates certis annalibus referunt, mandatum-
que litteris servant, dum Aegyptii sunt, quater cursus
suos vertisse sidera ac solem bis iam occidisse unde
60 nunc oritur. viginti *milia* urbium Amasi regnante
habitarunt et nunc multas habitant. earum clarissimae

3. *post* quibus *add.* *A* subinde *om.* *Vossius* 9. conlocant A^1 collocant A^2 13. *post* illis *add.* *A* mulieribus scilicet *om.* *v* 16. adque A^1 atque A^2 18. inprudentiam A^1 imprudentiam A^2 24. gignitur A^1 *corr.* 28. aegypti *A* 30. milia *add.* *v*

procul a mari Sais, Memphis, Syene, Bubastis Elephantine et Thebae utique *quae* ut Homero dictum est centum portas, sive ut alii aiunt centum aulas habent, totidem olim principum domos, solitasque singulas ubi negotium exegerat dena armatorum milia effundere; in litore Alexandria Africae contermina, Pelusium Arabiae. ipsas oras secant Canopicum, Bolbiticum, Sebennyticum, Pathmeticum, Mendesium, Cataptystum, Pelusiacum Nili ostia.

10 61 Arabia hinc ad Rubrum mare pertinet, sed illic magis laeta et ditior ture atque odoribus abundat, hic nisi qua Cassio monte adtollitur plana et sterilis portum admittit Azotum suarum mercium emporium, qua in altum abit adeo edita ut ex summo vertice a quarta vigilia ortum solis ostendat.

11 62 Syria late litora tenet, terrasque etiam latius introrsus, aliis aliisque nuncupata nominibus: nam et Coele dicitur et Mesopotamia et Damascene et Adiabene et Babylonia et Iudaea et Commagene. 63 hic Palaestine est qua tangit Arabas, tum Phoenice; et ubi se Ciliciae committit Antiochia, olim ac diu potens, sed cum eam regno Semiramis tenuit longe potentissima. operibus certe eius insignia multa sunt; duo maxime excellent; constituta urbs mirae magnitudinis Babylon, ac siccis olim regionibus Euphrates et Tigris immissi. 64 ceterum in Palaestina est ingens et munita admodum Gaza: sic Persae aerarium vocant, et inde nomen est, quod cum Cambyses armis Aegyptum peteret, huc belli et opes et pecuniam intulerat. est non minor Ascalon;

2. ⟨et⟩hebae *A* (et A^3) uti que *A* utique quae *Perizonius* 7. volbiticum *A* Bolbiticum *v* 8. sevennyticum *A* pathameticum *A* Pathmeticum *v* 11. adque A^1 atque A^2 12. adtollitur A^1 attollitur A^2 18. damascenae A^1 damascene A^2 19. colophone *A* Commagene *Kappius* 20. palestine *A* cum *A* tum *x* 24. excellent *sic A* 26. palestina *A* 28. peteret/// *A* 29. ⟨as⟩calo⟨n⟩ *A* (*litteras in ras. add.* A^3)

est Iope ante diluvium ut ferunt condita, ubi Cephea
regnasse eo signo accolae adfirmant, quod titulum eius
fratrisque Phinei veteres quaedam arae cum religione
plurima retinent: quin etiam rei celebratae carminibus
ac fabulis, servataeque a Perseo Andromedae clarum
vestigium marinae beluae ossa inmania ostentant.

12 65 Phoenicen inlustravere Phoenices, sollers hominum
genus et ad belli pacisque munia eximium: litteras et
litterarum operas aliasque etiam artes, maria navibus
adire, classe confligere, inperitare gentibus, regnum
66 proeliumque conmenti. in ea est et Tyros aliquando
insula, nunc adnexa terris deficit, quod ab inpugnante
quondam Alexandro iacta opera. vici tenent ulteriora
et adhuc opulenta Sidon, antequam a Persis caperetur
67 maritimarum urbium maxima. ab ea ad promunturium
Theuprosopon duo sunt oppida Bublos et Botrys: ultra
tria fuerunt singulis inter se stadiis distantia; locus
ex numero Tripolis dicitur. tum Simyra castellum et
68 urbs non obscura Marathos. inde iam non obliqua
pelago sed adversa adiacens Asia grandem sinum in-
flexo tractu litoris accipit. populi dites circumsident;
situs efficit: quia regio fertilis crebris et navigabilibus
alveis fluminum pervia diversas opes maris atque ter-
69 rarum facili commercio permutat ac miscet. in eo
prima est reliqua pars Syriae cui Antiochiae cognomen
additur, et in ora eius urbes Seleucia, Hypatos, Be-
rytos, Laodicea, Rosos, amnesque qui inter eas eunt
Lycos et Hypatos et Orontes; tum mons Amanus et
ab eo statim Myriandros et Cilices.

13 70 At in recessu intimo locus est magni aliquando
discriminis, fusorum ab Alexandro Persarum fugien-

---

1. ⟨est i⟩ope *A* (*litteras in ras. add.* A^3) 6. matrinae A^1 marinae A^2 7. inlustravere A^1 illustravere A^2 10. inperita re A^1 imperita re A^2 16. euprosopon *A* Theuprosopon *Pintianus* bubos *A* Bublos *scripsi* bathros *A* Botrys *Barbarus*
28. lytos *A* Lycos *v*

tisque Darii spectator ac testis, nunc ne minima quidem, tunc ingenti urbe celebris. Issos fuit, et hac re sinus Issicus dicitur. procul inde Hammodes promunturium inter Pyramum Cydnumque fluvios iacet. Pyramus Isso propior Mallon praeterfluit, Cydnus ultra per Tarsum exit. deinde urbs est olim a Rhodiis 71
Argivisque, post piratis Pompeio adsignante possessa, nunc Pompeiopolis tunc Soloe. iuxta in parvo tumulo Arati poëtae monimentum ideo referendum, quia ignotum quam ob causam iacta in id saxa dissiliunt. non longe hinc Corycos oppidum portu saloque incingitur, angusto tergore continenti adnexum. supra 72
specus est nomine Corycius singulari ingenio, ac supra quam ut describi facile possit eximius. grandi namque hiatu patens montem litori adpositum et decem stadiorum clivo satis arduum ex summo statim vertice aperit. tunc alte demissus et quantum demittitur amplior viret lucis pendentibus undique, et totum se nemoroso laterum orbe conplectitur: adeo mirificus ac pulcher, ut mentes accedentium primo aspectu consternat, ubi contemplari duravere non satiet. unus in 73
eum descensus est angustus asper quingentorum et mille passuum per amoenas umbras et opaca silvae quiddam agreste resonantis, rivis hinc atque illinc fluitantibus. ubi ad ima perventum est rursum specus alter aperitur ob alia dicendus. terret ingredientes sonitu cymbalorum divinitus et magno fragore crepitantium. deinde aliquamdiu perspicuus, mox et quo 74
magis subitur obscurior, ducit ausos penitus, alteque quasi cuniculo admittit. ibi ingens amnis ingenti fonte se extollens tantummodo se ostendit, et ubi

5. prior *A* propior *v* malosenen A^1 malosen A^2 Mallon *Barbarus* 7. adsignante A^1 assignante A^2 15. adpositum A^1 appositum A^2 17. dimissus *A* demissus *v* dimittitur *A* demittitur *v* 19. nemoroso A^1 *corr.* 24. illic A^1 illinc A^2 28. aliquamdiu A^1 aliquandiu A^2 31. fronte *A*

magnum impetum brevi alveo traxit iterum demersus
absconditur. intra spatium est magis quam ut pro-
gredi quisquam ausit horribile et ideo incognitum.
75 totus autem *specus* augustus et vere sacer, habitarique
a diis et dignus et creditus, nihil non venerabile et
76 quasi cum aliquo numine se ostentat. alius ultra est
quem Typhoneum vocant, ore angusto et multum, ut
experti tradidere, pressus, et ob id adsidua nocte
suffusus neque unquam perspici facilis, sed quia ali-
quando cubile Typhonis fuit et quia nunc demissa in
se confestim exanimat natura fabulaque memorandus.
77 duo deinde promunturia sunt Sarpedon, finis aliquando
regni Sarpedonis, et quod Ciliciam a Pamphylia di-
stinguit Anemurium, interque ea Celenderis et Nagidos
Samiorum coloniae; sed Celenderis Sarpedoni propior.
14 78 In Pamphylia est Melas navigabilis fluvius, oppi-
dum Sida et alter fluvius Eurymedon. magna apud
eum Cimonis Atheniensium ducis adversus Phoenicas
et Persas navalis pugna atque victoria fuit. mare
quo pugnatum est ex edito admodum colle prospectat
Aspendos, quam Argivi condiderant, possedere finitimi.
79 deinde alii duo validissimi Cestros et Cataractes: Ces-
tros navigari facilis, hic quia se praecipitat ita dictus.
inter eos Perga est oppidum, et Dianae quam ab oppido
Pergaeam vocant templum. trans eosdem mons Sarde-
misos et Phaselis a Mopso condita finis Pamphyliae.
15 80 Lycia continuo, cognominata a Lyco rege Pan-
dionis filio, atque, ut ferunt, infestata olim Chimaerae

---

2. quam aut *A* 4. specus *post* autem *add. Curtius Wachsmuth* 8. adsidua A^1 assidua A^2 10. dimissa *A* demissa *v* 12. promuntoria A^1 *corr.* 14. ceianderis A^1 ceiandaris A^2 Celenderis *Pintianus* natidos *A* Nagidos *Pintianus* 15. ceiandaris *A* proprior A^1 propior A^2 16. phamphylia A^1 pamphylia A^2 19. adque A^1 atque A^2 22. carhactes *A* Cataractes *Barbarus* 25. sardemysos *A* 27. lucia A^1 *vel* A^2 *corr.* 28. chimerae *A*

ignibus, Sidae portu et Tauri promunturio grandem sinum claudit. Taurus ipse ab Eois litoribus exsur- 81 gens vaste satis attollitur, dein dextro latere ad septentrionem, sinistro ad meridiem versus it in occidentem rectus et perpetuo iugo, magnarumque gentium qua dorsum agit terminus, ubi terras diremit exit in pelagus. idem autem et totus, ut dictus est, dicitur, etiam qua spectat orientem, deinde Haemodes et Caucasus et Propanisus, tum Caspiae pylae, Niphates, Armeniae pylae, et ubi iam nostra maria contingit Taurus iterum. post eius promunturium flumen est 82 Limyra et eodem nomine civitas, atque ut multa oppida sic praeter Pataram non inlustria. illam nobilem facit delubrum Apollinis quondam opibus et oraculi fide Delphico simile. ultra est Xanthus flumen et Xanthos oppidum, mons Cragus et quae Lyciam finit urbs Telmesos.

Caria sequitur. habitant incertae originis. alii 16 83 indigenas, sunt qui Pelasgos, quidam Cretas existimant. genus usque eo quondam armorum pugnaeque amans ut aliena etiam bella mercedibus agerent. hic castella sunt aliquot, dein promunturia duo Pedalion et Crya, et secundum Calbim amnem Caunus oppidum valetudine habitantium infame. inde ad Halicarnason haec 84 iacent: Rhodiorum aliquot coloniae, portus duo, Gelos et cui ex urbe quam amplectitur Thyssanusa cognomen est, inter eos oppidum Larumna et Pandion collis in mare emissus, tum tres ex ordine sinus, Thymnias Schoenus Bubasius; Thymniae promunturium Aphrodisium est, Schoenus ambit Hylam, Bubasius Cyrnon.

2. eois A^1 *corr.* 2. 3. exsurgens A^1 exurgens A^2 6. dirimit *A* diremit *x* 8. //orientem *A* 12. lymyra *A* 13. inlustria A^1 illustria A^2 14. oraculis *A* 16. gracius *A* Cragus *v* ⟨urb⟩s *A* 19. et A^1 eo A^2 21. cytria *A* Crya *Barbarus* 22. galbian *A* Calbim *Barbarus* 24. aliquod A^1 aliquot A^2 28. bubaesius *A* Bubasius *scripsi* 29. bubaesius *A* crynon *A* Cyrnon *Bursian*

tum Cnidus in cornu paene insulae, interque eam et
85 Ceramicum sinum in recessu posita Euthana. Hali-
carnasos Argivorum colonia est, et cur memoranda
sit, praeter conditores, Mausoleum efficit regis Mausoli
monumentum, unum de miraculis septem, Artemisiae
opus. trans Halicarnason illa sunt: litus Leuca, urbes
Myndos, Caruanda, Neapolis, sinus Iasius et Basilicus.
in Iasio est Bargylos.

17
86 Post Basilicum Ionia aliquot se ambagibus sinuat,
et primum a Posideo promunturio flexum inchoans
cingit oraculum Apollinis dictum olim Branchidae,
nunc Didymei; Miletum, urbem quondam Ioniae totius
belli pacisque artibus principem, patriam Thaletis
astrologi et Timothei musici et Anaximandri physici,
aliorumque civium inclutis ingeniis merito inclutam,
utcumque Ioniam vocant; urbem Hippin, amnis Mae-
andri exitum, Latmium montem, Endymionis a Luna,
87 ut ferunt, adamati fabula nobilem. dein rursus in-
flexa cingit urbem Prienen et Gaesi fluminis ostium,
moxque ut maiore circuitu ita plura conplectitur. ibi
est Panionium sacra regio, et ob id eo nomine
88 adpellata quod eam communiter Iones colunt. ibi a
fugitivis, ut aiunt, condita (nomen famae adnuit)
Phygela. ibi Ephesus et Dianae clarissimum tem-
plum, quod Amazones Asia potitae consecrasse tra-
duntur; ibi Caystros amnis; ibi Lebedos, Clariique
Apollinis fanum, quod Manto Tiresiae filia fugiens

---

2. tetraticum *A* Ceramicum *Barbarus* euciana *A* Euthana *Bursian* 2. 3. halicarnassos *A* Halicarnasos *scripsi* 6. halicarssonna *A* Halicarnason *scripsi* 7. myridos *A* Myndos *Pintianus* aruanda *A* Caruanda *Bursian* iasus *A* Iasius *x* 8. iaso *A* barcylos *A* Bargylos *Barbarus* 9. aliquod A^1 aliquot A^2 11. bramaciae *A* Branchidae *Barbarus* 12. didymi *A* Didymei *Vossius* 16. 17. meandri *A* 19. prienem *A* Prienen *v* 21. panionum *A* 22. adpellata A^1 appellata A^2 24. phygeta *A* Phygela *Barbarus* 26. libedos *A* 27. mantho *A*

victores Thebanorum Epigonos, et Colophon, quam
Mopsus eiusdem Mantus filius statuit. at promun- 89
turium quo sinus clauditur, quod altera parte alium
quem Smyrnaeum vocant efficit, angustisque cervicibus
reliqua extendit in latius, abit in paene insulae faciem.
super angustias hinc Teos illinc Clazomenae, qua terga
agunt confinio adnexae muri, diversis frontibus diversa
maria prospectant. in ipsa paene insula est Coryna.
in sinu Smyrnaeo est Hermus amnis et urbs Leuca,
extra Phocaea Joniae ultima.

Proxima regio, ex quo ab Aeolis incoli coepit 18 90
Aeolis facta, ante Mysia, et qua Hellespontum ad-
tingit, Troianis possidentibus Troas fuit. primam
urbium a Myrino conditore Myrinam vocant, sequen-
tem Pelops statuit, victo Oenomao reversus ex Graecia;
Cymen nominavit pulsis qui habitaverant dux Ama-
zonum Cyme. supra Caicus inter Elaean decurrit et
Pitanen, illam quae Arcesilan tulit, nihil adfirmantis
academiae clarissimum antistitem. tum in promun- 91
turio est Cyna oppidum, quod praetervectos sinus ex-
cipit non parvos sed longe ac molliter flexus, retra-
hensque paulatim oras usque ad ima, montis Jdae.
is primo parvis urbibus aspersus est, quarum cla-
rissima est Cistena. gremio interiore campus Thebe
nomine; Adrymetion, Asturam, Chrysam oppida eodem
quo dicta sunt ordine adiacentia continet, in altero

1. ephigonos *A* 2. ad *A* 3. qui *A* quod *v* 4. $\overset{s}{\text{z}}$myrneum *A* 6. ceos *A* Teos *Vadianus* cla⟨zomena⟩ *A* (*litteras in ras. A*[2]) a$\overset{et}{\text{e}}$quia *A* qua *Pintianus* 7. adnexa *A* adnexae *Pintianus* mari *A* muri *Vossius* 9. $\overset{s}{\text{z}}$myrnaeo *A* thermodon *A* Hermus *Pintianus* 10. phoea crisioniae *A* Phocaea Ioniae *Vossius* ultimae *A* ultima *x* 17 elean *A* Elaean *scripsi* 18. archesilan *A* Arcesilan *x* 21. parvos *sic A* 23. iis *A* is *v* 24. thebae *A* Thebe *v* 25. austram *A* Asturam *Bursian* cressam *A* Chrysam *Pintianus* 26. continent *A* continet *v*

92 latere Antandrum. duplex causa nominis iactatur.
alii Ascanium Aeneae filium cum ibi regnaret captum
a Pelasgis ea se redemisse commemorant, alii ab
his putant conditam quos ex Andro insula vis et
seditio exegerat. hi Antandrum quasi pro Andro,
93 illi quasi pro viro accipi volunt. sequens tractus
tangit Gargara et Asson Aeolorum colonias. tum
sinus alter Achaeon limen non longe ab Ilio litora
incurvat, urbe bello excidioque clarissima. hic Sigeum
fuit oppidum, hic Achivorum fuit bellantium statio.
huc ab Idaeo monte demissus Scamander exit et
94 Simois, fama quam natura maiora flumina. ipse
mons, vetere divarum certamine et iudicio Paridis
memoratus, orientem solem aliter quam in aliis terris
solet aspici ostentat. namque ex summo vertice eius
speculantibus paene a media nocte sparsi ignes passim
micare, et ut lux adpropinquat ita coire ac se con-
iungere videntur, donec magis magisque collecti pau-
ciores subinde et una ad postremum flamma ardeant.
95 ea cum diu clara et incendio similis effulsit, cogit
se ac rotundat et fit ingens globus. diu is quoque
grandis et terris adnexus adparet, dein paulatim
decrescens et quanto decrescit eo clarior fugat no-
vissime noctem, et cum die iam sol factus attollitur.
96 extra sinum sunt Rhoetea litora, Rhoeteo et Dardania
claris urbibus, Aiacis tamen sepulcro maxime in-
lustria. ab his fit artius mare, nec iam adluit terras,
sed rursus dividens angusto Hellesponti freto litus
obvium findit, facitque ut iterum terrae qua fluit
latera sint.

---

7. asson⟨a⟩ *A* Asson *Barbarus* aeolorum A^1 aetolorum A^2 9. sigaeum *A* 17. adpropinquat A^1 appropinquat A^2 22. adparet A^1 apparet A^2 25. rho⟨etea litora a⟩ rhytaeo *A* (*litteras in ras.* A^3) Rhoetea litora Rhoeteo *Reinoldius* 26. sepulchro A^1 sepulcro A^2 26. 27. inlustria A^1 illustria A^2 27. adluit A^1 alluit A^2 30. altera *A* latera *v*

Interius Bithyni sunt et Mariandyni, in ora 19 97
Graiae urbes Abydos et Lampsacum et Parion et
Priapos. Abydos magni quondam amoris commer-
cio insignis est. Lampsacum Phocaeis appellantibus
nomen ex eo traxit, quod consulentibus in quasnam
terras potissimum tenderent responsum erat, ubi pri-
mum fulsisset ibi sedem capessere. tum rursus fit 98
apertius mare Propontis. in id Granicus effunditur,
pugna quae primum inter Persas et Alexandrum fuit
nobilis. trans amnem sedet in cervice paene insulae
Cyzicum; nomen Cyzicus indidit, quem a Minyis
inprudentibus, cum Colchos peterent, fusum acie cae-
sumque accepimus. post Placia et Scylace parvae
Pelasgorum coloniae, quibus a tergo imminet mons
Olympus, ut incolae vocant Mysius. flumen Ryndacos 99
in quae secuntur emittitur. circa angues nascuntur
immanes, neque ob magnitudinem modo sed ob id
etiam mirabiles, quod ubi in alveum eius aestus
solemque fugerunt, emergunt atque hiant, supervo-
lantesque aves quamvis alte et perniciter ferantur
absorbent. trans Ryndacum est Dascylos et quam
Colophonii conlocavere Myrlea. duo sunt inde modici 100
sinus. alter Ciani nomine Cion amplectitur, Phrygiae
haut longe iacentis opportunissimum emporium, alter
Olbianos in promunturio fert Neptuni fanum, in gremio
Astacon a Megarensibus conditam. dein priores terrae 101
iterum obiacent, exiturique in Pontum pelagi canalis an-
gustior Europam ab Asia stadiis quinque disterminat,

---

1. mariandynei *A* 2. lampsa⟨cum⟩ *A* (*litteras in ras.* A^3) 4. lampsa⟨cum⟩ *A* (*litteras in ras.* A^3) 5. quas⟨nam⟩ *A* (*litteras in ras.* A^3) 12. inprudentibus A^1 imprudentibus A^2 13. plagaea *A* Placia ***Barbarus*** scydace *A* Scylace ***Barbarus*** 15. ryndaces *A* Ryndacos ***Bursian*** 16. emittit *A* emittitur ***Bursian*** 22. colophoni *A* mysrela *A* Myrlea ***Barbarus*** 23. sine *A* Ciani ***Bursian*** chion *A* Cion ***Barbarus*** 24. haut A^1 haud A^2 27. iacent *A* obiacent ***Pintianus***

Thracius, ut dictum est, Bosphorus. ipsis in faucibus
oppidum, in ore templum est: oppidi nomen Calchedon,
auctor Archias Megarensium princeps, templi numen
102 Iuppiter, conditor est Iaso. hic iam sese ingens
Pontus aperit, nisi qua promunturia sunt, huc at-
que illuc longo rectoque limite extentus, sinuatus
cetera, sed quia contra minus quam ad laevam et
dextram abscessit, mollibusque fastigiis donec an-
gustos utrimque angulos faciat inflectitur, ad formam
scythici arcus maxime incurvos. brevis, atrox, nebu-
losus, raris stationibus, non molli neque harenoso
circumdatus litore, vicinus aquilonibus, et quia non
profundus est fluctuosus atque fervens, olim ex colen-
tium saevo admodum ingenio Axenus, post commercio
aliarum gentium mollitis aliquantum moribus dictus
103 Euxinus. in eo primum Mariandyni urbem habitant
ab Argivo, ut ferunt, Hercule datam. Heraclea
vocitatur, id famae fidem adicit. iuxta specus est
Acherusia ad manes, ut aiunt, pervius, atque inde
104 extractum Cerberum existimant. tum Tios oppidum,
Milesiorum quidem colonia, sed iam soli gentisque
Paphlagonum; quorum in litoribus paene mediis pro-
munturium est Carambis, citra Parthenius amnis, urbes
Sesamus et Cromnos et a Cytisoro Phrixi filio posita
Cytoros; tum Cinolis et Collyris et quae Paphlagoniam
105 finit Armene. Chalybes proximi clarissimas habent
Amison et Sinopen, cynici Diogenis patriam, amnium
Halyn et Thermodonta. secundum Halyn urbs est
Lycasto, at Thermodonta campus. in eo fuit Themis-

---

1. bosporus *A*[1] bosphorus *A*[2] 4. conditore iaso *A* conditor est Jaso *Bursian* 9. utrique *A* utrimque *v* 10. incurvos *sic A* 11. harenoso *A*[1] arenoso *A*[2] 13. adque *A*[1] atque *A*[2] 16. mariandynaei *A* 19. inde unde *A* inde *v* 25. cythoros *A* tunc *A* tum *v* cynobus *A* Cinolis *Pintianus* 26. calybes *A* 29. at *sic A* thermodaonta *A*[1] thermodonta *A*[2] themiscurum *A*[1] themyscurum *A*[2]

curum oppidum, fuere et Amazonum castra, ideo
Amazonium vocant. Tabereni Chalybas adtingunt, 106
quibus in lusu risuque summum bonum est. ultra
Mossyni turres ligneas subeunt, notis corpus omne
persignant, propatulo vescuntur, promisce concumbunt
et palam, reges suffragio deligunt, vinculisque et ar-
tissima custodia tenent, atque ubi culpam prave quid
inperando meruere, inedia diei totius adficiunt, ce-
terum asperi inculti pernoxii adpulsis. dein minus feri, 107
verum et hi inconditis moribus, Macrocephali, Bechiri,
Buxeri. rarae urbes: Cerasunta et Trapezos maxime in-
lustres. inde is locus est ubi finem ductus a Bosphoro 108
tractus accipit, atque inde se in sinu adversi litoris
flexus adtollens angustissimum Ponti facit angulum.
hic sunt Colchi, huc Phasis erumpit, hic eodem nomine
quo amnis est a Themistagora Milesio deductum oppi-
dum, hic Phrixi templum et lucus, fabula vetere pellis
aureae nobilis. hinc orti montes longo se iugo et 109
donec Riphaeis coniungantur exporrigunt; qui altera
parte in Euxinum et Maeotida et Tanain, altera in
Caspium pelagus obversi, Cerauni dicuntur, idem ali-
ubi Taurici Moschi Amazonici Caspii Coraxici Cau-
casii, ut aliis aliisve adpositi gentibus ita aliis aliisque
dicti nominibus. at in primo flexu iam curvi litoris 110
oppidum est quod Graeci mercatores constituisse, et
quia cum caeca tempestate agerentur, ignaris qua
terra esset cycni vox notam dederat, Cycnum adpel-
lasse dicuntur. reliqua eius ferae incultaeque gentes

2. adtingunt A^1 attingunt A^2 3. ultra carambim *A* ultra *Vinetus* 9. adpulsis A^1 appulsis A^2 10. macrocefali *A* discheri *A* Bechiri *Vossius* 11. buxedi *A* Buxeri *Vadianus* aet A^1 et A^2 11. 12. inlustres A^1 illustres A^2 12. bosporo A^1 bosphoro A^2 14. adtollens A^1 attollens A^2 16. quod A^1 quo A^2 18. ⟨se⟩ A^2 22. caspi *A* 22. 23. caucasi *A* 23. adpositis A^1 appositis A^2 24. ad A^1 at A^2 alitoris A^1 litoris A^2 26. ignaris quae *A* ignaris qua *x* 27. 28. adpellasse A^1 appellasse A^2

vasto mari adsidentes tenent, Melanchlaena, Toretica,
sex Colicae, Coraxici, Phthirophagi, Heniochi, Achaei,
111 Cercetici, et iam in confinio Maeotidis Sindones. in
Heniochorum finibus Dioscorias a Castore et Polluce
Pontum cum Iasone ingressis, Sindos in Sindonum ab
112 ipsis terrarum cultoribus condita est. obliqua tunc
regio et in latum modice patens inter Pontum Palu-
demque ad Bosphorum excurrit; quam duobus alveis
in lacum et in mare profluens Coracanda paene in-
sulam reddit. quattuor urbes ibi sunt Hermonassa,
113 Cepoe, Phanagorea, et in ipso ore Cimmerium. hac
ingressos lacus accipit longe lateque diffusus, qua
terras tangit incurvo circumdatus litore, qua mari
propior est, nisi ubi aperitur, quasi margine obductus,
114 citra magnitudinem prope Ponto similis. oram quae
a Bosphoro ad Tanain usque deflectitur Maeotici in-
colunt, Thatae, Sirachi, Phicores et ostio fluminis
proximi Ixamatae. apud eos easdem artes feminae
quas viri exercent, adeo ut ne militia quidem va-
cent. viri pedibus merent sagittisque depugnant, illae
equestre proelium ineunt nec ferro dimicant, sed
quos laqueis intercepere trahendo conficiunt. nubunt
tamen, verum ut nubiles habeantur non in aetate
modus est; nisi quae hostem interemere virgines
115 manent. ipse Tanais ex Riphaeo monte deiectus adeo
praeceps ruit, ut cum vicina flumina, tum Maeotis
et Bophorus tum Ponti aliqua brumali rigore du-

1. adsidentes A^1 assidentes A^2 1. 2. menanclea terrestrea sexsolicae coraxi cleptyrophagi A Melanchlaena, Toretica, sex Colicae, Coraxici, Phthirophagi *C. Mueller in Frg. H. G. V p. 180* 2. haeniochi A 4. eniochorum A^1 haeniochorum A^2 dioschorias A 8. bosporum A^1 bosphorum A^2 10. 11. hermonos saccephoe A Hermonassa, Cepoe ***Barbarus*** 11. spanacorea A Phanagorea *scripsi* 14. proprior A^1 propior A^2 16. bosporo A^1 bosphoro A^2 17. thae taes erachi A Thatae, Sirachi *scripsi* 18. xamatae A Jxamatae ***Holstenius*** 25. manene A^1 manent A^2

rentur, solus aestus hiememque iuxta ferens idem
semper et sui similis incitatusque decurrat. ripas eius 116
Sauromatae et ripis haerentia possident, una gens
aliquot populi et aliquot nomina. primi Maeotidae
Gynaecocratumenoe regna Amazonum, fecundos pabulo at alia steriles nudosque campos tenent. Budini
Gelonion urbem ligneam habitant. iuxta Thyssagetae
Turcaeque vastas silvas occupant aluntur que venando.
tum continuis rupibus late aspera et deserta regio ad 117
Aremphaeos usque permittitur. his iustissimi mores, nemora pro domibus, alimenta bacae, et feminis et maribus nuda sunt capita. sacri itaque habentur, adeoque ipsos nemo de tam feris gentibus violat, ut aliis quoque ad eos confugisse pro asylo sit. ultra surgit mons Riphaeus ultraque eum iacet ora quae spectat oceanum.

POMPONII MELAE DE CHOROGRAPHIA

Liber II.

Asiae in Nostrum mare Tanainque vergentis 1 1
quem dixi finis ac situs est, ac per eundem amnem in Maeotida remeantibus ad dexteram Europa est, modo sinistro latere innavigantium adposita. inde Riphaeis montibus proxuma, et huc enim pertinent, cadentes adsidue nives adeo invia efficiunt, ut ultra ne visum quidem intendentium admittant. deinde est regio ditis admodum soli, inhabitabilis tamen, quia grypi saevum et pertinax ferarum genus aurum terra penitus egestum mire amant mireque custodiunt, et

---

2. subsimilis *A* sui similis *x* 4. aliquod A^1 aliquot A^2 *(bis)* 5. Gyn//ecocratumenoe *A* 6. at alia *sic A* 14. quosque A^1 quoque A^2 21. europae *A* Europa est *v* 22. adposita A^1 apposita A^2 22. 23. in aeriphaeis *A* inde Riphaeis *scripsi* proxuma *sic A* 24. adsidue A^1 assidue A^2

2 sunt infesti attingentibus. hominum primi sunt Scy-
thae, Scytharumque quis singuli oculi esse dicuntur
Arimaspoe, ab eis Essedones usque ad Maeotida. huius
flexum Buces amnis secat. Agathyrsi et Sauromatae
ambiunt; quia pro sedibus plaustra habent dicti Ama-
xobioe. obliqua tunc ad Bosphorum plaga excurrens
3 Ponto ac Maeotide includitur. in Paludem vergentia
Satarchae tenent, in Bosphorum Cimmerica oppida
Murmecion, Panticapaeon, Theodosia, Hermisium, in
Euxinum mare Taurici. super eos sinus portuosus et
ideo Calos limen appellatus promunturiis duobus in-
cluditur. alterum Criu metopon vocant, Carambico
quod in Asia diximus par et adversum, Parthenion
alterum. oppidum adiacet Cherronesus, a Diana, si
creditur, conditum, et nymphaeo specu quod in arce
4 eius nymphis sacratum est maxime inlustre. subit
tum ripam mare, et donec quinque milium passuum
spatio absit a Maeotide, refugientia usque subsequens
litora, quam Satarchae et Taurici tenent paene insulam
reddit. quod inter Paludem et sinum est Taphrae
nominantur, sinus Carcinites. in eo urbs est Carcine,
quam duo flumina Gerrhos et Ypacares uno ostio
effluentia adtingunt, verum diversis fontibus et aliunde
delapsi. nam Gerrhos inter Basilidas et Nomadas,
5 *Ypacares per Nomadas* evolvitur. silvae deinde sunt
quas maximas hae terrae ferunt, et Panticapes qui
Nomadas Georgosque disterminat. terra tum longe
distenta tenui radice litori adnectitur, post spatiosa

---

3. arimampsae *A* Armaspoe *J. Gronovius* 7. includit *A* includitur *v* palude *A* 8. sarthagae *A* Satarchae *x* cimerrica *A* 10. tauricis *A* 14. cerrhone *A* Cherronesus *Barbarus* 16. ei//s *A* inlustres A^1 illustres A^2 19. quod *A* quam *scripsi* 20. thaterae *A* Taphrae *Barbarus* 23. adtingunt A^1 attingunt A^2 24. basitidas *A* Basilidas *x* 25. *verba* Ypacares per Nomadas *excepit Vossius* 28. *post* distenta *add.* *A* excedens *cum Pintiano delevi*

modice paulatim se ipsa fastigat, et quasi in mucronem
longa colligens latera facie positi ensis adfecta est.
Achilles infesta classe mare Ponticum ingressus ibi
ludicro certamine celebrasse victoriam, et cum ab
armis quies erat se ac suos cursu exercitavisse
memoratur. ideo dicta est Dromos Achilleos. tum 6
Borysthenes gentem sui nominis adluit, inter Scythiae
amnes amoenissimus, turbidis aliis liquidissimus defluit,
placidior quam ceteri potarique pulcherrimus.
alit laetissima pabula magnosque pisces quibus et
optimus sapor et nulla ossa sunt. longe venit,
ignotisque ortus e fontibus, quadraginta dierum iter
alveo stringit, tantoque spatio navigabilis secundum
Borysthenidam et Olbian, Graeca oppida, egreditur.
Callippidas Hypanis includit. ex grandi palude oritur 7
quam matrem eius accolae appellant, et diu qualis
natus est defluit. tandem non longe a mari ex parvo
fonte cui Exampaeo cognomen est adeo amaras aquas
accipit, ut ipse quoque iam sui dissimilis et non dulcis
hinc defluat. Asiaces proximus inter Callippidas Asiacasque
descendit. hos ab Histricis Tyra separat; surgit
in Neuris, qua exit sui nominis oppidum adtingit.
at ille qui Scythiae populos a sequentibus dirimit, 8
apertis in Germania fontibus, alio quam desinit nomine
exoritur. nam per immania magnarum gentium diu
Danuvius est, deinde aliter eum adpellantibus accolis
fit Hister, acceptisque aliquot amnibus, ingens iam
et eorum qui in Nostrum mare decidunt tantum Nilo
minor, totidem quot ille ostiis, sed tribus tenuibus,
reliquis navigabilibus effluit. ingenia cultusque gen- 9

---

2. adlecta A^1 allecta A^2 adfecta *Bursian* 7. adluit A^1 alluit A^2 8. turbidis/// A 10. laetissime A 15. gandi A 17. tantum A tandem *x* 18. examphẹo A Exampaeo *J. Gronovius* 21. descaendit A pyra A Tyra *v* 22. adtingit A^1 attingit A^2 26. danubius A Danuvius *scripsi* adpellantibus A^1 appellantibus A^2 27. aliquot A^1 *corr.* 29. quot A^1 *corr.*

tium differunt. Essedones funera parentium laeti et victimis ac festo coitu familiarium celebrant. corpora ipsa laniata et caesis pecorum visceribus immixta epulando consumunt. capita ubi fabre expolivere, auro vincta pro poculis gerunt. haec sunt apud eos ipsos
10 pietatis ultima officia. Agathyrsi ora artusque pingunt, ut quique maioribus praestant, ita magis aut minus: ceterum isdem omnes notis et sic ut ablui nequeant. Satarchae auri argentique maximarum pestium ignari vice rerum commercia exercent, atque ob saeva hiemis admodum adsiduae, demersis in humum sedibus, specus aut suffossa habitant, totum bracati corpus, et
11 nisi qua vident etiam ora vestiti. Tauri Iphigeniae et Orestis adventu maxime memorati immanes sunt moribus, immanemque famam habent solere pro victimis advenas caedere. Basilidis ab Hercule et Echidna generis principia sunt, mores regii, arma tantum sagittae. vagi Nomades pecorum pabula secuntur, atque ut illa durant ita diu statam sedem agunt. colunt Georgi exercentque agros. Asiacae furari quid sit ignorant, ideoque nec sua custodiunt nec aliena con-
12 tingunt. interius habitantium ritus asperior, et incultior regio est. bella caedesque amant, mosque est bellantibus, cruorem eius quem primum interemerunt ipsis ex vulneribus ebibere. ut quisque plures interemerit ita aput eos habetur eximius; ceterum expertem esse caedis inter opprobria vel maximum. ne foedera quidem incruenta sunt; sauciant se qui paciscuntur, exemptumque sanguinem ubi permiscuere degustant.
13 id putant mansurae fidei pignus certissimum. inter

---

2. familiarum *A* familiarium *v* 7. praestat *A* 9. sarthae *A* Satarchae *Pintianus* 10. atque A^1 *corr.* 11. adsidue A^1 assidue A^2 16. basilidiis *A* Basilidis *v* 17. regi⟨i⟩ *A* (i *in ras.* A^2) 18. pecorum durant *A* pecorum *delevit Vossius* 24. cruore *A* 25. quisquis *A* quisque *x* 26. aput *sic A*

epulas quot quisque interfecerit laetissima et fre-
quentissima mentio, binisque poculis qui plurimos
rettulere perpotant. is inter iocantis honos praeci-
puus est. pocula ut Essedones parentium, ita inimi-
cissimorum capitibus expoliunt. apud Anthropophagos 14
ipsae etiam epulae visceribus humanis apparantur.
Geloni hostium cutibus equos seque velant, illos reli-
qui corporis, se capitum. Melanchlaenis atra vestis
et ex ea nomen, Neuris statum singulis tempus est,
quo si velint in lupos, iterumque in eos qui fuere
mutentur. Mars omnium deus; ei pro simulacris enses 15
et cinctoria dedicant, hominesque pro victumis feriunt.
terrae late patent, et ob excedentia ripas suas plerum-
que flumina nusquam non ad pabula fertiles, alicubi
usque eo steriles ad cetera, ut qui habitant lignorum
egentes ignes ossibus alant.

His Thracia proxima est, eaque a Pontici lateris 2 16
fronte usque in Illyrios penitus inmissa, qua latera
agit Histro pelagoque contingitur. regio nec caelo
laeta nec solo, et nisi qua mari propior est, infecunda,
frigida, eorumque quae seruntur maligne admodum
patiens, raro usquam pomiferam arborem, vitem fre-
quentius tolerat: sed nec eius quidem fructus maturat
ac mitigat, nisi ubi frigora obiectu frondium cul-
tores arcuere. viros benignius alit, non ad speciem
tamen, nam et illis asper atque indecens corpo-
rum habitus est, ceterum ad ferociam et numerum,
ut multi immitesque sunt maxime ferax. paucos 17
amnis qui in pelagus evadunt, verum celeberrimos
Hebrum et Neston *et* Strymona emittit. montes in-

1. quot A^1 *corr.* interfecerit referre *A* referre *delevi* 3. perpotant A^1 perpotat A^2 locantis *A* iocantis *scripsi* 4. pocula//// *A* 5. apud A^1 *corr.* 11. et *A* ei *v* 12. tinctoria *A* cinctoria *x* 17. ea quae *A* eaque *v* 20. proprior *A* 23. tolerant *A* 25. arguere *A* 30. hebrum et neston strymona *A* Hebrum et Neston et Strymona *v*

terior adtollit Haemon et Rhodopen et Orbelon, sacris
Liberi patris et coetu Maenadum, Orpheo primum
initiante, celebratos. e quis Haemos in tantum alti-
tudinis abit, ut Euxinum et Hadrian ex summo vertice
18 ostendat. una gens Thraces habitant, aliis aliisque
praediti et nominibus et moribus. quidam feri sunt et
paratissimi ad mortem, Getae utique. id varia opinio
perficit; alii redituras putant animas obeuntium, alii
etsi non redeant non extingui tamen, sed ad beatiora
transire, alii emori quidem, sed id melius esse quam
vivere. itaque lugentur apud quosdam puerperia nati-
que deflentur, funera contra festa sunt, et veluti sacra
19 cantu lusuque celebrantur. ne feminis quidem segnis
animus est. super mortuorum virorum corpora inter-
fici simulque sepeliri votum eximium habent, et quia
plures simul singulis nuptae sunt, cuius id sit decus
apud iudicaturos magno certamine adfectant. moribus
datur estque maxime laetum, cum in hoc contenditur
20 vincere. maerent aliae vocibus, et cum acerbissimis
planctibus efferunt. at quibus consolari eas animus
est, arma opesque ad rogos deferunt, paratique, ut
dictitant, cum fato iacentis, si detur in manus, vel
pacisci vel decernere, ubi nec pugnae nec pecuniae
21 locus sit, *** manentque dominas proci. nupturae
virgines non a parentibus viris traduntur, sed publice
aut locantur ducendae aut veneunt. utrum fiat ex specie
et moribus causa est. probae formosaeque in pretio
sunt, ceteras qui habeant mercede quaeruntur. vini
usus quibusdam ignotus est: epulantibus tamen ubi

1. adtollit A^1 attollit A^2 haemona *A* Haemon *Barbarus* rhodopem *A* Rhodopen *v* 2. orphęo *A* 8. perficit A^1 *corr.* 16. nuptae A^1 *corr.* 19. alii *A* aliae *v* 20. eos *A* eas *v* 22. inmanis *A* in manus *v* 24. *ante* manentque *lacunam statui* dominos *A* dominas *v* nupturae A^1 *corr.* 28. viri *A* vini *v*

super ignes quos circumsident quaedam semina ingesta
sunt, similis ebrietati hilaritas ex nidore contingit.
in litoribus Histro est proxima Histropolis, deinde 22
Milesiis deducta Callatis, tum Tomoe et portus Caria
et Tiristis promunturium, quod praetervectos alter
Ponti angulus accipit, adversus Phasiaco et nisi amplior foret similis. fuit hic Bizone, motu terrae intercidit. est portus Crunos, urbes Dionysopolis, Odessos,
Messembria, Anchialos, et intimo in sinu, atque ubi
Pontus alterum sui flexum angulo finit, magna Apollonia. recta dehinc ora, nisi quod media ferme in 23
promunturium quod Thynian vocant exit, et incurvis contra se litoribus obtenditur, urbesque sustinet Halmydeson et Philias et Phinopolim. hactenus
Pontus. deinde est Bosphorus et Propontis, in Bos- 24
phoro Byzantion, in Propontide Selymbria, Perinthos,
Bytinis; amnesque qui interfluunt Erginos et Atyras.
tum Rhesso regnata quondam pars Thraciae, et Bisanthe Samiorum, et ingens aliquando Cypsela. post
locus quem Grai Macron tichos adpellant, et in radicem magnae paene insulae sedens Lysimachia. terra 25
quae sequitur nusquam lata atque hic artissima
inter Hellespontum Aegaeumque procurrit. angustias
Isthmon, frontem eius Mastusiam, totam Chersonessum adpellant ob multa memorabilem. est in ea 26
flumen Aegos, naufragio classis Atticae insigne; est
et Abydo obiacens Sestos, Leandri amore pernobile;

---

1. circumsident A^1 *corr.* 4. mallesis *A* Milesiis *scripsi* tu *A* tum *v* 5. pristis *A* Tiristis *Vossius* 8. dionysiopolis *A* Dionysopolis *v* obdessos *A* 10. 11. apollophania *A* Apollonia *Barbarus* 12. thymnian *A* Thynian *scripsi* 13. obtenditur A^1 optenditur A^2 14. helmydeson *A* phylas *A* Philias *Bursian* 18. 19. bisaltae *A* Bisanthe *Barbarus* 19. gypsela *A* Cypsela *Pintianus* 20. macrontihos *A* (ntihos A^3 *in spatio vacuo*) Macron tichos *Barbarus* 20. 21. radicem *sic A* 21. peninsulae *A* 23. aegeumque *A* 25. memorabile *A* memora bilem *Pintianus* 27. *post* obiacens *add.* et A^3

est et regio in qua Persarum exercitus divisas spatio
pelagoque terras ausus pontibus iungere, mirum atque
ingens facinus, ex Asia in Graeciam pedes et non
navigata maria transgressus est; sunt Protesilai ossa
consecrata delubro; est et portus Coelos, Atheniensibus
et Lacedaemoniis navali acie decernentibus Laconicae
classis signatus excidio; est Cynos sema, tumulus
Hecubae, sive ex figura canis in quam conversa tra-
ditur, sive ex fortuna in quam deciderat, humili no-
mine accepto; est Madytos, est Eleus quae finit Helles-
27 pontum. Aegaeum statim pelagus vaste longum litus
inpellit, summotasque terras hinc ad promunturium
quod Sunium vocatur magno ambitu mollique circum-
agit. eius tractum legentibus praevectisque Mas-
tusiam sinus intrandus est qui alterum Chersonensi
latus adluens iugo facie vallis includitur, et ex fluvio
quem accipit Melas dictus duas urbes amplectitur,
Alopeconensum et in altero Isthmi litore sitam Car-
28 diam. eximia est Aenos ab Aenea profugo condita.
circa Hebrum Cicones, trans eundem Doriscos, ubi
Xerxen copias suas quia numero non poterat spatio
mensum ferunt. dein promunturium Serrhion, et
quo canentem Orphea secuta narrantur etiam nemora
Zone. tum Sthenos fluvius, et ripis eius adiacens
29 Maronia. regio ulterior Diomeden tulit, inmanibus
equis mandendos solitum obiectare advenas et iisdem
ab Hercule obiectum. Turris quam Diomedis vocant

---

1. quam *A* qua *x* 4. prothesilai *A* 5. scaeolos *A* Coelos *Barbarus* 6. lacaedemoniis *A* 7. cynosaema *A* 10. macydos *A* Madytos *x* 11. egaeum *A* 13. 14. circumagit// *A* (*fuit* ur) 14. 15. massusiano *A* Mastusiam *Barbarus* 15. chersonense *A* Chersonensi *Bursian* 16. abluens *A* adluens *x* phacie *A* facie *v* 18. alopoconensum *A* Alopeconensum *Bursian* isthim *A* litoris *A* litore *editio a. 1499 Venetiis impressa* 20. haebrum *A* 21. xersen *A* Xerxen *Tzschucke* 22. seriphion *A* Serrhion *Bursian* orphaea *A* 25. inmanibus A^1 immanibus A^2

signum fabulae remanet, et urbs quam soror eius suo nomine nominavit Abdere; sed ea magis id memorandum habet, quod Democritum physicum tulit, quam quod ita condita est. ultra Nestos fluit, interque eum 30
et Strymona urbes sunt Philippi, Apollonia, Amphipolis; inter Strymona et Athon Turris Calarnaea et portus Capru limen, urbs Acanthos et Echinia; inter Athon et Pallenen Cleona et Olynthos. Strymon, sicut diximus, amnis est longeque ortus et tenuis. alienis subinde aquis fit amplior, et ubi non longe a mari lacum fecit, maiore quam venerat alveo erumpit. Atho mons adeo altus est, ut credatur altius etiam 31
quam unde imbres cadunt surgere. capit opinio fidem, quia de aris quas in vertice sustinet non abluitur cinis, sed quo relinquitur aggere manet. ceterum non promunturio ut alii, verum totus et toto longoque dorso procedit in pelagus. qua continenti adhaeret a Xerxe 32
in Graios tendente perfossus transnavigatusque est. ima eius tenent parvae Pelasgorum coloniae. in summo fuit oppidum Acrothoon, in quo, ut ferunt, dimidio longior quam in aliis terris aetas habitantium erat. Pallene soli tam patentis, ut quinque urbium 33
sedes sit atque ager, tota in altum abit, angusta satis unde incipit. ibi est Potidaea, at ubi laxius patet Mende Scioneque referendae, illa ab Eretriis, haec ab Achivis capto Ilio remeantibus posita.

Tum Macedonum populi aliquot urbes habitant, 3 34

---

5. philippia *A* Philippi *x* 6. calamea *A* Calarnaea *Barbarus* 8. olinthos *A* sthrymon *A* 16. ē (*i. e.* est) *A* et *Tzschucke* longeque *A* longoque *x* 17. xerase *A*[1] xerse *A*[2] 18. et *A* est *v* *post* transnavigatusque est *add. A* athus freto navigabili pervius *removi haec verba* 20. acro ⟨ahon⟩ *A* (*litteras in ras. A*[3]) Acrothoon *Bursian* 23. atque *A*[1] *corr.* 24. pontidea *A* Potidaea *v* laxius *A*[1] *corr.* cioneque *A* Scioneque *Barbarus* 25. eretris *A* 27. machedonum *A* quot *A*[1] *corr.* aliquot *Ciacconius*

quarum Pelle est et maxima *et* inlustris. alumni efficiunt,
Philippus Graeciae domitor, Alexander etiam Asiae. in
litore flexus Megybernaeus, inter promunturia Derim
et Canastraeum et portum qui Cophos dicitur urbes
Toronen et Myscellam atque unde ipsi nomen est
Megybernam incingit. Canastraeo promunturio Sane
35 proxima est, Megybernaeus autem in medio, qua terra
dat gremium, modice in litora ingreditur. ceterum
longis et in altum inmissis lateribus ingens inde
Thermaicus sinus est. in eum Axius per Macedonas,
et iam per Thessalos Peneus excurrit. ante Axium
Thessalonice est, inter utrumque Cassandria, Cydna,
Aloros, Itharis. a Peneo ad Sepiada Corynthya, Meli-
boea, Castanaea pares ad famam nisi quod Philoctetes
36 alumnus Meliboean inluminat. terrae interiores claris
locorum nominibus insignes paene nihil ignobile ferunt.
hinc non longe est Olympus, hic Pelion hic Ossa,
montes gigantum fabula belloque memorati; hic Mu-
sarum parens domusque Pieria; hic novissime calcatum
Graio Herculi solum saltus Oetaeus; hic sacro nemore
37 nobilia Tempe; hic Libethra carminum fontes. tum
iam vaste et multum prominens Graecia, et dum
Myrtoum pelagus adtingat ab septentrione in meri-
diem vecta, qua sol oritur Aegaeis, qua occidit Ioniis
fluctibus obiacet. ac proximo spatiosa et Hellas no-

---

1. pelles *A* Pelle est *scripsi* et *ante* inlustris *add. x* 3. maegybernaeus *A* 3. 4. dirimet *A* Derim et *scripsi* 4. panastreum *A* Canastraeum *Pintianus* chopos *A* Cophos *Bursian* 5. toronem *A* 6. canastreo *A* sena *A* Sane *H. Stephanus* 7. megybernae⟨usa//⟩ *A* (*litteras in ras. add.* A^{3}) Megybernaeus autem *v* 9. 10. inter maria *A* inde Thermaicus *Vossius* 11. penitus *A* Peneus *Barbarus* 12. thessalonices *A* cynda *A* Cydna *Barbarus* 13. peno *A* Peneo *v* sepida *A* Sepiada *x* 14. castanias *A* Castanaea *Vinetus* filoctetes *A* 15. moeliboean *A* inluminat A^{1} illuminat A^{2} 17. olymphus A^{1} olympus A^{2} 20. grato *A* Graio *Barbarus* oetus *A* 25. obiacet *add. A ante om. x*

mine grandi fronte procedit, mox mari utroque et
Ionio magis latera eius intrante, donec quattuor milia
passuum pateat, media ferme prope inciditur. deinde 38
rursum terris huc se et illuc, verum in Ionium mare
magis expandentibus progressisque in altum, non tam
lata quam coeperat, ingens tamen iterum et quasi
paene insula extenditur, vocaturque Peloponnesos, ob
sinus et promunturia, quis ut fibris litora eius incisa
sunt, simul quod tenui tramite in latus effunditur,
platani folio simillima. a Macedonia prima est Thes- 39
salia, deinde Magnesia, Phthiotis, Doris, Locris,
Phocis, Boeotis, Atthis, Megaris, sed omnium Atthis
clarissima; in Peloponneso Argolis, Laconice, Mes-
senia, Achaia, Elis, Arcadia; ultra Aetolia, Acarnania
et Epiros usque in Hadrian. de locis atque urbibus 40
quae mare non adluit haec maxime memoranda sunt:
in Thessalia nunc Larissa aliquando Iolcos, in Mag-
nesia Antronia, in Phthiotide Phthia, in Locride
Cynos et Calliaros, in Phocide Delphi et mons Par-
nassos et Apollinis fanum atque oraculum, in Boeotia
Thebae et Cithaeron fabulis carminibusque celebratus;
in Atthide Eleusin Cereri consecrata, et clariores 41
quam ut indicari egeant Athenae, in Megaride unde
regioni nomen est Megara, ut in Argolide Argos et
Mycenae et templum Iunonis vetustate et religione
percelebre, in Laconide Therapnae, Lacedaemon, Amy-
clae, mons Taygetus, in Messenia Messene et Methone;
in Achaia atque Elide quondam Pisae Oenomai, Elis 42

---

4. vero *A* verum *v* 7. peloponnesos A^1 *corr.* 10. in macedonia *A* a Macedonia *Pintianus* 11. aphthiotis A^1 phthiotis A^2 14. achaea *A* Achaia *v* aeotolia A^1 aetolia A^2 15. adrian *A* Hadrian *scripsi* 17. clarissa A^1 larissa A^2 18. pthiotide pthia *A* 20. atque A^1 *corr.* 21. cithaeron A^1 *corr.* 22. attide *A* Atthide *x* 23. megarida *A* Megaride *x* 24. argolida A^1 *corr.* Argolide *v* 27. messania *A* Messenia *v*

etiam num, delubrumque Olympii Iovis, certamine
gymnico et singulari sanctitate, ipso quidem tamen
simulacro quod Phidiae opus est maxime nobile.
43 Arcadiam Peloponnesiacae gentes undique incingunt.
in ea sunt urbes Psophis, Tegea, Orchomenos, mon-
tes Pholoë, Cyllenius, Parthenius, Maenalus, flumina
Erymanthus et Ladon, in Aetolia Naupactos, in
Acarnania Stratos oppida, in Epiro Dodonaei Iovis
templum, et fons ideo sacer, quod cum sit frigidus
et inmersas faces sicut ceteri extinguat, ubi sine igne
44 procul admoventur adcendit. at cum litora leguntur
a promunturio Sepiade per Demetrion et Halon et
Pteleon et Echinon ad Pagasaeum sinum cursus est.
ille urbem Pagasan amplexus amnem Sperchion ac-
cipit, et quia Minyae Colchida petentes inde Argo
45 navem solvere memoratur. ab eo ad Sunium tenden-
tibus illa praenaviganda: Maliacus et Opuntius grandes
sinus, et in his caesorum etiam Laconum tropaea
Thermopylae, Opoës, Scarpha, Cnemides, Alope, An-
thedon, Larumnae, Aulis, Agamemnoniae Graiorum-
que classis in Troiam coniurantium statio, Marathon
magnarum multarumque virtutium testis iam inde a
46 Theseo, Persica maxime clade pernotus; Rhamnus
parva, inlustris tamen, quod in ea fanum est Am-
phiarai et Phidiaca Nemesis; Thoricos et Brauronia
olim urbes iam tantum nomina. Sunium promun-
turium est, finitque id litus Hellados quod spectat

1. certamine A^1 *corr.* 5. tenia *A* Tegea *Pintianus* 6. cyllenus *A* Cyllenius *v* 7. naupacto *A* 10. inmersas A^1 immersas A^2 11. adcendit A^1 accendit A^2 12. a *ante* promunturio *add.* A^2 demetrian *A* Demetrion *Vossius* balon *A* Halon *x* 15. cholcida *A* 16. memorantur *A* memoratur *v* 17. malliacus *A* 18. tropea *A* 19. thermophylae *A* oroes *A* Opoes *Barbarus* carpha *A* Scarpha *Vossius* 19. 20. antedon *A* 22. virtutium *sic A* 23. thesaeo *A* thamnis *A* Rhamnus *Barbarus* 24. inlustris A^1 illustris A^2 25. phoricos *A* Thoricos *Barbarus* bauronia *A* Brauronia *Vossius*

orientem. inde ad meridiem terra convertitur us- 47
que ad Megaram ut modo latere ita nunc fronte
pelago adiacens. ibi est Piraeus Atheniensium portus,
Scironia saxa saevo quondam Scironis hospitio etiam
nunc infamia. Megarensium tractus Isthmon adtingit; 48
de illo cognomen est, quia quattuor milium spatio
Aegaeum mare ab Ionio submovens angusto tramite
Helladi Peloponneson adnectit. in eo est oppidum
Cenchreae, fanum Neptuni, ludi quos Isthmicos vo-
cant celebres, Corinthos olim clara opibus, post
clade notior, nunc Romana colonia, ex summa arce
quam Acrocorinthon adpellant maria utraque contuens.
Peloponnensi oram, sicut diximus, sinus et pro- 49
munturia lacerant, ab oriente Bucephalos et Cherso-
nessus et Scyllaeon, ad meridiem Malea, Taenaros,
Acritas, Ichthys, ad vesperum Chelonates et Araxos.
habitant ab Isthmo ad Scyllaeon Epidaurii, Aesculapi
templo incluti, et Troezenii, fide societatis Atticae in-
lustres. portus Saronicus et Schoenitas et Pogonus, 50
oppida autem Epidaurus et Troezene et Hermiona his
litoribus adposita sunt. inter Scyllaeon et Malean
sinus Argolicus dicitur, inter Malean et Taenaron La-
conicus, inter Taenaron et Acritan *Asinaeus, inter
Acritan* et Ichthyn Cyparissius. in Argolico sunt 51
noti amnes Erasinus atque Inachus et notum oppi-
dum Lerne, in Laconico Gythium et Eurotas, in ipso

---

2. *post* Megaram *add.* atticae *A delevi* 5. ist//mon *A* (*fuit* h) 7. aegeum *A* 8. peloponeson *A*[1] peloponneson *A*[2] 9. isthinicos *A*[1] *corr.* 10. corinthos *A*[1] corynthos *A*[2] 12. acrocorynthon *A* adpellant *A*[1] appellant *A*[2] 15. malaea *A* 16. icthys *A* et taraxos *A* et Araxos *x* 17. istmo *A* scylleon *A* epidauri *A* 18. 19. inlustres *A*[1] illustres *A*[2] 19. sardonicus *A* Saronicus *v* et etscoenitas *A* et Schoenitas *x* pagonus *A* Pogonus *Pintianus* 21. adposita *A*[1] apposita *A*[2] malaean *A* 22. sinus—Malean *om. A add. v* 23. Asinaeus, inter Acritan *om. A add. x* 24. icthy *A* ichthyn *x* 25. atque *A*[1] *corr.* 26. cynthius *A* Gythium *Pintianus*

Taenaro Neptuni templum et specus, illi quem in Ponto Acherusium diximus facie et fabula similis, in Asinaeo flumen Pamisum, in Cyparissio Alpheus. nomen dedit urbs in litore sita, huic Cyparissos, illi
52 Asine. Messenii Pyliique terras colunt et ipsa pelago Pylos adiacet. Cyllene, Callipolis, Patrae oram illam tenent in quam Chelonates et Araxos excurrunt, sed Cyllene quod Mercurium ibi natum arbitrantur insignis. Rhion deinde, maris id nomen est, anguste et velut freto latus orae sequentis incidens inter Aetolos
53 et Peloponnesiacos usque ad Isthmon inrumpit. in eo ad septentriones spectare litora incipiunt. in his est Aegion et Aegira et Olyros et Sicyon, at in adversis Pagae, Creusis, Anticyra, Oeanthia, Cirrha et notior aliquanto nomine Calydon et Evenos extra Rhion. in Acarnania maxime clara sunt oppidum Leucas, flumen
54 Achelous. in Epiro nihil Ambracio sinu nobilius est. facit sinus qui angustis faucibus et quae minus mille passibus pateant grande pelagus admittit, faciunt urbes quae adsident: Actium, Argi Amphilochii, Ambracia, Aeacidarum regia Pyrrhique. Butroton ultra est, deinde Ceraunii montes, ab his flexus est in Hadrian.
55 hoc mare magno recessu litorum acceptum et vaste quidem in latitudinem patens, qua penetrat tamen vastius, Illyricis usque Tergestum, cetera Gallicis Italicisque gentibus cingitur. Partheni et Dasaretae

3. panypsum *A* Pamisum *Vossius* 4. cyparisso *A* Cyparissos *scripsi* 5. messeni *A* 6. patriae *A* Patrae *v* 9. phion *A* Rhion *x* 10. sequenti *A* sequentis *Vossius* 11. inrumpit A^1 irrumpit A^2 13. scion *A* Sicyon *v* 14. chirra *A* 15. chalydon *A* 17. s⟨inu⟩ (inu *add.* A^3) *A* 18. angusti⟨s⟩ *A* (s *in ras. 2 litt. add.* A^3) 20. adsidunt *A* adsident *Bursian* amphilochis *A* Amphilochii *Vadianus* ambrachia *A* 21. regna *A* regia *Pintianus* 22. ceraunil// *A* flexibus *A* flexus est *Bursian* 23. magnum *A* magno *v* 25. tergrestum *A* 26. italisque *A* Italicisque *v* parthenii *A* Partheni *Pintianus*

prima eius tenent, sequentia Taulantii, Encheleae,
Phaeaces. dein sunt quos proprie Illyrios vocant, 56
tum Piraei et Liburni et Histria. urbium prima est
Oricum, secunda Dyrrachium, Epidamnos ante erat,
Romani nomen mutavere, quia velut in damnum ituris
omen id visum est. ultra sunt Apollonia, Salona, 57
Iader, Narona, Tragurium, sinus Polaticus et Pola,
quondam a Colchis ut ferunt habitata, in quantum
res transeunt! nunc Romana colonia. amnes autem
Aeas et Nar et Danuvius qui iam dictus est Hister:
sed Aeas secundum Apolloniam, Nar inter Piraeos et
Liburnos, per Histros Hister emittitur. Tergeste in-
tumo in sinu Hadriae situm finit Illyricum.

De Italia magis quia ordo exigit quam quia 4
monstrari eget pauca dicentur: nota sunt omnia. ab 58
Alpibus incipit in altum excedere, atque ut procedit
se media perpetuo iugo Appennini montis adtollens,
inter Hadriaticum et Tuscum sive, ut aliter eadem
adpellantur, inter Superum mare et Inferum excurrit
diu solida. verum ubi longe abit in duo cornua
finditur, respicitque altero Siculum pelagus, altero
Ionium: tota angusta et alicubi multo quam unde
coepit angustior. interiora eius aliae aliaeque gentes, 59
sinistram partem Carni, et Veneti colunt Togatam
Galliam; tum Italici populi Picentes, Frentani, Dauni,
Apuli, Calabri, Sallentini. ad dextram sunt sub
Alpibus Ligures, sub Appennino Etruria; post La-
tium, Volsci, Campania et super Lucaniam Bruttii.
urbium quae procul a mari habitantur opulentissimae 60
sunt ad sinistram Patavium Antenoris, Mutina et

1. paulanthi *A* Taulantii *x* encele *A* Encheleae *Olivarius* 4. orycum *A* 6. salonia *A* Salona *x* 7. tracurium *A* 10. eas *A* Aeas *v* 11. eas *A* apollineam *A* 12. 13. intumo *sic A* 14. exegit *A* 17. adtollens *A*[1] attollens *A*[2] 19. adpellantur *A*[1] appellantur *A*[2] 24. cauni *A* Carni *Barbarus* 27. adpennino *A*[1] appennino *A*[2] 28. brutti

Bononia, Romanorum coloniae, ad dextram Capua a
Tuscis, et Roma quondam a pastoribus condita, nunc
61 si pro materia dicatur alterum opus. at in oris
proxima est a Tergeste Concordia. interfluit Timavus
novem capitibus exsurgens, uno ostio emissus; dein
Natiso non longe a mari ditem adtingit Aquileiam.
62 ultra est Altinum. superiora late occupat litora Padus.
namque ab imis radicibus Vesuli montis exortus parvis
se primum e fontibus colligit, et aliquatenus exilis ac
macer, mox aliis amnibus adeo augescit atque alitur,
ut se per septem ad postremum ostia effundat. unum
63 de eis magnum Padum adpellant. inde tam citus pro-
silit, ut discussis fluctibus diu qualem emisit undam
agat, suumque etiam in mari alveum servet, donec
eum ex adverso litore Histriae eodem impetu profluens
Hister amnis excipiat. hac re per ea loca navigan-
tibus, qua utrimque amnes eunt, inter marinas aquas
64 dulcium haustus est. a Pado ad Anconam transitur
Ravenna, Ariminum, Pisaurum, Fanestris colonia, flu-
men Metaurus atque Aesis. et illa in angusto illorum
duorum promunturiorum ex diverso coëuntium inflexi
cubiti imagine sedens, et ideo a Grais dicta Ancona,
inter Gallicas Italicasque gentes quasi terminus inter-
65 est. haec enim praegressos Piceni litora excipiunt:
in quibus Numana, Potentia, Cluana, Cupra urbes,
castella autem Firmum, Hadria, Truentinum; id et
fluvio qui praeterit nomen est. ab eo Frentani mari-
tima habent, Aterni fluminis ostia, urbes Bucam et

1. bonia *A* Bononia *x* 2. quondam pastoribus *A* quondam a pastoribus *v* 3. oriis *A* 6. atiso *A* Natiso *v* adtingit A^1 attingit A^2 7. superita *A* superiora *x* 8. vesuvii *A* vesuli *x* 12. adpellant A^1 appellant A^2 19. fenestris *A* Fanestris *x* 25. humana *A* Numana *Vadianus* clyerna *A* Cluana *Cluverius* cypra *A* Cupra *Barbarus* 26. firmum A^1 firmium A^2 id ei *A* id et *Vossius* 27. frentra villa *A* Frentani *Bursian* 28. aeterni *A* Aterni *v* bucara *A* Bucam *Vinetus*

Histonium; Dauni autem Trifernum amnem, Cliterniam,
Larinum, Teanum oppida, montemque Garganum. sinus 66
est continuo Apulo litore incinctus nomine Urias, mo-
dicus spatio pleraque asper accessu, extra Sipontum
aut ut Grai dixere Sipuntem, et flumen quod Canusium
adtingens Aufidum adpellant, post Barium et Gnatia
et Ennio cive nobiles Rudiae, et iam in Calabria
Brundisium, Valetium, Lupiae, Hydrus mons, tum
Sallentini campi et Sallentina litora et urbs Graia
Callipolis. hucusque Hadria, hucusque Italiae latus 67
alterum pertinet. frons eius in duo quidem se cor-
nua, sicut supra diximus, scindit: ceterum mare quod
inter utraque admisit tenuibus promunturiis semel
iterumque distinguens non uno margine circumit, nec
diffusum patensque sed per sinus recipit. primus 68
Tarentinus dicitur inter promunturia Sallentinum et
Lacinium, in eoque sunt Tarentus, Metapontum,
Heraclea, Croto, Thurium: secundus Scyllaceus inter
promunturia Lacinium et Zephyrium, in quo est
Petelia, Carcinus, Scyllaceum, Mystiae: tertius inter
Zephyrium et Bruttium Consentiam, Cauloniam, Lo-
crosque circumdat. in Bruttio sunt Columna Rhegia,
Rhegium, Scylla, Taurianum et Metaurum. hinc in 69
Tuscum mare flexus est et eiusdem terrae latus
alterum, Maticana, Hipponium Vibove, Temesa, Clam-
petia, Blanda, Buxentum, Velia, Palinurus olim
Phrygii gubernatoris nunc loci nomen, Paestanus sinus,

---

1. istonium *A* Histonium *x* claterniam *A* Cliterniam *v* 2. lacrinum *A* Larinum *x* 4. siponium *A* Sipontum *x* 5. sipyllum *A* Sipuntem *scripsi* 8. lupae *A* Lupiae *v* 17. lacinsum *A* 18. croto// *A* scyllacaeus *A* Scyllaceus *v* 20. scyllacaeum *A* 21. paulo iam *A* Cauloniam *Barbarus*

23. taurinum *A* Taurianum *Barbarus* 25. ionium *A* Hipponium *Pintianus* vibon etemis aclampetia *A* Vibove, Temsa, Clampetia *Bursian* (Temesa *scripsi*) 26. blunda *A*[1] ablunda *A*[2] Blanda *x* buxentium *A*[1] *corr.* Buxentum *Barbarus* 27. prestanus *A* Paestanus *v*

Paestum oppidum, Silerus amnis, Picentia, Petrae quas
Sirenes habitarunt, Minervae promunturium, omnia
70 Lucaniae loca; sinus Puteolanus, Syrrentum, Hercu-
laneum, Vesuvii montis adspectus, Pompei, Neapolis,
Puteoli, lacus Lucrinus et Avernus, Baiae, Misenum,
id nunc loci aliquando Phrygii militis nomen, Cumae,
Liternum, Volturnus amnis, Volturnum oppidum, amoe-
71 na Campaniae litora; Sinoessa, Liris, Minturnae,
Formiae, Fundi, Tarracina, Circes domus aliquando
Circeia, Antium, Aphrodisium, Ardea, Laurentum, Ostia
72 citra Tiberim in hoc latere sunt. ultra Pyrgi, Minio,
Castrum novum, Graviscae, Cosa, Telamon, Populonia,
Cecina, Pisae, Etrusca et loca et flumina; deinde Luna
Ligurum et Tigulia et Genua et Sabatia et Albingau-
num; tum Paulo et Varum flumina utraque ab Alpibus
delapsa, sed Varum quia Italiam finit aliquanto notius.
73 Alpes ipsae ab his litoribus longe lateque diffusae,
primo ad septentrionem magno gradu excurrunt, deinde
ubi Germaniam adtigerunt, verso inpetu in orientem
abeunt, diremptisque populis inmanibus, usque in
Thraciam penetrant.

5
74 Gallia Lemanno lacu et Cebennicis montibus in
duo latera divisa, atque altero Tuscum pelagus ad-
tingens altero oceanum, hic a Varo illic a Rheno ad
Pyrenaeum usque permittitur. pars Nostro mari ad-
posita (fuit aliquando Bracata nunc Narbonensis) est
magis culta et magis consita ideoque etiam laetior.
75 urbium quas habet opulentissimae sunt Vasio Vocon-

1. prestum *A* Paestum *v* 3. 4. herculanacum *A* Herculaneum *v* 4. adspectus A^1 aspectus A^2 5. et avernus *A* (*litteras* et aver *add.* A^2 *in spatio vacuo*) 9. formia A^1 formiae A^3 fundit *A* Fundi *v* 10. arodisium A^1 afrodisium A^2 11. anio *A* Minio *Cluverius* 12. grabuscae *A* Graviscae *Barbarus* 13. nomina *A* flumina *Cluverius* 14. ligulia *A* Tigulia *x* 14. 15. albincaunum *A* 19. adtigerunt A^1 attigerunt A^2 25. pyreneum *A* 28. vasco *A* Vasio *Barbarus*

tiorum, Vienna Allobrogum, Avennio Cavarum, Are-
comicorum Nemausus, Tolosa Tectosagum, Secunda-
norum Arausio, Sextanorum Arelate, Septimanorum
Beterrae. sed antestat omnis Atacinorum Decimano-
rumque colonia, unde olim his terris auxilium fuit,
nunc et nomen et decus est Martius Narbo. in lito- 76
ribus aliquot sunt cum aliquis nominibus loca: ceterum
rarae urbes quia rari portus, et omnis plaga austro
atque africo exposita est. Nicaea tangit Alpes, tangit
oppidum Deciatum, tangit Antipolis. deinde est Forum 77
Iuli, Octavanorum colonia, tum post Athenopolim et
Olbiam et Tauroin et Citharisten est Lacydon Massi-
liensium portus, et in eo ipsa Massilia. haec a Phocaeis
oriunda et olim inter asperas posita, nunc ut pacatis
ita dissimillimis tamen vicina gentibus, mirum quam
facile et tunc sedem alienam ceperit et adhuc morem
suum teneat. inter eum et Rhodanum Maritima Avati- 78
corum stagno adsidet, Fossa Mariana partem eius amnis
navigabili alveo effundit. alioqui litus ignobile est, la-
pideum ut vocant, in quo Herculem contra Alebiona
et Dercynon Neptuni liberos dimicantem cum tela
defecissent ab invocato Iove adiutum imbre lapidum
ferunt. credas pluvisse, adeo multi passim et late
iacent. Rhodanus non longe ab Histri Rhenique fon- 79
tibus surgit: dein Lemanno lacu acceptus tenet im-
petum, seque per medium integer agens quantus venit
egreditur, et inde contra occidentem ablatus ali-
quandiu Gallias dirimit, post cursu in meridiem ab-
ducto hac intrat, accessuque aliorum amnium iam

---

3. sectanorum *A* Sextanorum *x* 4. onis A^1 onnis A^2 omnis *Bursian* 11. octav//anorum *A* (*fuit* i) 12. laurion *A* Tauroin *Kappius* et lacydon *A* est Lacydon *v* 18. adsidet A^1 assidet A^2 19. navigabilis *A* alioquin A^1 alioqui A^2 19. 20. lapideus *A* 20. 21. albiona et bergyon *A* Alebiona et Dercynon *Bursian* 23. pluvisse *sic A* 24. histria archenique *A* 25. lemanne *A* 27. contra in *A* contra *x* 27. 28. aliquandiu A^1 *corr.*

grandis et subinde grandior inter Volcas et Cavaras
80 emittitur. ultra sunt stagna Volcarum, Ledum flumen,
castellum Latara, Mesua collis incinctus mari paene
undique, ac nisi quod angusto aggere continenti ad-
nectitur insula. tum ex Cebennis demissus Arauris
81 iuxta Agathan, secundum Beterras Orbis fluit. Atax ex
Pyrenaeo monte degressus, qua sui fontis aquis venit,
exiguus vadusque est, et iam ingentis alioqui alvei
tenens nisi ubi Narbonem adtingit nusquam navi-
gabilis, sed cum hibernis intumuit imbribus usque eo
solitus insurgere ut se ipse non capiat. lacus accipit
eum Rubraesus nomine spatiosus admodum, sed qua
82 mare admittit tenuis aditu. ultra est Leucata litoris
nomen et Salsulae fons, non dulcibus aquis defluens
sed salsioribus etiam quam marinae sunt; iuxta campus
minuta harundine gracilique perviridis, ceterum stagno
subeunte suspensus. id manifestat media pars eius
quae abscissa proximis velut insula natat, pellique se
83 atque adtrahi patitur. quin et ex his quae ad imum
perfossa sunt suffusum mare ostenditur. unde Grais
nostrisque etiam auctoribus, verine ignorantia an
prudentibus etiam mendacii lubidine visum est tra-
dere posteris, in ea regione piscem e terra penitus
erui, quod ubi ex alto hucusque penetravit per ea
84 foramina ictu captantium interfectus extrahitur. inde
est ora Sordonum et parva flumina Telis et Ticis,
ubi adcrevere persaeva, colonia Ruscino, vicus Eli-
berrae, magnae quondam urbis et magnarum opum
tenue vestigium. tum inter Pyrenaei promunturia

4. 5. adnectitur A^1 annectitur A^2 5. demissis *A* arausis *A* Arauris *Vossius* 6. achathan *A* Agathan *Schottus* 7. digressus *A* qua ui *A* qua sui *Vadianus* 9. adtingit A^1 attingit A^2 14. salsule *A* 16. harundine A^1 *corr.* 19. adtrahi A^1 attrahi A^2 22. mendaciis *A* 25. caplantium *A* captantium *x* 27. adcrevere A^1 accrevere A^2 29. promunturia A^1 promuntoria A^2

Portus Veneris est sine salo et Cervaria locus Gal-
liae finis.
Pyrenaeus primo hinc in Britannicum procurrit 6
oceanum; tum in terras fronte conversus Hispaniam 85
inrumpit, et minore parte eius ad dexteram exclusa
trahit perpetua latera continuus, donec per omnem
provinciam longo limite inmissus in ea litora quae
occidenti sunt adversa perveniat. ipsa Hispania nisi 86
qua Gallias tangit pelago undique incincta, et ubi illis
adhaeret maxime angusta paulatim se in Nostrum et
oceanum mare extendit, magisque et magis latior ad
occidentem abit ac fit ibi latissima, viris equis ferro
plumbo aere argento auroque etiam abundans, et adeo
fertilis ut sicubi ob penuriam aquarum effeta ac sui
dissimilis est, linum tamen aut spartum alat. tribus 87
autem est distincta nominibus, parsque eius Tarraco-
nensis, pars Baetica, pars Lusitania vocatur. Tarraco-
nensis altero capite Gallias altero Baeticam Lusi-
taniamque contingens mari latera obicit Nostro qua
meridiem, qua septentrionem spectat oceano. illas
fluvius Anas separat, et ideo Baetica maria utraque
prospicit, ad occidentem Atlanticum, ad meridiem
Nostrum. Lusitania oceano tantummodo obiecta est,
sed latere ad septentriones, fronte ad occasum. urbium 88
de mediterraneis in Tarraconensi clarissimae fuerunt
Palantia et Numantia, nunc est Caesaraugusta; in
Lusitania Emerita, in Baetica Hastigi, Hispal, Cor-
duba. at si litora legas, a Cervaria proxima est 89
rupes quae in altum Pyrenaeum extrudit, dein Ticis
flumen ad Rhodam, Clodianum ad Emporias, tum
mons Iovis, cuius partem occidenti adversam, emi-
nentia cautium quae inter exigua spatia ut gradus

---

1. sinu salso *A* sine salo *scripsi* 3. in *add.* A^2 bruttanicum A^1 brittanicum A^2 5. inrumpit A^1 irrumpit A^2 30. emporia// *A* (*fuit* s) 31. parti *A* partem *x* 31. 32. eminentiam *A* gradu *A*

90 subinde consurgunt, Scalas Hannibalis adpellant. inde
ad Tarraconem parva sunt oppida Blande, Iluro, Baetulo, Barcino, Subur, Tolobi; parva flumina Baetulo iuxta Iovis montem, Rubricatum in Barcinonis litore, inter Subur et Tolobin Maius. Tarraco urbs est in his oris maritimarum opulentissima. Tulcis eam modicus amnis, super ingens Hiberus Dertosam ad-
91 tingit. inde se in terras pelagus insinuat, et primum
magno impetu admissum mox in duos sinus promun-
92 turio quod Ferrariam vocant finditur. prior Sucronensis
dicitur, maiorque ac magno satis ore pelagus accipiens, et quo magis penetratur angustior, Sorobin et Turiam et Sucronem non magna excipit flumina, urbes conplexus et alias quidem, sed notissimas Valentiam, et
93 Saguntum illam fide atque aerumnis inclutam. sequens
Ilicitanus Allonem habet et Lucentiam et unde ei nomen est Ilicem. hic iam terrae magis in altum eunt, latioremque quam fuerat Hispaniam faciunt.
94 verum ab his quae dicta sunt ad principia Baeticae
praeter Carthaginem quam dux Poenorum Hasdrubal condidit nihil referendum est. in illius oris ignobilia sunt oppida et quorum mentio tantum ad ordinem pertinet, Urci in sinu quem Urcitanum vocant, extra Abdera, Suel, Ex, Maenoba, Malaca, Salduba, La-
95 cippo, Barbesula. fit deinde angustissimum pelagus,
et proxima inter se Europae atque Africae litora montes efficiunt, ut initio diximus Columnae Herculis, Abila et Calpes, uterque quidem sed Calpes magis et

---

1. adpellant A^1 appellant A^2 2. luro *A* Iluro *Pintianus* 4. barginonis *A* 7. de//orsum (*fuit* u) *A* Dertosam *Turnebus* 7. 8. adtingit A^1 attingit A^2 9. 10. promuntorio A^1 *corr.* 10. supronensis *A* Sucronensis *Barbarus* 15. inclytam *A* 23. urgi *A* Urci *Tzschucke* sinum *A* uirgitanum *A* Urcitanum *Tzschucke* 24. aderas velex *A* Abdera, Suel, Ex, *Ciacconius* 24. 25. eis aldubal accipito *A* (eis *add.* A^2) Salduba, Lacippo *Barbarus* 25. barbesulapit *A* Barbesula. fit *Ciacconius*

paene totus in mare prominens. is mirum in modum
concavus, ab ea parte qua spectat occasum ,medium
fere latus aperit, atque inde ingressis totus admodum
pervius prope quantum patet specus; et sinus ultra 96
est in eoque Carteia, ut quidam putant aliquando
Tartesos, et quam transvecti ex Africa Phoenices habi-
tant atque unde nos sumus Tingentera. tum Mellaria
et Bello et Baesippo usque ad Iunonis promunturium
oram freti occupat. illud iam in occidentem et oceanum
obliquo iugo excurrens, atque ei quod in Africa Ampe-
lusiam esse dixeramus adversum, qua nostra maria sunt
finit Europen.

Gades insula quae egressis fretum obvia est 7 97
admonet ante reliquas dicere quam in oceani litora
terrarumque circuitum, ut initio promisimus, oratio
excedat. paucae sunt in Maeotide, inde enim videtur
commodissimum incipere; neque omnes tamen inco-
luntur, nam ne pabula quidem large ferunt. hac re
habitantibus caro magnorum piscium sole siccata et
in pollinem usque contusa pro farre est. paucae et 98
in Ponto, Leuce Borysthenis ostio obiecta, parva ad-
modum, et quod ibi Achilles situs est Achillea cogno-
mine. non longe a Colchis Aria quae Marti consecrata,
ut fabulis traditur, tulit aves cum summa clade
advenientium pinnas quasi tela iaculatas. sex sunt
inter Histri ostia: ex his Peuce notissima et maxima.
Thynias, Mariandynorum finibus proxuma, urbem
habet, quam quia Bithyni incolunt Bithynida ad-
pellant. contra Thracium Bosphorum duae parvae 99
parvoque distantes spatio et aliquando creditae dictae-
que concurrere et Cyaneae vocantur et Symplegades.

---

6. tartes//os *A* 7. melana *A* Mellaria *Barbarus* 10. africam *A* 10. 11. anpelusiam *A* 13. gades A^1 *corr.* 23. cholis *A* Colchis *Reinoldius* 27. cynias *A* Thynias *Pintianus* proxuma *sic A* 28. 29. adpellant A^1 appellant A^2 29. trachium *A* 31. cyanitae *A* Cyaneae *v*

100 in Propontide tantum Proconnesos habitatur. extra Hellespontum earum quae Asiaticis regionibus adiacent clarissimae sunt Tenedos Sigeis adversa litoribus, et quo dicentur ordine ad promunturium Tauri montis expositae quas quidam dici putavere Macaron, sive quod fortunati admodum caeli solique sunt, sive quod eas suo suorumque regno Macar occupaverat;
101 in Troade Lesbos et in ea quinque olim oppida Antissa, Pyrrha, Eresos, Methymna, Mitylene, in Ionia Chios et Samos, in Caria Coos, in Lycia Rhodos. in illis singulae sunt isdem nominibus urbes, in Rhodo tres quondam erant Lindos, Camiros, Ialysos.
102 quae contra Tauri promunturium inportune navigantibus obiacent Chelidoniae nominantur. in sinu quem maximum Asia recepit prope media Cypros, ad ortum occasumque recto iugo se inmittens, inter Ciliciam Syriasque porrigitur, ingens, ut quae aliquando novem regna ceperit et nunc aliquot urbes ferat, quarum clarissimae Salamis, Paphos et quo primum ex mari Venerem egressam accolae adfirmant
103 Palaepaphos. Parabos in Phoenice est parva et quantum patet tota oppidum, frequens tamen, quia etiam super aliena tecta sedem ponere licet. parva et Canopos Nili ostio quod Canopicum vocant obvia est. Menelai gubernator Canopus ibi forte moriens nomen insulae,
104 illa ostio dedit. Pharos nunc Alexandriae ponte coniungitur, olim, ut Homerico carmine proditum est, ab eisdem oris cursu diei totius abducta, et si ita res fuit, videri potest consectantibus in tantum mutatae causas Nilum praebuisse, dum limum subinde et praecipue cum exundaret litori adnectens auget terras,

3. sigaeis *A* 9. pyrra *A* erhesos *A* 12. camyros *A* ilisos *A* Ialysos *v* 13. inportune A^1 importune A^2 14. sinum *A* 16. se inmittens recto iugo *A* recto iugo se inmittens *scripsi* 18. nomen *A* novem *x* aliquot A^1 *corr.* 19. pafos *A* 20. adfirmant A^1 affirmant A^2 31. adnectens A^1 annectens A^2

spatiumque augescentium in vicina vada promovet. in 105
Africa contra maiorem Syrtim Euteletos, contra minoris
promunturia Meninx et Cercina, contra Carthaginis sinum
Chyarae, Thylae et Aegatae Romana clade memorabiles.
plures Europae litoribus adpositae sunt: in Aegaeo 106
mari prope Thraciam Thasos, Imbros, Samothrace,
Scandile, Polyaegos, Sciathos, Halonessos, et quam
aliquando omnibus qui mares erant caesis tantum
feminae tenuisse dicuntur Atho monti Lemnos ad-
versa. Pagasaeus sinus Scyron prospicit, Cicynethon
amplectitur. Euboea ad meridiem promunturium Ge- 107
raeston et Capherea, ad septentrionem Cenaeum ex-
trudit, et nusquam lata duum milium spatium habet
ubi artissima est, ceterum longa totique Boeotiae ad-
posita angusto freto distat a litore. Euripon vocant, 108
rapidum mare, et alterno cursu septiens die ac septiens
nocte fluctibus in vicem versis adeo inmodice fluens,
ut ventos etiam ac plena ventis navigia frustretur.
aliquot in ea sunt oppida Styra, Eretria, Pyrrha,
Nesos, Oechalia, verum opulentissimae Carystos et
Chalcis. in Atthide Helene est nota stupro Helenae, 109
et Salamis excidio classis persicae notior. circa Pelo-
ponneson etiam nunc in Aegaeo Pitynussa et Aegina
Epidaurico litori proxima, Troezenio Calauria inter
ignobiles alias leto Demosthenis nobilis; in Myrtoo 110
Cythera contra Malean, Oenussa et Theganusa contra
Acritam; in Ionio Prote, Asteria, Cephallania, Neritos,
Same, Zacynthos, Dulichium et inter non ignobiles

3. menis *A* Meninx *v* 4. Chyarae A^1 *corr.* 5. adpositae A^1 appositae A^2 aegeo *A* 7. scandyle *A* sciatos *A* 10. sicynysson *A* Cicynethon *Vinetus* 11. 12. geresthon *A* 12. capherean *A* cauneum *A* Cenaeum *Pintianus* 13. nos quam *A* nusquam *v* 14. 15. adposita A^1 apposita A^2 19. fretia *A* Eretria *v* 20. caristos *A* 23. aegeo *A* 24. calaura *A* 25. myrtio *A* Myrtoo *v* 26. tegeanysa *A* Theganusa *Barbarus* 27. rionio *A* in Ionio *v* prosteria *A* Prote, Asteria *Vinetus* nerytos *A*

Ulixis nomine Ithaca maxime inlustris; in Epiro
Echinades et olim Plotae nunc Strophades; contra
Ambracium sinum Leucadia, et vicina Hadriatico mari
Corcyra. hae Thracum Graiorumque terris obiacent.
111 at interius Melos, Olearos, Aegilia, Cothon, Ius, Thia,
Thera, Gyaros, Hippuris, Donysa, Cythnos, Chalcis,
Icaria, Cinara, Nisyros, Lebinthos, Calymnia, Syme.
hae quia dispersae sunt Sporades, at Ceos, Sicinos, Siphnos, Seriphos, Rhenea, Paros, Myconos, Syros, Tenos,
Naxos, Delos, Andros quia in orbem iacent Cyclades
112 dictae. super eas iam in medio mari ingens et centum
quondam urbibus habitata Crete ad orientem promunturium Samonium ad occidentem Criu metopon inmittit, nisi maior esset, Cypri similis, multis famigerata fabulis, adventu Europae, Pasiphaae et Ariadnae
amoribus, Minotauri feritate fatoque, Daedali operibus
et fuga, Tali statione atque morte, maxime tamen eo
quod ibi sepulti Iovis paene clarum vestigium, sepulcrum cui nomen eius insculptum est adcolae ostendunt.
113 urbium notissimae Gnossos, Gortyna, Lyctos, Lycastos,
Olopyxos, Therapnae, Cydonea, Moratusa, Dictynna.
inter colles quod ibi nutritum Iovem accepimus fama
114 Idaei montis excellit. iuxta est Astypalaea, Naumachos,
Zephyre, Chryse, Caudos et quas Musagorus numero

1. inlustris A^1 illustris A^2 5. aegina *A* Aegilia *x* cothonius *A* Cothon, Ius *scripsi* 5. 6. thyatira *A* Thia, Thera *Vossius* 6. dionysia *A* Donysa *Vadianus* cyanos *A* Cythnos *Reinoldius* calchis *A* 7. pinara *A* Cinara *x* nyspiros *A* Nisyros *v* libenthos *A* Lebinthos *Pintianus* camynis asyme *A* Calymnia, Syme *Vossius* 8. aheos *A* at Ceos *scripsi* cicynos *A* Sicinos *Reinoldius* 8. 9. sipanos *A* Siphnos *Vossius* 9. ahenea *A* Rhenea *Reinoldius* mycon *A* Myconos *x* spyros *A* Syros *Pintianus* 13. calu *A* Criu *v* 15. pasiphae *A* Pasiphaae *scripsi* 17. fugata in *A* fuga, Tali *Pintianus* 18. 19. sepulchrum A^1 sepulcrum A^2 19. insculptum esse *A* insculptum est *x* 21. olopixos *A* phaerapnae *A* Therapnae *Cellarius* 23. astycla *A* Astypalaea *Pintianus* 24. gryse *A* Chryse *v* xaudos A^1 caudos A^2

tres uno tamen vocabulo adpellant, atque, unde Car-
pathio mari cognomen est Carpathos. in Hadria
Apsoros, Dyscelados, Absyrtis, Issa, Titana, Hydria,
Electrides, nigra Corcyra, Linguarum, Diomedia, Ae-
stria, Asine, atque ut Alexandriae ita Brundisio adiacens
Pharos. Sicilia, aliquando ut ferunt continens et agro 115
Bruttio adnexa, post freto maris Siculi abscissa est.
id angustum et anceps alterno cursu modo in Tus-
cum modo in Ionium pelagus perfluit, atrox saevum
et Scyllae Charybdisque saevis nominibus inclutum.
Scylla saxum est, Charybdis mare, utrumque noxium
adpulsis. ipsa ingens et tribus promunturiis in diversa
procurrens graecae litterae imaginem quae delta dicitur
efficit. Pachynum vocatur quod Graeciam spectat, Lily- 116
baeum quod in Africam, Pelorias quod in Italiam
vergens Scyllae adversum est. causa nominis Pelorus
gubernator ab Hannibale ibidem conditus, quem idem
vir profugus ex Africa, et per ea loca Syriam petens,
quia procul intuenti videbantur continua esse litora et
non pervium pelagus, proditum se arbitratus occiderat.
ab eo ad Pachynum ora quae extenditur Ionium mare 117
adtingens haec fert inlustria: Messanam, Tauromenium,
Catinam, Megarida, Syracusas et in his mirabilem
Arethusam. fons est in quo visuntur iacta in Alpheum
amnem ut diximus Peloponnesiaco litori infusum: unde
ille creditur non se consociare pelago, sed subter
maria terrasque depressus huc agere alveum atque
hic se rursus extollere. inter Pachynum et Lily- 118
baeum Agragas est et Heraclea et Thermae; inter Lily-

---

1. 2. carpasio *A* 2. carphatos *A* 3. hasporos *A*[1] *corr.* Apsoros *x* dicedalos *A* Dyscelados *Vossius* 4. flecirides *A* Electrides *Barbarus* 5. alexandria *A* 7. Siculia *A* abscisa *A* abscissa *v* 10. inclytum *A* 12. adpulsis *A*[1] appulsis *A*[2] 14. 15. lilybeum *A* 17. idem *A* ibidem *v* 19. inuenti *A*[1] intuenti *A*[2] 22. adtingens *A*[1] attingens *A*[2] inlustria *A*[1] illustria *A*[2] 24. alphaeum *A*

baeum et Pelorida Panhormus et Himera, interius vero Leontini et Centuripinum et Hybla aliaeque conplures; famam habet ob Cereris templum Henna
119 praecipuam. montium Eryx maxime memoratur ob delubrum Veneris ab Aenea conditum, et Aetna quod Cyclopas olim tulit, nunc adsiduis ignibus flagrat. de amnibus Himera referendus, quia in media admodum ortus in diversa decurrit, scindensque eam utrimque alio ore in Libycum alio in Tuscum mare devenit.
120 circa Siciliam in Siculo freto est Aeaee, quam Calypso habitasse dicitur, Africam versus Gaulos, Melita, Cossura, propius Italiam Galata, et illae septem quas Aeoli adpellant Osteodes, Lipara, Heraclea, Didyma, Phoenicusa, ac sicut Aetna perpetuo flagrat
121 igne Hiera et Strongyle. set Pithecusa, Leucothea, Aenaria, Sidonia, Capreae, Prochyta, Pontiae, Pandateria, Sinonia, Palmaria Italico lateri citra Tiberina
122 ostia adiacent. ultra aliquot sunt parvae Dianium, Igilium, Carbania, Urgo, Ilva, Capraria, duae grandes fretoque divisae, quarum Corsica litori propior, inter latera tenuis et longa, praeterquam ubi Aleria
123 et Mariana coloniae sunt a barbaris colitur: Sardinia Africum pelagus adtingens, nisi quod in occidentem quam in orientem angustius spectat, par et quadrata undique et nusquam non aliquanto spatiosior quam ubi longissima est Corsica, ceterum fertilis et soli quam caeli melioris, atque ut fecunda ita paene

---

4. praecipua *A* praecipuam *Ciacconius* eryx A^1 *corr.* 5. aethna A^1 aetna A^2 6. adsiduis A^1 assiduis A^2 flagrat A^1 *corr.* 9. maxime *A* mare *x* 10. eae *A* Aeaee *x* 11. caulos *A* Gaulos *Barbarus* 13. aeeoli *A* heracea *A* 15. stroncyles et *A* Strongyle set *scripsi* 16. caprae *A* Capreae *x* corcytha *A* Prochyta *x* 17. parmaria *A* Palmaria *Pintianus* 18. iacent *A* adiacent *scripsi* 20. *verba* corsica etrusco *post* divisae *delevi* proprior A^1 propior A^2 21. aperta *A* Aleria *Vadianus* 22. celoniae *A* 23. adtingens A^1 attingens A^2

pestilens. in ea populorum antiquissimi sunt Ilienses,
urbium antiquissimae Caralis et Sulci. at in Gallia 124
quas referre conveniat solae sunt Stoechades ab ora
Ligurum ad Massiliam usque dispersae. Baliares in
Hispania contra Tarraconensia litora sitae non longe
inter se distant, et ex spatio sui cognominibus acceptis
maiores minoresque perhibentur. castella sunt in
minoribus Iamno et Mago, in maioribus Palma et
Pollentia coloniae. Ebusos e regione promunturii quod 125
in Sucronensi sinu Ferrariam vocant eodem nomine
urbem habet, frumentis tantum non fecunda ad alia
largior, et omnium animalium quae nocent adeo ex-
pers, ut ne ea quidem quae de agrestibus mitia sunt
aut generet aut si invecta sunt sustineat. contra est 126
Colubraria cuius meminisse succurrit, quod cum scateat
multo ac malefico genere serpentium et sit ideo in-
habitabilis, tamen ingressis eam intra id spatium quod
Ebusitana humo circumsignaverunt sine pernicie et
grata est, isdem illis serpentibus qui alioqui solent
obvios adpetere adspectum eius pulveris, aliudve quod
virus, procul et cum pavore fugientibus.

POMPONII MELAE DE CHOROGRAPHIA

Liber III.

Dicta est ora Nostri maris, dictae insulae quas 1
amplectitur. restat ille circuitus quem ut initio dixi- 1
mus cingit oceanus. ingens infinitumque pelagus

---

2. cararis *A* Caralis *Pintianus* 5. hispaniam *A* 8. samo *A* Iamno *Barbarus* parma *A* Palma *v* 15. columbaria *A* Colubraria *x* 19. rara *A* grata *Curtius Wachsmuth* 20. adspectum A^1 aspectum A^2 20. 21. aliudve qot verus *A* aliudve quod virus *Bursian* 25. ut *ante* initio *om.* *A*

et magnis aestibus concitum, ita enim motus eius
appellant, modo inundat campos modo late nudat ac
refugit, non alios aliosque in vicem neque alternis
accessibus nunc in hos nunc in illos toto impetu
versum, sed ubi in omnia litora, quamvis diversa sint,
terrarum insularumque ex medio pariter effusum est,
rursus ab illis colligitur in medium et in semet ipsum
redit, tanta vi semper inmissum ut vasta etiam flumina
retro agat, et aut terrestria deprehendat animalia aut
2 marina destituat. neque adhuc satis cognitum est
anhelitune id suo mundus efficiat, retractamque cum
spiritu regerat undam undique, si, ut doctioribus pla-
cet, unum animal est, an sint depressi aliqui specus
quo reciprocata maria residant, atque unde se rursus
exuberantia adtollant, an luna causas tantis meatibus
praebeat. at ortus certe eius occasusque variantur
neque eodem adsidue tempore, sed ut illa surgit ac
demergitur ita recedere atque adventare conperimus.
3 huc egressos sequentesque ea quae exeuntibus dextra
sunt aequor Atlanticum et ora Baeticae frontis excipit,
quae nisi quod semel iterumque paululum in semet
abducitur usque ad fluvium Anam paene recta est.
4 Turduli et Bastuli habitant. in proximo sinu portus
est quem Gaditanum, et lucus quem Oleastrum ad-
pellant, tum castellum Ebora in litore et procul a
litore Hasta colonia. extra Iunonis ara templumque
est, in ipso mari monumentum Caepionis scopulo
5 magis quam insulae impositum. Baetis ex Tarraco-
nensi regione demissus per hanc fere mediam diu
sicut nascitur uno amne decurrit, post ubi non longe

1. it magnis *A* et magnis *v* 2. adpellant A^1 appellant A^2 14. undae *A* unde *x* 15. adtollant A^1 attollant A^2 16. at ortus *sic A* 17. adsidue A^1 assidue A^2 18. adque *A* conperimus A^1 comperimus A^2 19. egressus A^1 egressos A^2 24. 25. adpellant A^1 appellant A^2 25. litore A^1 *corr.* 27. caeopionis A^1 caepionis A^2 28. 29. terraconensi *A*

a mári grandem lacum fecit quasi ex novo fonte
geminus exoritur, quantusque simplici alveo venerat
tantus singulis effluit. tum sinus alter usque ad finem
provinciae inflectitur, eumque parva oppida Olintigi,
Onolappa contingunt. at Lusitania trans Anam, qua 6
mare Atlanticum spectat, primum ingenti impetu in
altum abit, dein resistit ac se magis etiam quam
Baetica abducit. qua prominet bis in semet recepto 7
mari in tria promunturia dispergitur: Anae proximum,
quia lata sede procurrens paulatim se ac sua latera
fastigat, Cuneus ager dicitur, sequens Sacrum vocant,
Magnum quod ulterius est. in Cuneo sunt Myrtili,
Balsa, Ossonoba, in Sacro Laccobriga et Portus
Hannibalis, in Magno Ebora. sinus intersunt: et est 8
in proximo Salacia, in altero Ulisippo et Tagi ostium,
amnis gemmas aurumque generantis. ab his promunturiis in illam partem quae recessit ingens flexus
aperitur, in eoque sunt Turduli veteres Turdulorumque oppida, amnes autem Munda in medium fere ultimi
promunturii latus effluens, et radices eiusdem adluens
Durius. frons illa aliquamdiu rectam ripam habet, 9
dein modico flexu accepto mox paululum eminet, tum
reducta iterum iterumque recto margine iacens ad
promunturium quod Celticum vocamus extenditur.
totam Celtici colunt, sed a Durio ad flexum Grovi, 10
fluuntque per eos Avo, Celadus, Nebis, Minius et cui
oblivionis cognomen est Limia. flexus ipse Lambriacam urbem amplexus recipit fluvios Laeron et Ullam.
partem quae prominet Praesamarchi habitant, perque 11

5. at A^1 *corr.* 12. cuneo *A (litteras* cu *add.* A^2 *in spatio vacuo)* 13. balio *A* Balsa *Barbarus* lattobrigal *A* Laccobriga *scripsi* 15. proximum *A* 18. turauli *A* Turduli *x* 19. in medium fere munda *A* Munda in medium fere *v* 20. adluens A^1 alluens A^2 21. aliquan//diu *A* 25. tutam A^1 totam A^2 27. 28. lambriacam *A (litteras* acam *add.* A^2 *in spatio vacuo)* 28. laeros *A* Laeron *Vossius*

eos Tamaris et Sars flumina non longe orta decurrunt, Tamaris secundum Ebora portum, Sars iuxta turrem Augusti titulo memorabilem. cetera super Tamarici Nerique incolunt in eo tractu ultimi. hactenus enim
12 ad occidentem versa litora pertinent. deinde ad septentriones toto latere terra convertitur a Celtico promunturio ad Scythicum usque. perpetua eius ora, nisi ubi modici recessus ac parva promunturia sunt,
13 ad Cantabros paene recta est. in ea primum Artabri sunt etiamnum Celticae gentis, deinde Astyres. in Artabris sinus ore angusto admissum mare non angusto ambitu excipiens Adrobricam urbem et quattuor amnium ostia incingit: duo etiam inter accolentis ignobilia sunt, per alia Ducanaris exit et Libyca. in Astyrum litore Noega est oppidum, et tres arae quas Sestianas vocant in paeneinsula sedent et sunt Augusti
14 nomine sacrae inlustrantque terras ante ignobiles. at ab eo flumine quod Saliam vocant incipiunt orae paulatim recedere, et latae adhuc Hispaniae magis magisque spatia contrahere, usque adeo semet terris angustantibus, ut earum spatium inter duo maria dimidio minus sit qua Galliam tangunt quam ubi ad
15 occidentem litus exporrigunt. tractum Cantabri et Vardulli tenent: Cantabrorum aliquot populi amnes-

---

2. pontum *A* portum *v* 3. 4. tamari cinerique *A* 6. septines/// *A* septentriones *v* 8. ac *ante* parva A^2 *in spatio vacuo* 10. etianasum *A* etiamnum *Vossius* 11. artabres *A* Artabris *x* 11. 12. non *ante* angusto A^2 *in spatio vacuo* 14. et libyca A^2 *in spatio vacuo* 15. noeca *A* Noega *Barbarus* 16. paeneinsula A^1 *corr.* augusti A^1 *corr.* 17. sacrae A^2 *in spatio vacuo* inlustrantque *corr.* illustrantque *A* 17. 18. at ab eo A^2 *in spatio vacuo* 18. incipiunt orae A^2 *in spatio vacuo exceptis litteris* in 19. latae adhuc A^2 *exceptis litteris* huc *in spatio vacuo* 20. contrahere usque adeo semet et terras angustantibus ut earum A^2 *exceptis litteris* contra *in spatio vacuo* semet et terras A^2 semet terris *x* 21. *post* earum *add.* rerum *A* *expulit Vadianus* maria A^2 *in spatio vacuo*

que sunt sed quorum nomina nostro ore concipi
nequeant. per † eundi et Salaenos Saunium, per
Autrigones et Orgenomescos Namnasa descendit, et †
Devales Tritino Bellunte cingit, et Decium Aturia
Sonans Sauso et Magrada. Vardulli una gens hinc
ad Pyrenaei iugi promunturium pertinens cludit Hi-
spanias.

Sequitur Galliae latus alterum, cuius ora primo 2 16
nihil progressa in altum mox tantundem paene in
pelagus excedens quantum retro Hispania abscesserat,
Cantabricis fit adversa terris, et grandi circuitu adflexa
ad occidentem litus advertit. tunc ad septentriones
conversa iterum longo rectoque tractu ad ripas Rheni
amnis expanditur. terra est frumenti praecipue ac 17
pabuli ferax et amoena lucis inmanibus. quicquid
ex satis frigoris impatiens est aegre nec ubique alit,
salubris, et noxio genere animalium minime frequens.
gentes superbae superstitiosae aliquando etiam im- 18
manes adeo ut hominem optimam et gratissimam diis
victimam crederent. manent vestigia feritatis iam
abolitae, atque ut ab ultimis caedibus temperant, ita
nihilominus, ubi devotos altaribus admovere, delibant.
habent tamen et facundiam suam magistrosque sapien-
tiae druidas. hi terrae mundique magnitudinem et 19
formam, motus caeli ac siderum, et quid dii velint
scire profitentur. docent multa nobilissimos gentis
clam et diu, vicenis annis, aut in specu aut in ab-
ditis saltibus. unum ex his quae praecipiunt in vulgus

---

3. avariginos *A* Autrigones *Barbarus* orgenomesquos *A* Orgenomescos *A Gronovius* 4. 5. *verba* devales — magrada *sanare non potui* 4. aturia A^2 *exceptis litteris* ria *in spatio vacuo* 5. magrada Vardulli una A^2 *exceptis litteris* magra *in spatio vacuo* 6. promunturium A^1 promuntorium A^2 15. inmanibus A^1 immanibus A^2 quicquid A^1 *corr.* 16. impatiens A^1 *corr.* ager *A* aegre *v* 20. veritatis *A* feritatis *Vadianus* 21. atque A^1 *corr.* 22. devotas *A* devotos *Pintianus* 24. druidas A^1 *corr.* 27. vicinis *A* vicenis *v*

effluxit, videlicet ut forent ad bella meliores, aeternas
esse animas vitamque alteram ad manes. itaque cum
mortuis cremant ac defodiunt apta viventibus. olim
negotiorum ratio etiam et exactio crediti deferebatur
ad inferos, erantque qui se in rogos suorum velut
20 una victuri libenter inmitterent. regio quam incolunt
omnis Comata Gallia. populorum tria summa nomina
sunt, terminanturque fluviis ingentibus. namque a
Pyrenaeo ad Garunnam Aquitani, ab eo ad Sequanam
Celtae, inde ad Rhenum pertinent Belgae. Aquita-
norum clarissimi sunt Ausci, Celtarum Haedui, Bel-
garum Treveri, urbesque opulentissimae in Treveris
Augusta, in Haeduis Augustodunum, in Auscis Elium-
21 berrum. Garunna ex Pyrenaeo monte delapsus, nisi
cum hiberno imbre aut solutis nivibus intumuit, diu
vadosus et vix navigabilis fertur. at ubi obvius oceani
exaestuantis accessibus adauctus est, isdemque retro
remeantibus suas illiusque aquas agit, aliquantum ple-
nior, et quanto magis procedit eo latior fit, ad po-
stremum magni freti similis; nec maiora tantum navigia
tolerat, verum more etiam pelagi saevientis exurgens
iactat navigantes atrociter, utique si alio ventus alio
22 unda praecipitat. in eo est insula Antros nomine quam
pendere et adtolli aquis increscentibus ideo incolae
existimant, quia cum videantur editiora quis obiacet,
ubi se fluctus implevit illa operit, haec ut prius tan-
tum ambitur, et quod ea quibus ante ripae collesque
ne cernerentur obstiterant, tunc velut ex loco superiore
23 perspicua sunt. ab Garunnae exitu latus illud incipit

---

6. inmitterent A^1 immitterent A^2 9. aquitania *A* 13. augausta A^1 augusta A^2 angustodunum *A* 14. garrunna A^1 garunna A^2 dilabsus A^1 *corr.* delapsus *v* 16. vadosis *A* 18. illius///que *A* 20. navigatio (ia) *A* 24. adtolli A^1 attolli A^2 27. ambit *A* ambitur *x* 28. obstiterat A^1 obstiterant A^2

terrae procurrentis in pelagus et ora Cantabricis adversa litoribus, aliis populis media eius habitantibus, ab Santonis ad Ossismos usque deflexa. ab illis enim iterum ad septentriones frons litorum respicit, pertinetque ad ultimos Gallicarum gentium Morinos, nec portu quem Gesoriacum vocant quidquam notius habet. Rhenus Alpibus decidens prope a capite duos lacus 24
efficit Venetum et Acronum. mox diu solidus et certo alveo lapsus haud procul a mari huc et illuc dispergitur, sed ad sinistram amnis etiamnum et donec effluat Rhenus, ad dextram primo angustus et sui similis, post ripis longe ac late recedentibus iam non amnis sed ingens lacus ubi campos implevit Flevo dicitur, eiusdemque nominis insulam amplexus fit iterum artior iterumque fluvius emittitur.

Germania hinc ripis eius usque ad Alpes, a 3 25
meridie ipsis Alpibus, ab oriente Sarmaticarum confinio gentium, qua septentrionem spectat oceanico litore obducta est. qui habitant immanes sunt animis atque 26
corporibus, et ad insitam feritatem vaste utraque exercent, bellando animos, corpora adsuetudine laborum maxime frigoris. nudi agunt antequam puberes sint, et longissima apud eos pueritia est. viri sagis velantur aut libris arborum, quamvis saeva hieme. nandi non patientia tantum illis, studium etiam est. 27
bella cum finitimis gerunt, causas eorum ex libidine arcessunt, neque inperitandi prolatandique quae possident, nam ne illa quidem enixe colunt, sed ut circa

2. altis A aliis v 3. ossimo// A^1 ossismos A^2 4. fros A^1 frons A^2 4. 5. pertinentque A 6. osoriciacum A^1 gesoriciacum A^2 Gesoriacum x quidquam A^1 quicquam A^2 9. lapsus A^1 *corr.* haud A^1 *corr.* 10. sinistrum A 15. fluviis A fluvius x 17. oriente// A . armaticarum A^1 sarmaticarum A^3 18. que A^1 qua A^3 oceanico A^2 *exceptis litteris* co *in spatio vacuo* 21. adsuetudinis A^1 adsuetudine A^2 21. 22. laborum A^1 *corr.* 22. frigori// A^1 frigora A^2 frigoris x 23. viri// A 27. inperitandi A^1 imperitandi A^2

28 ipsos quae iacent vasta sint. ius in viribus habent,
adeo ut ne latrocinii quidem pudeat, tantum hospitibus
boni, mitesque supplicibus.] victu ita asperi incultique
ut cruda etiam carne vescantur aut recenti, aut cum
rigentem in ipsis pecudum ferarumque coriis, manibus
29 pedibusque subigendo renovarunt. terra ipsa multis
inpedita fluminibus, multis montibus aspera et magna
ex parte silvis ac paludibus invia. paludum Suesia,
Metia et Melsyagum maximae, silvarum Hercynia et
aliquot sunt quae nomen habent, sed illa dierum
sexaginta iter occupans, ut maior aliis ita et notior.
30 montium altissimi Taunus et Retico, nisi quorum
nomina vix est elòqui ore romano. amnium in alias
gentes exeuntium Danuvius et Rhodanus, in Rhenum
Moenis et Lupia, in oceanum Amissis, Visurgis et
31 Albis clarissimi. super Albim Codanus ingens sinus
magnis parvisque insulis refertus est. hac re mare
quod gremio litorum accipitur nusquam late patet
nec usquam mari simile, verum aquis passim inter-
fluentibus ac saepe transgressis vagum atque diffusum
facie amnium spargitur; qua litora adtingit, ripis con-
tentum insularum non longe distantibus et ubique
paene tantundem, it angustum et par freto, curvans-
32 que se subinde longo supercilio inflexum est. in eo
sunt Cimbri et Teutoni, ultra ultimi Germaniae Her-
miones.

4
33 Sarmatia intus quam ad mare latior, ab his quae

1. sinunt *A* sint *v* lus *A* ius *v* 4. ⟨cr⟩ud⟨a⟩ *A* (*litteras in ras. add.* A^3) 8. 9. suesia metia A^3 *in ras.* 10. aliquot A^1 *corr.* habeant A^1 habent A^2 11. et *ante* notior *add.* A^2 12. quorum A^1 *corr.* 14. danubus *A* Danuvius *scripsi* 15. moenis est et A^1 moenis et A^2 lupi A^1 lupia A^3 amis⟨sisius⟩ urgis *A* (*litteras in ras. add.* A^3) Amissis Visurgis *Parthey* 17. acre *A* hac re *Pintianus* 21. adtingit A^1 attingit A^2 21. 22. contentus *A* 23. 24. curansque A^1 curvansque A^2 25. imbri *A* Cimbri *x* tautoni *A* Teutoni *x*

secuntur Vistula amne discreta, qua retro abit usque
ad Histrum flumen inmittitur. gens habitu armisque
Parthicae proxima, verum ut caeli asperioris ita in-
genii. non se urbibus tenent et ne statis quidem 34
sedibus. ut invitavere pabula, ut cedens ut sequens
hostis exegit, ita res opesque secum trahens semper
castra habitant; bellatrix, libera, indomita, et usque
eo inmanis atque atrox ut feminae etiam bella cum
viris ineant, atque ut habiles sint, natis statim dextra
aduritur mamma, inde expedita in ictus manus quae
exeritur, virile fit pectus. arcus tendere, equitare, 35
venari, puellaria pensa sunt, ferire hostem adultarum
stipendium est, adeo ut non percussisse pro flagitio
habeatur, sitque eis poenae virginitas.

Inde Asiae confinia nisi ubi perpetuae hiemes 5 36
sedent et intolerabilis rigor. Scythici populi incolunt,
fere omnes et in unum Belcae adpellati. in Asiatico
litore primi Hyperborei super aquilonem Riphaeosque
montes sub ipso siderum cardine iacent; ubi sol non
cotidie ut nobis sed primum verno aequinoctio exortus
autumnali demum occidit; ideo sex mensibus dies et
totidem aliis nox usque continua est. terra angusta 37
aprica per se fertilis. cultores iustissimi et diutius
quam ulli mortalium et beatius vivunt. quippe festo
semper otio laeti non bella novere non iurgia, sacris
operati maxime Apollinis, quorum primitias Delon
misisse initio per virgines suas, deinde per populos
subinde tradentes ulterioribus, moremque eum diu et
donec vitio gentium temeratus est servasse referuntur.
habitant lucos silvasque, et ubi eos vivendi satietas
magis quam taedium cepit, hilares redimiti sertis semet

---

1. secuntur A^1 sequuntur A^2 abiit *A* abit *v* 2. inmittit *A* inmittitur *Pintianus* 8. inmanis A^1 immanis A^2 9. atque A^1 *corr.* 17. adpellati A^1 appelati A^2 24. qua A^1 quam A^2 olim A^1 ulli A^3 29. temperatus *A* temeratus *Pintianus* 31. serti⟨s se⟩m⟨et⟩ *A* (*litteras in ras. add.* A^3)

ipsi in pelagus ex certa rupe praecipites dant. id eis
38 funus eximium est. mare Caspium ut angusto ita
longo etiam freto primum terras quasi fluvius in-
rumpit, atque ubi recto alveo influxit in tres sinus
diffunditur: contra os ipsum in Hyrcanium, ad sini-
stram in Scythicum, ad dextram in eum quem proprie
totius nomine Caspium adpellant; omne atrox saevum
sine portibus, procellis undique expositum, ac beluis
magis quam cetera refertum et ideo minus navigabile.
ad introëuntium dextram Scythae Nomades freti litori-
39 bus insident. intus sunt ad Caspium sinum Caspii
et Amazones sed quas Sauromatidas adpellant, ad
Hyrcanium Albani et Moschi et Hyrcani, in Scythico
Amardi et Pestici et iam ad fretum Derbices. multi
in eo sinu magni parvique amnes fluunt, sed qui
famam habeat *** ex Ceraunis montibus uno alveo
40 descendit, duobus exit in Caspium. Araxes Tauri
latere demissus, quoad campos Armeniae secat, labitur
placidus et silens, neque in utram partem eat, quam-
quam intuearis, manifestus; cum in asperiora devenit
hinc atque illinc rupibus pressus, et quanto angustior
tanto magis pernix frangit se subinde ad opposita
cautium, atque ob id ingenti cum murmure sonansque
devolvitur, adeo citus ut qua ex praecipiti in subiecta
casurus est non declinet statim undam, sed ultra quam
canalem habet evehat, plus iugeris spatio sublimis et
aquis pendentibus semet ipse sine alveo ferens; deinde
ubi incurvus arcuatoque amne descendit fit tranquillus,

---

1. praecipiti *A* praecipites *x* 3. 4. inrumpit A^1 irrumpit A^2 6. 7. proprietatius A^1 proprie totius A^2 *in margine* 7. nominis *A* nomine *Vadianus* adpellant A^1 appellant A^2 8. belu//is *A* 12. adpellant A^1 appellant A^2 13. mochi *A* Moschi *Barbarus* 14. amerdi *A* Amardi *x* debrices *A* Derbices *v* 16. habeant A^1 habeat A^2 *post* habeat *nonnulla de Caso aut de Albano dicta intercidisse videntur, cf. Plin. N. H. VI, 13, 39* 17. *post* Caspium *interpunxi* 20. in asperiora A^2 *exceptis litteris* speriora 23. atque A^1 *corr.*

iterumque per campos tacitus et vix fluens in id litus
elabitur. Cyrus et Cambyses ex radicibus Coraxici 41
montis vicinis fontibus editi in diversa abeunt, perque
Hiberas et Hyrcanos diu et multum distantibus alveis
defluunt, post non longe a mari eodem lacu accepti
in Hyrcanium sinum uno ore perveniunt. Iaxartes et 42
Oxos per deserta Scythiae ex Sugdianorum regionibus
in Scythicum exeunt, ille suo fonte grandis, hic incursu aliorum grandior, et aliquamdiu ad occasum ab
oriente occurrens iuxta Dahas primum inflectitur, cursuque ad septentrionem converso inter Amardos et
Paesicas os aperit. silvae alia quoque dira animalia 43
verum et tigres ferunt utique Hyrcaniae, saevum
ferarum genus et usque eo pernix, ut illis longe
quoque praegressum equitem consequi nec tantum
semel sed aliquotiens etiam cursu unde coeperit subinde repetito solitum et facile sit. causa ex eo est,
quod ubi ille interceptos earum catulos citus coepit
avehere, et rabiem adpropinquantium astu frustraturus
unum de pluribus omisit, hae proiectum excipiunt et
ad cubilia sua referunt, rursumque et saepius remeant
atque idem efficiunt, donec ad frequentiora quam adire
audeant profugus raptor evadat. ultra Caspium sinum 44
quidnam esset ambiguum aliquamdiu fuit, idemne oceanus an tellus infesta frigoribus sine ambitu ac sine
fine proiecta. sed praeter physicos Homerumque 45
universum orbem mari circumfusum esse disserit
Cornelius Nepos ut recentior, auctoritate sic certior;

---

2. corxici *A* Coraxici *x* 3. editi et in *A* editi in *Ciacconius* 4. hyrcanios *A* Hyrcanos *v* 6. laxartes *A* 6. 7. et per deserta scythiae oxos A^1 et oxos per deserta scythiae A^2 7. surdianorum *A* Sugdianorum *Reinoldius* 9. aliquan//diu *A* 12. aperit A^1 aperitur A^2 19. adpropinquantium A^1 appropinquantium A^2 20. omissis *A* omisit *x* 21. remaneant *A* remeant *x* 22. atque A^1 *corr.* 24. aliquan//diu *A* 27. dixerunt *A* disserit *Curtius Wachsmuth*

testem autem rei Quintum Metellum Celerem adicit, eumque ita rettulisse commemorat: cum Galliae pro consule praeesset, Indos quosdam a rege Botorum dono sibi datos; unde in eas terras devenissent requirendo cognosse, vi tempestatium ex Indicis aequoribus abreptos, emensosque quae intererant, tandem in Germaniae litora exisse. restat ergo pelagus, sed reliqua lateris eiusdem adsiduo gelu durantur et ideo deserta sunt.

6
46 His oris quas angulo Baeticae adhuc usque perstrinximus multae ignobiles insulae et sine nominibus etiam adiacent, sed earum quas praeterire non libeat Gades fretum adtingit, eaque angusto spatio et veluti flumine a continenti abscissa qua terris propior est paene rectam ripam agit, qua oceanum spectat duobus promunturiis evecta in altum, medium litus abducit, et fert in altero cornu eiusdem nominis urbem opulentam, in altero templum Aegyptii Herculis, conditoribus, religione, vetustate, opibus inlustre. Tyrii constituere; cur sanctum sit ossa eius ibi sita efficiunt; annorum quis manet ab Iliaca tempestate principia
47 sunt; opes tempus aluit. in Lusitania Erythia est quam Geryonae habitatam accepimus, aliaeque sine certis nominibus, adeo agris fertiles, ut cum semel sata frumenta sint, subinde recidivis seminibus segetem novantibus, septem minime, interdum plures etiam messes ferant. in Celticis aliquot sunt, quas quia plumbo abundant uno omnes nomine Cassiteridas
48 adpellant. Sena in Britannico mari Ossismicis adversa

5. tempestatium *sic* *A* indiciis A^1 indicis A^3 //equoribus *A* 8. a⟨s⟩siduo *A* (s *in ras.* A^3) adsiduo *scripsi* 10. mustae *A* multae *v* 12. adtingit A^1 attingit A^2 15. promunturiis A^1 promontoriis A^2 18. inlustre A^1 illustre A^2 19. ita A^1 sita A^2 21. erythria *A* Erythia *v* 22. geryone *A* Geryonae *Tzschucke* 23. agri *A* agris *scripsi* 26. menses *A* messes *v* aliquot A^1 *corr.* 28. adpellant A^1 appellant A^2 britannico A^1 *corr.* osusmicis A^1 ossismicis A^2

litoribus, Gallici numinis oraculo insignis est, cuius
antistites perpetua virginitate sanctae numero novem
esse traduntur: Gallizenas vocant, putantque ingeniis
singularibus praeditas maria ac ventos concitare car-
minibus, seque in quae velint animalia vertere, sanare
quae apud alios insanabilia sunt, scire ventura et
praedicare, sed nonnisi deditas navigantibus, et in id
tantum ut se consulerent profectis. Britannia qualis 49
sit qualesque progeneret mox certiora et magis ex-
plorata dicentur. quippe tamdiu clausam aperit ecce
principum maximus, nec indomitarum modo ante se
verum ignotarum quoque gentium victor, propriarum
rerum fidem ut bello affectavit, ita triumpho declara-
turus portat. ceterum ut adhuc habuimus inter septen- 50
trionem occidentemque proiecta grandi angulo Rheni
ostia prospicit, dein obliqua retro latera abstrahit,
altero Galliam altero Germaniam spectans, tum rursus
perpetuo margine directi litoris ab tergore abducta
iterum se in diversos angulos cuneat triquetra et
Siciliae maxime similis, plana, ingens, fecunda, verum
iis quae pecora quam homines benignius alant. fert 51
nemora saltusque, ac praegrandia flumina, alternis
motibus modo in pelagus modo retro fluentia et quae-
dam gemmas margaritasque generantia. fert populos
regesque populorum, sed sunt inculti omnes, atque ut
longius a continenti absunt ita magis aliarum opum
ignari, tantum pecore ac finibus dites, incertum ob
decorem an quid aliud vitro corpora infecti. causas 52
tamen bellorum et bella contrahunt ac se frequenter
invicem infestant, maxime inperitandi cupidine stu-
dioque ea prolatandi quae possident. dimicant non
equitatu modo aut pedite, verum et bigis et curribus

---

4. ac A^1 *corr.* 5. seque in A^1 *corr.* 7. dedita *A* deditas *Vossius* 17. altero A^1 *corr.* 25. atque A^1 *corr.* 28. aliud A^1 *corr.* ultro *A* vitro *x* 29. sic *A* se *Pintianus*

Gallice armatis: covinnos vocant, quorum falcatis axibus
53 utuntur. super Britanniam Iuverna est paene par
spatio, sed utrimque aequali tractu litorum oblonga,
caeli ad maturanda semina iniqui, verum adeo luxuriosa
herbis non laetis modo sed etiam dulcibus, ut se
exigua parte diei pecora impleant, et nisi pabulo
prohibeantur, diutius pasta dissiliant. cultores eius
inconditi sunt et omnium virtutum ignari *magis* quam
54 aliae gentes, pietatis admodum expertes. triginta sunt
Orcades angustis inter se diductae spatiis, septem
Haemodae contra Germaniam vectae. in illo sinu
quem Codanum diximus eximia Scadinavia, quam adhuc
Teutoni tenent, et ut fecunditate alias ita magnitudine
55 antestat. quae Sarmatis adversa sunt ob alternos accessus recursusque pelagi, et quod spatia quis distant
modo operiuntur undis modo nuda sunt, alias insulae
56 videntur alias una et continens terra. in his esse
Oeonas, qui ovis avium palustrium et avenis tantum
alantur, esse equinis pedibus Hippopodas et Pan*uatios*
quibus magnae aures et ad ambiendum corpus omne
patulae nudis alioquin pro veste sint, praeterquam quod
fabulis traditur, *apud* auctores etiam quos sequi non
57 pigeat invenio. Thyle Belcarum litori adposita est,
Grais et nostris celebrata carminibus. in ea, quod
ibi sol longe occasurus exsurgit, breves utique noctes

---

1. armati *A* armatis *Pintianus* 2. britanniam A^1 *corr.* 3. aequalis *A* aequali *x* 4. 5. luxuriosas herbas *A* luxuriosa herbis *v* 6. pecorumpleant A^1 pecora impleant A^2 7. *post* dissiliant *interstitium quindecim litterarum* 8. *post* ignari *add.* magis *Pintianus* 9. *post* gentes *add.* *A* aliquatenus tamen gnari *removit Vossius* 10. orchades *A* 12. ⟨ex iis⟩ A^3 eximia *scripsi* codannovia// *A* Scadinavia *Muellenhoff* 15. quot *A* quod *x* 17. *post* terra *interstitium octo litterarum* 18. oeneas *A* Oeonas *Bursian* 19. sannalos *A* Panuatios *Bursian* 21. vecti *A* veste *Vadianus* 22. apud *ante* auctores *add.* *Curtius Wachsmuth* 23. invento *A* invenio *v* belgarum *A* Belcarum *Kappius* 25. exsurgit A^1 exurgit A^2

sunt, sed per hiemem sicut aliubi obscurae, aestate lucidae, quod per id tempus iam se altius evehens, quamquam ipse non cernatur, vicino tamen splendore proxima inlustrat, per solstitium vero nullae, quod tum iam manifestior non fulgorem modo sed sui quoque partem maximam ostentat. Talge in Caspio 58 mari sine cultu fertilis, omni fruge ac fructibus abundans, sed vicini populi quae gignuntur adtingere nefas et pro sacrilegio habent, diis parata existimantes diisque servanda. aliquot et illis oris quas desertas diximus aeque desertae adiacent, quas sine propriis nominibus Scythicas vocant.

Ab his in Eoum mare cursus inflectitur, inque 7 59 oram terrae spectantis orientem. pertinet haec a Scythico promunturio ad Colida primum ob nives invia, deinde ob inmanitatem habitantium inculta. Scythae sunt Androphagoe et Sacae, distincti regione, quia feris scatet, inhabitabili. vasta deinde iterum loca 60 beluae infestant, usque ad montem mari inminentem nomine Tabim. longe ab eo Taurus adtollitur. Seres intersunt, genus plenum iustitiae, et commercio quod rebus in solitudine relictis absens peragit notissimum. India non Eoo tantum adposita pelago, sed et ei 61 quod ad meridiem spectans Indicum diximus, et hinc Tauri iugis, ab occidente Indo finita tantum spatium litoris occupat, quantum per sexaginta dies noctesque velificantibus cursus est; ita multum a nostris abducta

1. hiemen *A* 3. quan//quam *A* 4. proxime *A* proxima *x* 5. fulgore *A* fulgorem *x* 6. talgae A^1 *corr.* Talge *Reinoldius* 7. fertiles A^1 *corr.* fertilis *v* 10. aliquot A^1 *corr.* 13. eorum recursu *A* Eoum mare cursus *Pintianus* 15. adposita A^1 apposita A^2 ad Colida *Schottus* omnisues *A* ob nives *Mommsen* 17. sagae *A* Sacae *Schottus* 18. inhabitabile *A* 20. adtollitur A^1 attollitur A^2 22. *post* peragit *interstitium sedecim litterarum* notissima *A* notissimum *Sanctius et adnexuit antecedentibus* 23. eo *A* Eoo *v* 24. spectat *A* spectans *x* 25. inde *A* Indo *x* tanto spatio *A* tantum spatium *x*

regionibus, ut in aliqua parte eius neuter septentrio
adpareat, aliterque quam in aliis oris umbrae rerum
62 ad meridiem iaceant. ceterum fertilis, et vario genere
hominum aliorumque animalium scatet. alit formicas
non minores maximis canibus, quas more gryporum
aurum penitus egestum cum summa pernicie adtin-
gentium custodire commemorant, immanes et serpentes,
aliqui ut elephantos morsu atque ambitu corporis ad-
ficiant; tam pinguis alicubi et tam feracis soli, ut in
eo mella frontibus defluant, lanas silvae ferant, ha-
rundinum fissa internodia veluti navia binos et quae-
63 dam ternos etiam vehant. cultorum habitus moresque
dissimiles. lino alii vestiuntur aut lanis quas diximus,
alii avium ferarumque pellibus; pars nudi agunt, pars
tantum obscena velati; alii humiles parvique, alii ita
proceri et corpore ingentes, ut elephantis etiam et ibi
maximis sicut nos equis facile atque habiliter utantur.
64 quidam nullum animal occidere, nulla carne vesci
optimum existimant, quosdam tantum pisces *alunt*.
quidam proximi parentes priusquam annis aut aegri-
tudine in maciem eant velut hostias caedunt, caeso-
rumque visceribus epulari fas et maxime pium est.
65 at ubi senectus aut morbus incessit procul a ceteris
abeunt, mortemque in solitudine nihil anxii expectant.
prudentiores et quibus ars studiumque sapientiae con-
tingit non expectant eam, sed ingerendo semet ignibus
66 laeti et cum gloria arcessunt. urbium quas incolunt,
sunt autem plurimae, Nysa est clarissima et maxima,
montium Meros Iovi sacer. famam hinc praecipuam
habent; in illa genitum, in huius specu Liberum

2. adpareat A^1 appareat A^2 3. iacent *A* iaceant *Vadianus* 5. minus *A* minores *x* maximas A^1 *corr.* (*fuit* maximis) maximis *x* gryporum A^1 gryphorum A^2 6. 7. adtingentium A^1 attingentium A^2 8. ut A^1 *corr.* atque A^1 *corr.* 10. 11. harundinum A^1 arundinum A^2 11. veluti *A* (*litteras* ti *add.* A^2) navita *A* navia *Vossius* 25. ei quibus *A* et quibus *x*

arbitrantur esse nutritum, unde Graecis auctoribus ut
femori Iovis insitum dicerent aut materia ingessit aut
error. oras tenent ab Indo ad Gangen Palibotri, a 67
Gange ad Colida, nisi ubi magis quam ut habitetur
exaestuat, atrae gentes et quodammodo Aethiopes. ab
Colide ad Tamum recta sunt litora, timidique populi
et marinis opibus adfatim dites. Tamus promunturium 68
est, quod Taurus adtollit, Colis alter Eoae partis an-
gulus initiumque lateris ad meridiem versi, Ganges
et Indus amnes. ille multis fontibus in Haemode
Indiae monte conceptus, simul unum alveum fecit, fit
omnium maximus et alicubi latius, quando angustissime
fluit decem milia passuum patens, in septem ora di-
spergitur. Indus ex monte Caroparnaso exortus et 69
alia quidem flumina admittit, sed clarissima Cophen,
Acesinum, Hydaspen, conceptamque pluribus alveis
undam lato spatio trahit. hinc paene Gangen magni-
tudine exaequat. post ubi saepe aliquot magnis flexibus
cinxit iugum ingens, iterum rectus solidusque descendit,
donec ad laevam dextramque se diducens duobus ostiis
longe distantibus exeat. ad Tamum insula est Chryse, 70
ad Gangen Argyre: altera aurei soli, ita veteres tra-
didere, altera argentei, atque ut maxime videtur aut
ex re nomen aut ex vocabulo fabula est. Taprobane
aut grandis admodum insula aut prima pars orbis
alterius *ut* Hipparcho dicitur, et quia habitatur, nec
quisquam circum eam isse traditur, prope verum est.

---

3. imo *A* Indo *x* 4. solida *A* Colida *Salmasius* ubi habitetur *A* ut habitetur *Schottus* 6. iolide *A* Colide *Pintianus* cudum *A* Tamum *scripsi* 7. adfatim A^1 affatim A^2 8. collis *A* Colis *Schottus* alter⟨ae⟩ *A* (*litteras in ras. add.* A^3) alter Eoae *scripsi* 10. 11. haemo meridie *A* Haemode Indiae *scripsi* 15. copen *A* Cophen *Barbarus* 16. agasinum *A* Acesinum *scripsi* 24. tabane prone A^1 tabane A^2 Taprobane *x* 26. ut *ante* Hipparcho *add. Curtius Wachsmuth* ipparchius *A* Hipparcho *Barbarus* sed quia *A* et quia *Perizonius* 27. esse *A* isse *Pintianus*

71 contra Indi ostia illa sunt quae vocant Solis adeo inhabitabilia, ut ingressos vis circumfusi aëris exanimet confestim, et inter ipsa ostia Patalene regio, ob aestus intolerabilis alicubi cultoribus egens. inde *ad* principia Rubri maris pertinet *Ariane et* ipsa invia atque deserta; humus cineri magis fit quam pulveri similis, ideoque per eam rara et non grandia flumina emanant, quorum Tuberonem et Arusacen notissima accipimus.

8
72 .Rubrum mare Graeci, sive quia eius coloris est sive quod ibi Erythras regnavit Erythran thalassan appellant: procellosum asperum mare, profundum et magnorum animalium magis quam cetera capax. *primo* recedentis oras aequabiliter impellit, et ub*i* non *intrat* interius aliquantum patens sinus est. sed quas ripas inflexerat bis inrumpit, duosque iterum sinus aperit.

73 Persicus vocatur dictis regionibus propior, Arabicus ulterior. Persicus qua mare accipit utrimque *rectis* lateribus grande ostium quasi cervice conplectitur, dein terris in omnem partem vaste et aequa portione *cedentibus* magno litorum orbe pelagus incingens reddit

74 formam capitis humani. Arabici et os artius et latitudo minor est, maior aliquanto recessus et multo magis longa latera. init penitus introrsusque, dum Aegyptum paene et montem Arabiae Casium adtingat, quodam fastigio minus ac minus latus, et quo magis

75 penetrat angustior. ab his quae diximus ad *sinum* Persicum, nisi ubi Chelonophagi morantur, deserta sunt. in ipso Carmanii navigantium dextera *positi* sine veste ac fruge sine pecore ac sedibus piscium cute se velant, carne vescuntur, praeter capita *toto*

---

1. inde *A* Indi *x* 3. rara tenet *A* Patalene *Pintianus* 5. *post* pertinet *addidi* Ariane et 8. accepimus A^1 *corr. inter scribendum* (*fuit* accipimus, *quod cum Gustavo Parthey retinui*) 13. recedentis *sic A* ut *A* ubi *scripsi* iret *A* intrat *scripsi* 14. erat *A* est *scripsi* 16. propior A^1 *corr.* 17. ulterior A^1 *corr.* 24. adtingat A^1 attingat A^2

corpore hirsuti. interiora Cedrosi dehinc Persae ha-
bitant. Saetis per Carmanios, supra Sandis et Corios
effluunt. in parte quae pelagi ostio adversa est 76
Babyloniorum fines Chaldaeorumque sunt, et duo
clari amnes Tigris Persidi propior, ulterior Euphrates.
Tigris ut natus est ita descendens usque in litora 77
permeat. Euphrates immani ore aperto non exit
tantum unde oritur, sed et vaste quoque decidit, nec
secat continuo agros, late diffusus in stagna, diu
sedentibus aquis piger et sine alveo patulus, post ubi
marginem rupit vere fluvius, acceptisque ripis celer
et fremens per Armenios et Cappadocas occidentem
petit, ni Taurus obstet in nostra maria venturus.
inde ad meridiem avertitur, et primum Syros tunc 78
Arabas ingressus non perdurat in pelagus, verum in-
gens modo et navigabilis, inde tenuis rivus despectus
emoritur, et nusquam manifesto exitu effluit ut alii
amnes sed deficit. alterum latus ambit plaga quae inter 79
utrumque pelagus excurrit. Arabia dicitur, cognomen
Eudaemon, angusta, verum cinnami et turis aliorum-
que odorum maxime ferax. maiorem Sabaei tenent
partem, ostio proximam et Carmaniis contrariam
Macae. frontem quae inter ostia ostenditur silvae
cautesque exasperant. aliquot sunt in medio insulae
sitae, Ogyris quod in ea Erythrae regis monimentum
est magis clara quam ceterae. alterum sinum undique 80
Arabes incingunt. ab ea parte quae introeuntibus
dextra est urbes sunt Charra et Arabia et Gadanus,
in altera ab intimo angulo prima Berenice inter
Heroopoliticum et Strobilum, deinde inter promun-

---

2. choros *A* Corios *Barbarus* 3. *post* effluunt *interstitium duodecim litterarum* 5. propior A^1 *corr.* 20. eudemon *A* 23. magnae *A* Macae *Barbarus* 25. gyris *A* Ogyris *Pintianus* 26. *post* sinum *quinque fere litterae erasae* 30. hieropoliticum *A* Heroopoliticum *Barbarus* ⟨et⟩ *ante* strobilum A^3

turia Maenorenon et Coloba Philoteris et Ptolemais, ultra Arsinoë et alia Berenice, tum silva quae hebenum odoresque generat, et manu factus amnis, ideoque
81 referundus quod ex Nili alveo dioryge adductus. extra sinum, verum in flexu tamen etiamnum Rubri maris pars bestiis infesta ideoque deserta est, partem Panchai habitant, hi quos ex facto quia serpentibus vescuntur Ophiophagos vocant. fuere interius Pygmaei, minutum genus, et quod pro satis frugibus contra grues
82 dimicando defecit. sunt multa volucrum multa serpentium genera: de serpentibus memorandi maxime, quos parvos admodum et veneni praesentis certo anni tempore ex limo concretarum paludium emergere, in magno examine volantes Aegyptum tendere, atque in ipso introitu finium ab avibus quas ibidas appellant adverso agmine excipi pugnaque confici traditum est.
83 de volucribus praecipue referenda Phoenix, semper unica; non enim coitu concipitur partuve generatur, sed ubi quingentorum annorum aevo perpetua duravit, super exaggeratam variis odoribus struem sibi *ipsa*
84 incubat solviturque, dein putrescentium membrorum tabe concrescens ipsa se concipit atque ex se rursus renascitur. cum adolevit, ossa pristini corporis inclusa murra Aegyptum exportat, et in urbe quam Solis adpellant flagrantibus arae bustis inferens memorando funere consecrat. ipsum promunturium quo id mare cluditur Aceraunis saltibus invium est.

9
85 Aethiopes ultra sedent; Meroën habent terram, quam Nilus primo ambitu amplexus insulam facit: pars

1. collaca *A* Coloba *Vossius* philopteris *A* Philoteris *Barbarus* piomalis *A* Ptolemais *Barbarus* 4. referundus A^1 referendus A^2 5. veru A^1 verum A^2 etiam non *A* etiamnum *Pintianus* 10. deficit *A* defecit *x* 11. memorandis *A* memorandi *v* 13. paludium *sic A* 15. qua A^1 quas A^2 ibidas A^1 *corr.* 23. nascitur A^1 renascitur A^2 25. archiobustis *A* (*litteras* io *add.* A^2) arae bustis *scripsi*

quia vitae spatium dimidio fere quam nos longius agunt
Macrobii, pars quia ex Aegypto advenere dicti Auto-
moles: pulchri forma, atque corporis viriumque vene-
ratores, veluti optimarum alii virtutum. in illis mos 86
est cui potissimum pareant specie ac viribus legere.
apud hos plus auri quam aeris est: ideo quod minus
est pretiosius censent. aere exornantur, auro vincla
sontium fabricant. est locus adparatis epulis semper 87
refertus, et quia ut libet vesci volentibus licet Heliu
trapezan adpellant, et quae passim adposita sunt ad-
firmant innasci subinde divinitus. est lacus quo per- 88
fusa corpora quasi uncta pernitent: bibitur idem; adeo
est liquidus et ad sustinenda quae incidunt aut in-
mittuntur infirmus, ut folia etiam proximis decisa
frondibus non innatantia ferat sed pessum et penitus
accipiat. sunt et saevissimae ferae omni colore varii
lycaones et quales accepimus sphinges. sunt mirae
aves cornutae tragopanes et equinis auribus pegasi.
ceterum oras ad eurum sequentibus nihil memorabile 89
occurrit. vasta omnia vastis praecisa montibus ripae
potius sunt quam litora. inde ingens et sine cultoribus
tractus. dubium aliquandiu fuit essetne ultra pelagus,
caperetne terra circuitum, an exhausto fluctu sine fine se
Africa extenderet, verum et Hanno Carthaginiensis 90
exploratum missus a suis, cum per oceani ostium
exisset magnam partem eius circumvectus, non se mari

---

3. et qui *A* atque *Heyse* (*cf. Parthey p. 212*) parumque *A* viriumque *Bursian* 3. 4. venerati ores *A* veneratores *x* 6. 7. quam psis (aeris *scrib.*) est ideo quod minus est preciosius (pretiosius *scrib.*) A^2 *exceptis litteris* sius *in margine inferiore* 7. exorantur *A* exornantur *x* 9. 10. heliu trapezan A^3 *exceptis litteris* heli *in spatio vacuo* 10. 11. adfirmant A^1 affirmant A^2 11. ⟨est⟩ (*ante* lacus) A^3 16. ferae A^1 *corr.*
18. tragappomenes *A* tragopanes *Vinetus* equinis auribus et *A* et equinis auribus *Barbarus* 22. tractus *om. A add. x*
23. exhausta fractu *A* exhausto fluctu *Vossius* 24. verum et si *A* verum et *Pintianus* 26. exissut A^1 exisset A^2

sed commeatu defecisse memoratu rettulerat, et Eu-
doxus quidam avorum nostrorum temporibus cum La-
thyrum regem Alexandriae profugeret, Arabico sinu
egressus per hoc pelagus, ut Nepos adfirmat, Gades
usque pervectus est: ideo eius orae notae sunt aliqua.
91 sunt autem trans ea quae deserta modo diximus muti
populi et quibus pro eloquio nutus est, alii sine sono
linguae, alii sine linguis, alii labris etiam cohaerentibus,
nisi quod sub naribus etiam fistula est per quam
bibere avenis, et cum incessit libido vescendi, grana
singula frugum passim nascentium absorbere dicuntur.
92 sunt quibus ante adventum Eudoxi adeo ignotus ignis
fuit, adeoque visus mirum in modum placuit, ut am-
plecti etiam flammas et ardentia sinu abdere donec
93 noceret maxime libuerit. super eos grandis litoris flexus
grandem insulam includit, in qua tantum feminas esse
narrant toto corpore hirsutas et sine coitu marum sua
sponte fecundas, adeo asperis efferisque moribus, ut
quaedam contineri ne reluctentur vix vinculis possint.
hoc Hanno rettulit, et quia detracta occisis coria
94 pertulerat fides habita est. ultra hunc sinum mons
altus, ut Graeci vocant Theon *ochema*, perpetuis ignibus
95 flagrat. ultra montem viret collis longo tractu longis
litoribus obductus, unde visuntur patentes magis campi
quam ut perspici possint Panum Satyrorumque. hinc
opinio causae fidem cepit, quod cum in his nihil culti
sit, nullae habitantium sedes, nulla vestigia, solitudo
in diem vasta et silentium vastius, nocte crebri ignes

1. memoratur et tulerat A^1 *correxit* A^3 2. 3. lathamin *A* Lathyrum *Barbarus* 4. adfirmat A^1 affirmat A^2 10. avent sed *A* avenis, et *Ciacconius* 11. *post* dicuntur *interstitium septem litterarum* 15. noceri *A* noceret *v* licuerit *A* libuerit *x* 17. marum *sic A* 18. effe⟨ris⟩que *A* (*litteras in ras. add.* A^3) 19. ⟨ne⟩ A^3 20. ⟨hoc ha⟩nno *A* (*litteras in ras. add.* A^3) 21. ⟨ultr⟩a *A* (*litteras in ras. add.* A^3) 22. theon *A* Theon ochema *Barbarus* 23. ⟨ult⟩ra *A* (*litteras in ras. add.* A^3) longis A^2 *exceptis litteris* gis *in spatio vacuo*

micant, et veluti castra late iacentia ostenduntur,
crepant cymbala et tympana, audiunturque tibiae so-
nantes maius humanis. tunc rursus Aethiopes, nec 96
iam dites quos diximus, nec ita corporibus similes,
sed minores incultique sunt et nomine Hesperion. in
horum finibus fons est quem Nili esse aliqua credibile
est: Nuchul ab incolis dicitur, et videri potest non
alio nomine adpellari sed a barbaro ore corruptus.
alit et papyrum et minora quidem eiusdem tamen
generis animalia. aliis amnibus in oceanum vergenti- 97
bus solus in mediam regionem et ad orientem abit,
et quonam exeat incertum est. inde colligitur Nilum
hoc fonte conceptum actumque aliquandiu per invia
et ideo ignotum, iterum se ubi adiri possit ostendere;
ceterum spatio quo absconditur effici, ut hic alio cedere,
ille aliunde videatur exsurgere. catoblepas non grandis 98
fera, verum grande et praegrave caput aegre sustinens,
atque ob id in terram plurimum ore conversa apud
hos gignitur, ob vim singularem magis etiam referen-
da, quod cum impetu morsuque nihil umquam saeviat,
oculos eius vidisse mortiferum. contra eosdem sunt 99
insulae Gorgades, domus ut aiunt aliquando Gor-
gonum. ipsae terrae promunturio cui Hesperu ceras
nomen est finiuntur.

Inde incipit frons illa quae in occidentem vergens 10 100
mari Atlantico adluitur. prima eius Aethiopes tenent,
media nulli; nam aut exusta sunt aut harenis obducta
aut infesta serpentibus. exustis insulae adpositae sunt

---

5. hesperio *A* Hesperion *scripsi* 7. nunc *A* Nuchul *v* 8. adpellari A^1 appellari A^2 9. aliter pyrum *A* alit et papyrum *Vinetus* 13. hoc A^1 *corr.* 14. ad ea *A* adiri *x* 16. exsurgere A^1 exurgere A^2 17. praegrande *A* praegrave *Pintianus* 20. un//quam *A* 22. dorcades *A* Gorgades *Mariangelus* 26. abluitur *A* adluitur *v* 27. mediam *A* media *x* harenis A^1 arenis A^2 28. ⟨ex⟩ustis *A* (*litteras in ras. add.* A^2) adpositae A^1 appositae A^2

101 quas Hesperidas tenuisse memoratur. in harenis mons
est Atlas, de se consurgens, verum incisis undique
rupibus praeceps, invius, et quo magis surgit exilior,
qui quod altius quam conspici potest usque in nubila
erigitur, caelum et sidera non tangere modo vertice
102 sed sustinere quoque dictus est. contra Fortunatae
insulae abundant sua sponte genitis, et subinde aliis
super alios innascentibus nihil sollicitos alunt, beatius
quam aliae urbes excultae. una singulari duorum
fontium ingenio maxime insignis: alterum qui gusta-
vere risu solvuntur in mortem; ita adfectis remedium
103 est ex altero bibere. ab eo tractu quem ferae in-
festant proximi sunt Himantopodes inflexi lentis cru-
ribus, quos serpere potius quam ingredi referunt, dein
Pharusii, aliquando tendente ad Hesperidas Hercule
dites, nunc inculti, et nisi quod pecore aluntur ad-
104 modum inopes. hinc iam laetiores agri amoenique
saltus citro terebintho ebore abundant. Nigritarum
Gaetulorumque passim vagantium ne litora *quidem*
infecunda sunt, purpura et murice efficacissimis ad
105 tingendum, et ubique quae tinxere clarissima. reliqua
est ora Mauretaniae exterior, et in finem sui fasti-
gantis se Africae novissimus angulus, isdem opibus
sed minus dives. ceterum solo etiam ditior et adeo
est fertilis, ut frugum genera non cum serantur modo
benignissime procreet, sed quaedam profundat etiam
106 non sata. hic Antaeus regnasse dicitur, et signum
quod fabulae clarum prorsus ostenditur collis modicus
resupini hominis imagine iacentis, illius ut incolae

---

1. harenis A^1 arenis A^2 2. satis *A* Atlas *Pintianus* 4. 5. in nubil uerigitur A^1 in nubila erigitur A^2 5. 6. vertice sed A^1 *corr.* 13. scimantopodes *A* Himantopodes *Barbarus* 15. pharusi *A* 18. terote berini *A* citro terebintho *Reinoldius* zigritarum *A* Nigritarum *v* 21. tinguendum *A* ubique quod *A* ubique quae *Vossius* 27. nota *A* non sata *Vossius* antheus *A*

ferunt tumulus: unde ubi aliqua pars eruta est solent
imbres spargi, et donec effossa repleantur eveniunt.
hominum pars silvas frequentant, minus quam quos 107
modo diximus vagi, pars in urbibus agunt, quarum
ut inter parvas opulentissimae habentur procul a mari
Gilda, Volubilis, Banasa, propius autem Sala et Lixos
flumini Lixo proxima. ultra est colonia et fluvius
Gna et unde initium fecimus Ampelusia in Nostrum
iam fretum vergens promunturium, operis huius atque
Atlantici litoris terminus.

---

1. solet *A* 6. gildavo dubritania *A* Gilda Volubilis Banasa *scripsi* proprius *A*[1] propius *A*[2] lixio *A* Lixos *scripsi* 7. limo *A* Lixo *Tzschucke* 8. anpelusia *A*

INDEX

Abdere urbs Thraciae, quam soror Diomedis suo nomine nominavit 2, 29.
Abdera urbs Hispaniae Baeticae 2, 94.
Abila mons ad fretum Gaditanum 1, 27. 2, 95.
Absyrtis insula maris Hadriatici 2, 114.
Abydos urbs Asiae ad Hellespontum 1, 97. 2, 26.
academia nihil adfirmans 1, 90.
Acanthos urbs Thraciae 2, 30.
Acarnania pars Graeciae 2, 39, 43, 53.
Aceraunis promunturium 3, 84.
Acesinus fl. Indiae 3, 69.
Achaei ad Pontum Euxinum 1, 13, 110.
Achaeon limen, portus in Troade 1, 93.
Achaia pars Peloponnesi 2, 39, 42.
Achelous fl. Acarnaniae 2, 53.
Acherusia specus ad Pontum Euxinum 1, 103. Acherusius specus 2, 51.
Achillea insula i. q. Leuce 2, 98.
Achilleos Dromos paene insula prope ostium Borysthenis 2, 5.
Achilles 2, 5, 98.
Achivi 1, 93. 2, 33.
Acritas promunturium 2, 49, 50, 110.
Acrocorinthos arx Corinthi maria utraque contuens 2, 48.
Acronus lacus 3, 24.
Acrothoon urbs in summo Atho 2, 32.
Actium 2, 54.
Adiabene 1, 62.
Adrobrica urbs Hispaniae 3, 13.
Adrymetion urbs Aeolidis 1, 91.
Aeacidarum regia 2, 54.
Aeaee insula 2, 120.
Aeas fl. Illyrici 2, 57.
Aegaeum mare 1, 17, 18. 2, 25, 27, 48, 106, 109.
Aegatae insulae 2, 105.
Aegilia insula 2, 111.
Aegina insula 2, 109.
Aegion urbs Achaiae 2, 53.
Aegipanes, populus interioris Africae 1, 23, 48.
Aegira urbs Achaiae 2, 53.
Aegos fl. 2, 26.
Aegyptus prima pars Asiae 1, 49. descriptio Aegypti 1, 49—60. Aegyptia urbs Elephantine 1, 51. in Aegypto Chemmis insula, Moeris lacus, Psammetici opus labyrinthus 1, 55, 56. Aegyptum sinus Arabicus adtingit 3, 74. Aegyptum tendere solent serpentes 3, 82. ex Aegypto advenere Automoles 3, 85. Aegyptii vetustissimi hominum 1, 59. eorum

mores 1, 57, 58. Aegyptius Hercules 3, 46.
Aenaria insula 2, 121.
Aeneas 1, 92. 2, 28, 119.
Aenos urbs Thraciae ab Aenea profugo condita 2, 28.
Aeoli insulae 2, 120.
Aeoli incolunt Aeolidem 1, 90. Aeolorum coloniae 1, 93.
Aeolis regio 1, 14, 90.
aequinoctium vernum et auctumnale 3, 36.
aes pretiosius censent Aethiopes quam aurum 3, 86. aere abundans Hispania 2, 86.
Aesculapi templum 2, 49.
Aesis fl. Italiae 2, 64.
aestivum sidus 1, 52.
Aestria insula 2, 114.
aestus mediam zonam infestat 1, 4. aestus inhabitabilem efficiunt oram Indici maris 1, 11.
aestus alterni maris 3, 1.
Aethiopes inter Nilum et sinum Arabicum 1, 12, 14. pars Macrobii, pars Automoles dicti 3, 85. Aethiopes meridiem Africae habitantes et nomine Hesperion 1, 22. 3, 96. oras tenent a Gange ad Colida atrae gentes et quodammodo Aethiopes 3, 67. Aethiopia 1, 49, 50, 53. Aethiopicum mare 1, 21.
Aetna mons 2, 119, 120.
Aetoli 2, 52.
Aetolia 2, 39, 43.
Afri 1, 25.
Africa 1, 8, 9, 12, 20, 25, 40, 48, 50, 60. 2, 95, 96, 105, 116, 120. 3, 89, 105. provincia Africa cui totius regionis vocabulo cognomen inditum est 1, 22, 33. Africum pelagus 2, 123. africus sc. ventus 2, 76.
Agamemnoniae classis statio 2, 45.
Agatha urbs Galliae 2, 80.
Agathyrsi ad Maeotida 2, 2. ora artusque pingunt 2, 10.
Agragas urbs Siciliae 2, 118.
Aiacis sepulcrum 1, 96.
Albani populus Asiae ad mare Caspium 3, 39.
Albingaunum urbs Italiae 2, 72.
Albis fl. Germaniae 3, 30, 31.
Alebion Neptuni filius cum Hercule dimicat 2, 78.
Aleria urbs insulae Corsicae 2, 122.
Alexander M. 1, 66, 70, 98. 2, 34.
Alexandria urbs Aegypti 1, 60. 2, 104, 114. 3, 90.
Allobroges populus Galliae 2, 75.
Allone urbs Hispaniae Tarraconensis 2, 93.
Alope urbs Graeciae 2, 45.
Alopeconensus urbs Chersonesi Thraciae 2, 27.
Aloros urbs Macedoniae 2, 35.
Alpes 2, 58, 59, 72, 73, 76. 3, 24, 25.
Alpheus fl. Peloponnesi 2, 51, 117.
Altinum urbs Italiae 2, 61.
Amanus mons 1, 69.
Amardi populus Asiae ad mare Caspium 3, 39, 42.
Amasis rex Aegypti 1, 59, 60.
Amaxobioe Sauromatae ad Maeotida 2, 2.
Amazones ad mare Caspium et Maeotida 1, 12, 13, 116. 3, 39. Amazones Asia potitae templum Dianae Ephesiae consecràsse traduntur 1, 88. Amazonum dux Cyme 1, 90. Amazonum castra 1, 105. Amazonici montes 1, 109.

Ambracia urbs Epiri 2, 54.
Ambracius sinus 2, 54, 110.
Amisos urbs ad Pontum Euxinum 1, 105.
Amissis fl. Germaniae 3, 30.
Ampelusia promunturium 1, 25. 2, 96. 3, 107.
Amphiarai fanum 2, 46.
Amphilochii, Argi 2, 54.
Amphipolis urbs Thraciae 2, 30.
Ampsacus fl. Numidiae 1, 30.
Amyclae urbs Laconicae 2, 41.
Anas fl. Hispaniae 2, 87. 3, 3, 6, 7.
Anaximander physicus 1, 86.
Anchialos urbs Thraciae ad Pontum Euxinum 2, 22.
Ancona urbs Italiae 2, 64.
Andromeda 1, 64.
Androphagoe, Scythae populus Asiae ad mare Eoum 3, 59.
Andros insula 1, 92. 2, 111.
Anemurium promunturium 1, 77.
angues immanes circa Ryndacum nascuntur 1, 99.
Antaeus 1, 26. 3, 106.
Antandrus urbs Aeolidis 1, 91, 92.
Antenor 2, 60.
Anthedon urbs Graeciae 2, 45.
Anthropophagi populus Scythiae 2, 14.
antichthones 1, 4, 54.
Anticyra urbs Graeciae 2, 53.
Antiochia cognomen Syriae 1, 63, 69.
Antipolis urbs Galliae 2, 76.
Antissa urbs Lesbi insulae 2, 101.
Antium urbs Italiae 2, 71.
Antronia urbs Magnesiae 2, 40.
Antros insula 3, 22.
Aphrodisium promunturium Cariae 1, 84.
Aphrodisium urbs Italiae 2, 71.
Apis numen Aegyptiorum 1, 58.
Apollinis promunturium 1, 34. Apollinis templum 1, 55. — delubrum 1, 82. — oraculum 1, 86. Apollinis Clarii fanum 1, 88. — fanum atque oraculum 2, 40. — sacra 3, 37.
Apollonia urbs Cyrenaicae 1, 40.
Apollonia urbs Illyrici 2, 57.
Apollonia urbs Thraciae inter Neston et Strymona 2, 30.
Apollonia urbs Thraciae ad Pontum Euxinum 2, 22.
Apsoros insula 2, 114.
Apuli 2, 59. Apulum litus 2, 66.
Aquileia urbs Italiae 2, 61.
aquilo ventus 1, 102. 3, 36.
Aquitani populus Galliae 3, 20.
Arae Philaenorum 1, 33, 38. arae quaedam in Palaestina titulum Cephei retinent 1, 64. Athos in vertice sustinet aras 2, 31. ara Iunonis 3, 4. arae Sestianae in paene insula sedent 3, 13. arae bustum 3, 84.
Arabia 1, 14, 60, 61. 3, 74. Arabia Eudaemon 3, 79. Arabia urbs 3, 80. Arabes 1, 12, 49, 63. 3, 78, 80. Arabicus sinus 3, 73, 74, 90. Arabicum mare 1, 9.
Arati poetae monimentum 1, 71.
Arauris fl. Galliae 2, 80.
Arausio urbs Galliae 2, 75.
Araxes fl. in Caspium mare exit 3, 39.
Araxos promunturium 2, 49, 52.
Arcadia 2, 39, 43.
Arcesilas nihil adfirmantis academiae clarissimus antistes 1, 90.
Archias auctor Calchedonis 1, 101.
Ardea urbs Italiae 2, 71.

Arecomici populus Galliae 2, 75.
Arelate urbs Galliae 2, 75.
Aremphaei populus Asiae ad Riphaeos montes 1, 117.
Arethusa fons Syracusarum 2, 117.
Argi Amphilochii urbs Epiri 2, 54.
Argivi 1, 71, 78, 85. Argivus Hercules 1, 103.
Argo navis 2, 43.
Argolicus sinus 2, 50, 51.
Argolis 2, 39, 41.
Argos urbs in Argolide 2, 41.
Argyre insula 3, 70.
Aria insula 2, 98.
Aria regio Asiae 1, 12.
Ariadne Minois filia 2, 112.
Ariane regio Asiae 1, 12. 3, 71.
Arimaspoe populus Scythiae 2, 2.
Ariminum urbs Italiae 2, 64.
Armene urbs Paphlagoniae 1, 104.
Armenia 3, 40.
Armeniae pylae 1, 81.
Armenii 1, 13. 3, 77.
Arsinna urbs Numidiae 1, 31.
Arsinoë urbs Cyrenaicae 1, 40. ad mare Rubrum 3, 80.
Artabri populus Hispaniae 3, 13.
Artemisia Cariae regina 1, 85.
Arusaces fl. Arianae 3, 71.
Ascalon urbs Palaestinae 1, 64.
Ascanius Aenaeae filius 1, 92.
Asia 1, 8, 15, 19, 20, 22, 49, 68, 88, 101. 2, 1, 3, 26, 34, 102. 3, 36. Asiaticae regiones 2, 100. Asiaticum litus 3, 36.
Asiacae populus Scythiae 2, 7, 11.
Asiaces fl. Scythiae 2, 7.
Asinaeus sinus 2, 50, 51.
Asine urbs ad Asinaeum sinum 2, 51.
Asine insula 2, 114.
Aspendos urbs Pamphyliae 1, 78.
Assos urbs Aeolidis 1, 93.
Assyrii 1, 14.
Astabores fl. Aethiopiae, qui Nilum efficit 1, 50.
Astacos urbs Bithyniae 1, 100.
Astape fl. Aethiopiae, qui Nilum efficit 1, 50.
Asteria insula 2, 110.
Astura urbs Aeolidis 1, 91.
Astypalaea insula 2, 114.
Astyres populus Hispaniae 3, 13.
Atacini populus Galliae 2, 75.
Atax fl. Galliae 2, 81.
Aternus fl. Italiae 2, 65.
Athenae 2, 41.
Athenienses 1, 78. 2, 39, 47.
Athenopolis urbs Galliae 2, 77.
Atho mons 2, 30, 31, 106.
Atlantes populus Africae 1, 23. solem exsecrantur 1, 43.
Atlanticum aequor 3, 3. Atlanticum litus 3, 107. mare 1, 15, 21. 2, 87. 3, 3, *100.* Atlanticus oceanus 1, 25. Atlanticum pelagus 1, 22.
Atlas mons 3, 100.
Atthis 2, 39, 41, 109.
Atticae classis naufragium 2, 26. Attica societas 2, 49.
Aturia fl. Hispaniae 3, 15.
Atyras fl. Thraciae 2, 24.
Aucus fl. Numidiae 1, 31.
auctores quos sequi non pigeat 3, 56. auctores Graeci 3, 66.
Aufidus fl. Italiae 2, 66.
Augilae populus Africae 1, 23. manes tantum deos putant 1, 46.
Augusta urbs Treverorum 3, 20.
Augustodunum urbs Haeduorum 3, 20.
Augustus imperator 3, 11, 13.
Aulis 2, 45.
aurum Scythiae 2, 1. Indiae 3,

62. auro abundat Hispania 2, 86. aurum generat Tagus 3, 8.
Ausci populus Galliae 3, 20.
auster ventus 1, 39. 2, 76.
Automoles Aethiopes 3, 85.
Autrigones populus Hispaniae 3, 15.
Avatici populus Galliae 2, 78.
Avennio urbs Galliae 2, 75.
Avernus lacus 2, 70.
Avisa castellum Numidiae 1, 31.
Avo fl. Hispaniae 3, 10.
Axenus postea dictus Euxinus 1, 102.
Axius fl. Macedoniae 2, 35.
Azotus portus Arabiae 1, 61.

Babylon urbs mirae magnitudinis 1, 63. Babylonia pars Syriae appellatur 1, 62. Babylonii 1, 14. 3, 76.
Bactri populus Asiae 1, 13.
Baesippo urbs Hispaniae 2, 96.
Baetica provincia Hispaniae 2, 87, 88, 94. 3, 3, 6, 46.
Baetis fl. Hispaniae 3, 5.
Baetulo fl. Hispaniae 2, 90.
Baetulo urbs Hispaniae Tarraconensis 2, 90.
Bagrada fl. provinciae Africae 1, 34.
Baiae urbs Italiae 2, 70.
Baliares insulae 2, 124.
Balsa urbs Hispaniae Lusitaniae 3, 7.
Banasa urbs Mauretaniae 3, 107.
Barbesula urbs Hispaniae Baeticae 2, 94.
Barcino urbs Hispaniae 2, 90.
Bargylos urbs Cariae 1, 85.
Barium urbs Italiae 2, 66.
Basilicus sinus 1, 85, 86.
Basilidae populus Scythiae 2, 4, 11.
Bastuli populus Hispaniae 3, 4.
Bechiri populus Asiae ad Pontum Euxinum 1, 107.
Belcae populus Scythiae 3, 36, 57.
Bello urbs Hispaniae 2, 96.
Bellunte 3, 15.
Berenice duae urbes Arabiae appellantur 3, 80.
Berytos urbs Syriae 1, 69.
Beterrae urbs Galliae 2, 75, 80.
bigis dimicant Britanni 3, 52.
Bisanthe urbs Thraciae, colonia Samiorum 2, 24.
Bithyni 1, 14, 97, 98.
Bithynis urbs insulae Thyniae 2, 98.
Bizone urbs Thraciae 2, 22.
Blanda urbs Italiae 2, 69.
Blande urbs Hispaniae 2, 90.
Blemyes populus Africae 1, 23. Blemyae 1, 48.
Bocchus rex Mauretaniae 1, 29.
Boeotia 2, 40, 107. Boeotis 2, 39.
Bolbiticum Nili ostium 1, 60.
Bononia urbs Italiae 2, 60.
Borion promunturium 1, 37.
Borysthenes fl. Scythiae 2, 6, 98.
Borysthenis urbs ad ostium Borysthenis 2, 8.
Bosphorus Cimmerius 1, 7, 112, 114, 115. 2, 2, 3. Thracius 1, 7, 14, 101. 2, 24, 99.
Botorum rex 3, 45.
Bothrys urbs Syriae 1, 67.
Bracata Gallia 2, 74.
Branchidae oraculum Apollinis 1, 86.
Brauronia urbs Graeciae 2, 46.
Britannia 3, 49, 53. Britannicus oceanus 1, 15. 2, 85. Britannicum mare 3, 48.
Brundisium urbs Italiae 2, 66, 114.
Bruttii 2, 59. Bruttius ager 2, 115.

Bruttium promunturium 2, 68.
Bubasius sinus 1, 84.
Bubastis urbs Aegypti 1, 60.
Bublos urbs Syriae 1, 67.
Buca urbs Italiae 2, 55.
Bucephalos promunturium 2, 49.
Buces fl. Scythiae Europaeae 2, 2.
Budini populus prope Tanaim 2, 116.
Butroton urbs Epiri 2, 54.
Buxentum urbs Italiae 2, 69.
Buxeri populus ad Pontum Euxinum 1, 107.
Bytinis urbs Thraciae 2, 24.
Byzantion 2, 24.

Cadusi populus ad sinum Caspium 1, 13.
Caepionis monumentum 3, 4.
Caesaraugusta urbs Hispaniae 2, 88.
Caesarea olim Iol urbs Numidiae 1, 30.
Caicus fl. Aeolidis 1, 90.
Calabria 2, 66. Calabri 2, 59.
Calarnaea Turris inter Strymona et Athon 2, 30.
Calauria insula 2, 109.
Calbis fl. Cariae 1, 83.
Calchedon urbs ad Bosphorum Thracium 1, 101.
Callatis urbs Thraciae 2, 22.
Calliaros urbs Graeciae 2, 40.
Callipolis urbs Peloponnesi 2, 52.
Callipolis urbs Italiae 2, 66.
Callippidae populus Scythiae 2, 7.
Calos limen 2, 3.
Calpe altera Columnarum Herculis in Hispania 1, 27. Calpes 2, 95.
Calydon urbs Graeciae 2, 53.
Calymnia insula 2, 111.
Calypso 2, 120.
Cambyses rex 1, 64.
Cambyses fl. in Hyrcanium sinum influens 3, 41.
Camiros urbs insulae Rhodi 2, 101.
Campania 2, 59, 70.
Canastraeum promunturium 2, 34.
Candidum promunturium 1, 34.
Canopicum ostium Nili 1, 60. 2, 103.
Canopos insula 2, 103.
Canopus Menelai gubernator 2, 103.
Cantabri populus Hispaniae 3, 12, 15. Cantabricae terrae 3, 16. Cantabrica litora 3, 23.
Canusium urbs Italiae 2, 66.
Caphereus promunturium 2, 107.
Cappadoces 1, 13. 3, 77.
Capraria insula 2, 122.
Capreae insula 2, 121.
Capru limen 2, 30.
Capua urbs Campaniae 2, 60.
Carambis promunturium 1, 104. Carambicum prom. 2, 3.
Carbania insula 2, 122.
Carcine urbs ad Pontum Euxinum 2, 4.
Carcinites sinus in Ponto Euxino 2, 4.
Carcinus urbs Italiae 2, 68.
Cardia urbs in cervice Chersonesi Tauricae 2, 27.
cardo siderum 3, 36.
Caria portus Thraciae ad Pontum Euxinum 2, 27.
Caria provincia Asiae 1, 14, 83. 2, 101.
Carmanii populus Asiae 3, 75, 79.
Carni populus Togatae Galliae 2, 59.
Caroparnasus mons Asiae 3, 69.

Carpathium mare 2, 114.
Carpathos insula, unde Carpathio mari cognomen est 2, 114.
Carteia urbs Hispaniae, ut quidam putant aliquando Tartesos 2, 96.
Carthago urbs Hispaniae 2, 94.
Carthago urbs Africae 1, 34, 38. Carthaginis sinus 2, 106.
Carthaginiensis Hanno 3, 90.
Cartinna urbs Numidiae 1, 31.
Caruanda urbs Cariae 1, 85.
Carystos urbs insulae Euboeae 2, 108.
Casius mons Arabiae 1, 61. 3, 74.
Caspiani populus ad mare Caspium 1, 12.
Caspium mare 1, 9, 109. 3, 38, 58. in tres sinus diffunditur: contra os ipsum in Hyrcanium, ad sinistram in Scythicum, ad dextram in eum quem proprie totius nomine Caspium adpellant 3, 38, 39. 1, 11, 12, 13. C. gentes 3, 39. C. pylae 1, 81. Caspii montes 1, 109.
Cassandria urbs Macedoniae 2, 35.
Cassiterides insulae 3, 47.
Castanaea urbs Thessaliae 2, 35.
Castor 1, 111.
Castra Cornelia in provincia Africa 1, 34.
Castra Dellia in provincia Africa 1, 34.
Castrum novum urbs Etruriae 2, 72.
Catabathmos vallis devexa in Aegyptum finit provinciam Africam 1, 39, 40, 49.
Cataptystum ostium Nili 1, 60.
Cataractes fl. Pamphyliae 1, 79.
Catina urbs Siciliae 2, 117.
catoblepas fera 3, 98.
Catonis fato insignis Utica 1, 34.
Caucasus mons 1, 81.
Caucasii montes 1, 109.
Caudos insula 2, 114.
Caulonia urbs Italiae 2, 68.
Caunus urbs Cariae 1, 83.
Cavares populus Galliae 2, 75, 79.
Caystros fl. Ioniae 1, 88.
Cebennici montes 2, 74. Cebennae 2, 80.
Cecina urbs Etruriae 2, 72.
Cedrosis provincia Persiae 1, 12. Cedrosi eius incolae 3, 75.
Celadus fl. Hispaniae 3, 10.
Celenderis urbs Ciliciae 1, 77.
Celtae populus Galliae 3, 20.
Celtica gens Hispaniae 3, 13. Celtici 3, 10, 47.
Celticum promunturium 3, 9, 12.
Cenaeum promunturium 2, 107.
Cenchreae oppidum in Isthmo Corinthiaco 2, 48.
Centuripinum urbs Siciliae 2, 118.
Ceos insula 2, 111.
Cephallania insula 2, 110.
Cepheus rex 1, 64.
Cepoe urbs ad Bosphorum Cimmerium 1, 112.
Ceramicus sinus 1, 84.
Cerasunta urbs ad Pontum Euxinum 1, 107.
Ceraunii montes in Epiro 2, 54.
Cerauni montes inter mare Caspium et Pontum Euxinum 1, 109. 3, 39.
Cerberus 1, 103.
Cercasorum oppidum Aegypti 1, 51.
Cercetae populus Asiae 1, 13. Cercetici 1, 110.
Cercina insula 2, 105.
Ceres dea 2, 41, 118.

Cervaria locus, qui finit Galliam versus Hispaniam 2, 84, 89.
Cestros fl. Pamphyliae 1, 79.
Chalcis insula 2, 111.
Chalcis urbs Euboeae 2, 108.
Chaldaei populus Asiae 3, 76.
Chalybes populus ad Pontum Euxinum 1, 105, 106.
Charra urbs Arabiae 3, 80.
Charybdis 2, 115.
Chelidoniae insulae 2, 102.
Chelonates promunturium Peloponnesi 2, 49, 52.
Chelonophagi populus Asiae ad sinum Persicum 3, 75.
Chemmis insula 1, 55.
Cherronesus oppidum Europae ad Pontum Euxinum 2, 3.
Chersonessus promunturium Peloponnesi 2, 49.
Chersonessus Thracia 2, 25, 27.
Chimaera 1, 80.
Chios insula 2, 101.
Choamani populus Asiae 1, 13.
Chomarae populus Asiae 1, 13.
Chrysa urbs Aeolidis 1, 91.
Chryse insula iuxta Cretam 2, 114.
Chryse insula in Eoo mari 3, 70.
Chyarae insulae 2, 105.
Cianus sinus 1, 100.
Cicones populus Thraciae 2, 28.
Cicynethos insula 2, 106.
Cilices 1, 69.
Cilicia 1, 14, 63, 77. 2, 102.
Cimbri populus Germaniae 3, 32.
Cimmerica oppida ad Bosphorum Cimmerium 2, 3.
Cimmerii populus Asiae 1, 13.
Cimmerium urbs Asiae in ipso ore Bosphori Cimmerii 1, 112.
Cimmerius Bosphorus v. Bosphorus.
Cimon 1, 78.
Cinara insula 2, 111.
cinnami ferax Arabia 3, 79.
Cinolis urbs Paphlagoniae 1, 104.
Cinyps fl. provinciae Africae 1, 37.
Cios Phrygiae emporium 1, 100.
Circes domus Circeia 2, 71.
Cirrha urbs Graeciae 2, 53.
Cirta urbs Numidiae 1, 30.
Cissianti populus Asiae 1, 13.
Cistena urbs Aeolidis 1, 91.
Cithaeron mons Boeotiae 2, 41.
Cithariste urbs Galliae 2, 77.
citrum 3, 104.
Clampletia urbs Italiae 2, 69.
Clarii Apollinis fanum 1, 88.
Clazomenae urbs Ioniae 1, 89.
Cleona urbs Thraciae 2, 30.
Cliternia urbs Italiae 2, 65.
Clodianum fl. Hispaniae 2, 89.
Cluana urbs Italiae 2, 65.
Clupea urbs provinciae Africae 1, 34.
Cnemides urbs Graeciae 2, 45.
Cnidus urbs Cariae 1, 84.
Codanus sinus 3, 31, 54.
Coele pars Syriae 1, 62.
Coelos portus Chersonesi Thraciae 2, 26.
Colchi 1, 98, 108. 2, 57.
Colchis 2, 44.
Colicae gentes ad Pontum Euxinum 1, 110.
Coloba promunturium 3, 80.
Colophon urbs Ioniae 1, 88.
Colophonii 1, 99.
Colubraria insula 2, 125.
Columna Rhegia urbs Italiae 2, 68.
Columnae Herculis 1, 27. 2, 95.
Comari populus Asiae super Caspium sinum 1, 13.
Comata Gallia 3, 20.
Commagene pars Syriae 1, 62.
Commageni 1, 13.

Concordia urbs Italiae 2, 61.
Consentia urbs Italiae 2, 68.
Coos insula 2, 101.
Cophes fl. Indiae 3, 69.
Cophos portus Macedoniae 2, 34.
Coracanda fl. et in lacum et in mare profluens 1, 112.
Coraxici populus ad Pontum Euxinum 1, 110.
Coraxici montes 1, 109. 3, 41.
Corcyra insula maris Ionii 2, 110.
Corcyra nigra insula maris Hadriatici 2, 114.
Corduba urbs Hispaniae Baeticae 2, 88.
Corinthos 2, 48.
Corios fl. in sinum Persicum influens 2, 75.
Cornelia Castra v. Castra.
Cornelius Nepos 3, 45, 90.
cornutae aves 3, 88.
Corsica insula 2, 122, 123.
Corycos urbs Ciliciae 1, 71. Corycius specus 1, 72.
Coryna urbs Ioniae 1, 89.
Corynthya urbs Graeciae 2, 35.
Cosa urbs Italiae 2, 72.
Cossura insula 2, 120.
Cothon insula 2, 111.
covinnus 3, 52.
Cragus mons Lyciae 1, 82.
Crete insula 2, 112. Cretes 1, 83.
Creusis urbs Graeciae 2, 53.
Criu metopon promunturium Ponti 2, 3.
Criu metopon promunturium Cretae 2, 112.
crocodilus 1, 52.
Cromnos urbs Paphlagoniae 1, 104.
Croto urbs Italiae 2, 68.
Crunos portus Thraciae 2, 22.
Crya promunturium Cariae 1, 83.
Cumae urbs Italiae 2, 70.
Cuneus ager promunturium Lusitaniae 3, 7.
Cupra urbs Italiae 2, 65.
Cyaneae insulae, eaedem Symplegades 2, 99.
Cyclades insulae 2, 111.
Cyclopes 2, 119.
Cycnus urbs ad Pontum Euxinum 1, 110.
Cydna urbs Macedoniae 2, 35.
Cydnus fl. Ciliciae 1, 70.
Cydonea urbs Cretae 2, 113.
Cyllene urbs Peloponnesi 2, 52.
Cyllenius mons 2, 43.
Cyme urbs Aeolidis, quam nominavit dux Amazonum Cyme 1, 90.
Cyna urbs Aeolidis 1, 91.
Cynos urbs Graeciae 2, 40.
Cynos sema tumulus Hecubae 2, 26.
Cyparissos urbs Peloponnesi 2, 51.
Cyparissius sinus 2, 50, 51.
Cypros insula 2, 102, 112.
Cypsela urbs Thraciae 2, 24.
Cyrenae provincia Africae 1, 22. Cyrenaica provincia 1, 39. Cyrenaici 1, 38.
Cyrnos urbs Cariae 1, 84.
Cyrus fl. in Caspium mare effluens 3, 41.
Cythera insula 2, 110.
Cythnos insula 2, 111.
Cytisorus Phrixi filius 1, 104.
Cytoros urbs Paphlagoniae 1, 104.
Cyzicum oppidum ad Propontidem 1, 98.
Cyzicus dux nomen indidit Cyzico oppido 1, 98.

Daedalus 2, 112.
Dahae populus Asiae 1, 13. 3, 42.
Damascene pars Syriae 1, 62.

Danuvius 2, 8, 57. 3, 30.
Dardania urbs Troadis 1, 96.
Darius rex 1, 70.
Dasaretae populus Illyrici 2, 55.
Dascylos urbs Bithyniae 1, 99.
Dauni populus Italiae 2, 59, 65.
Deciatum urbs Galliae 2, 76.
Decimanorum colonia Narbo 2, 75.
Decium urbs Hispaniae 3, 15.
Dellia Castra v. Castra.
Delos insula 2, 111. 3, 37.
Delphi 2, 40. Delphicum oraculum 1, 82.
Delta Aegypti 1, 51. Deltae imaginem Sicilia insula efficit 2, 115.
Demetrion urbs Magnesiae 2, 44.
Democritus physicus 2, 29.
Demosthenes 2, 110.
Derbices populus Asiae ad mare Caspium 3, 39.
Dercynon Neptuni filius 2, 78.
Deris promunturium Macedoniae 2, 34.
Dertosa urbs Hispaniae 2, 90.
Devales 3, 15.
Diana 1, 79, 88. 2, 3.
Dianium insula 2, 122.
Diarrytos Hippo urbs provinciae Africae 1, 34.
Dictynna urbs Cretae 2, 113.
Didyma insula 2, 111.
Didymeus Apollo 1, 86.
Diogenis cynici patria Sinope 1, 105.
Diomedes advenas inmanibus equis mandendos obiectare solitus 2, 29. Diomedis turris in Thracia 2, 29.
Diomedia insula 2, 114.
Dionysopolis urbs Thraciae 2, 22.
Dioscorias urbs in finibus Heniochorum ad Pontum 1, 111.
Dodonaei Iovis templum in Epiro 2, 43.
Donysa insula 2, 111.
Doris regio Graeciae 2, 39.
Doriscos urbs Thraciae 2, 28.
Dromos Achilleos v. Achilleos.
druidae 3, 18.
Ducanaris fl. Hispaniae 3, 13.
Dulichium insula 2, 110.
Durius fl. Hispaniae 3, 8, 10.
Dyrrachium urbs Illyrici Epidamnos ante erat 2, 56.
Dyscelados insula 2, 114.

Ebora castellum Hispaniae in litore maris Atlantici 3, 4.
Ebora oppidum Lusitaniae in promunturio Magno 3, 7.
Ebora portus Hispaniae in Praesamarchis 3, 11.
Ebusos insula 2, 125. Ebusitana humus 2, 126.
Echidna Herculis pellex 2, *11*.
Echinades insulae 2, *110*.
Echinia urbs Thraciae 2, 30.
Echinos urbs Graeciae 2, 44.
Elaea urbs Aeolidis 1, 90.
Electrides insulae 2, 114.
Elephantine urbs Aegypti 1, 51, 60.
Eleus urbs Chersonesi Thraciae, quae finit Hellespontum 2, 26.
Eleusin urbs Atthidis 2, 41.
Eliberrae vicus Galliae 2, 84.
Elis regio Peloponnesi 2, 39, 42. urbs 2, 42.
Eliumberrum urbs Galliae in Auscis 3, 20.
Emerita urbs Lusitaniae 2, 88.
Emporiae urbs Hispaniae 2, 89.
Encheleae populus Illyrici 2, 55.
Edymion 1, 86.
Ennius poëta 2, 66.
Eous oceanus 1, 9. E. pars 1,

11. 3, 68. E. litora 1, 81. E. mare 3, 59. E. pelagus 3, 61.
Ephesus urbs Ioniae 1, 88.
Epidamnos v. Dyrrachium.
Epidaurus urbs Peloponnesi 2, 50. Epidaurii habitant ab Isthmo ad Scyllaeon promunturium 2, 49. Epidauricum litus 2, 109.
Epigoni victores Thebanorum 1, 88.
Epiros regio Graeciae 2, 39, 43, 54, 110.
Erasinus fl. Peloponnesi 2, 51.
Eresos urbs Lesbi insulae 2, 101.
Eretria urbs Euboeae insulae 2, 108. Eretrii 2, 33.
Erginos fl. Thraciae 2, 24.
Erymanthus fl. Peloponnesi 2, 43.
Erythia insula 3, 47.
Erythras rex nominavit Erythran thalassan 3, 72. eius monimentum 3, 79.
Eryx mons Siciliae 2, 119.
Essedones populus Scythiae Europaeae 2, 2, 9, 13.
Etesiae 1, 53.
Etruria 2, 59. Etrusca loca et flumina 2, 72.
Euboea insula 2, 107.
Eudaemon Arabia v. Arabia.
Eudoxus quidam Arabico sinu egressus Gades usque pervectus est 3, 90, 92.
Euphrates fl. 1, 63. 3, 76, 77.
Euripos angustum fretum inter Boeotiam et Euboeam 2, 108.
Europa 1, 8, 9, 15, 20, 25, 101. 2, 1, 95, 96, 106.
Europae adventu famigerata Crete 2, 112.
Eurotas fl. Peloponnesi 2, 51.
eurus ventus 3, 89.
Eurymedon fl. Pamphyliae 1, 78.
Euteletos insula 2, 105.
Euthana urbs Cariae 1, 84.
Euxinus Pontus 1, 7, 109. 2, 17. olim Axenus 1, 102. Euxinum mare 2, 3.
Evenos fl. Graeciae 2, 53.
Ex oppidum Hispaniae 2, 94.
Exampaeus fons 2, 7.

Fanestris colonia Italiae 2, 64.
Ferraria promunturium Hispaniae 2, 91, 125.
Firmum castellum Italiae 2, 65.
Flevo lacus Rheni 3, 24.
Formiae urbs Italiae 2, 71.
formicas non minores maximis canibus alit India 3, 62.
Fortunatae insulae 3, 102.
Forum Iuli urbs Galliae 2, 77.
Fossa Mariana 2, 78.
Fratres Septem montes in Mauretania 1, 29.
Frentani populus Italiae 2, 59, 65.
fretum (Gaditanum) 1, 7, 8, 16. 2, 96, 97. 3, 46, 107.
Fundi urbs Italiae 2, 71.

Gadanus urbs Arabiae 3, 80.
Gades insula et urbs Hispaniae 2, 97. 3, 46, 90. Gaditanus portus 3, 4.
Gaesus fl. Ioniae 1, 87.
Gaetuli populus Africae 1, 23. 3, 104.
Galata insula 2, 120.
Gallia 1, 18, 19. 2, 74, 84, 124. 3, 14, 16, 45, 50. Galliae 2, 79, 86, 87. G. Narbonensis aliquando Bracata 2, 74. G. Comata 3, 20. G. Togata 2, 59.
Gallicum numen 3, 48. Gallicae gentes 2, 55, 64. 3, 23.
Gallizenae antistites oraculi Gallici numinis 3, 48.

Gallograeci populus Asiae 1, 13.
Gamphasantes populus Africae 1, 23, 47.
Gandari populus Asiae 1, 13.
Ganges fl. Indiae 3, 67, 69, 70.
Garamantes populus Africae 1, 23, 45.
Garganus mons Italiae 2, 65.
Gargara urbs Aeolidis 1, 93.
Garunna fl. Galliae 3, 20, 21, 23.
Gaulos insula 2, 120.
Gaza urbs Palaestinae 1, 64.
Geloni populus Scythiae Europaeae 2, 14.
Gelonion urbs lignea Budinorum 1, 116.
Gelos portus Cariae 1, 84.
gemmas generans Tagus 3, 8. in Britannia flumina gemmas generantia 3, 51.
Genua urbs Ligurum 2, 72.
Georgi populus Scythiae Europaeae 2, 5, 11.
Georgili populus Asiae 1, 13.
Geraestos promunturium Euboeae 2, 107.
Germani 1, 19.
Germania 2, 8, 73. 3, 25, 32, 45, 50, 54.
Gerrhos fl. Scythiae Europaeae 2, 4.
Geryones 3, 47.
Gesoriacum portus Galliae 3, 23.
Getae populus Thraciae 2, 18.
Gilda urbs Mauretaniae 3, 107.
Gnatia urbs Italiae 2, 66.
Gnossos urbs Cretae 2, 113.
Gorgades insulae, domus aliquando Gorgonum 3, 99.
Gortyna urbs Cretae 2, 113.
Graeci fretum Gaditanum porthmon appellant 1, 7. promunturium quod Graeci Ampelusiam Afri aliter appellant 1, 25. Rubrum mare Graeci Erythran thalassan appellant 3, 72. in Africa mons est, quem Graeci Theon ochema vocant 3, 94.
Graecia 1, 18, 90. 2, 26, 34, 37, 116.
Graeca oppida 2, 6.
Grai 1, 17. 2, 24, 32, 45, 64, 110. Grai auctores 2, 83. Thyle Grais et nostris celebrata carminibus 2, 57.
Granicus fl. Asiae in Propontidem effusus 1, 98.
Graviscae oppidum Etruriae 2, 72.
Grovi populus Hispaniae 3, 10.
grypi saevum et pertinax ferarum genus aurum Scythiae custodiunt 2, 1. 3, 62.
Gyaros insula 2, 111.
Gynaecocratumenoe Maeotidae 1, 116.
Gythium urbs Peloponnesi in sinu Laconico 2, 51.

Habromacte urbs provinciae Africae 1, 34.
Hadria castellum Italiae 2, 65.
Hadria (mare) 2, 17, 39, 54, 57, 67, 114.
Hadriaticum mare 1, 17, 18. 2, 58, 110.
Hadrumetum urbs provinciae Africae 1, 34.
Haedui populus Galliae 3, 20.
Haemodae insulae 3, 54.
Haemodes mons Indiae 1, 81. 3, 68.
Haemos mons Thraciae 2, 17.
Halicarnasos urbs Cariae 1, 84, 85.
Halmydesos urbs Thraciae 2, 23.
Halonessos insula 2, 106.
Halos oppidum Graeciae 2, 44.
Halys fl. Asiae 1, 105.

Hammodes promunturium 1,70.
Hammonis oraculum 1, 39.
Hannibal 2, 116. Hannibalis portus in Lusitania 3, 7. Hannibalis scalae, pars montis Iovis in Hispania 2, 89.
Hanno Carthaginiensis magnam partem Africae circumvectus 3, 90, 93.
Hasdrubal dux Poenorum Carthaginem condidit 2, 94.
Hasta colonia Baeticae 3, 4.
Hastigi urbs Baeticae 2, 88.
Hebrus fl. Thraciae 2, 17, 28.
Hecubae tumulus v. Cynos sema.
Helene insula nota stupro Helenae 2, 109.
Heliu trapeza in Africa 3, 87.
Hellas 2, 37, 46, 48.
Hellespontus 1, 7, 14, 15, 90, 96. 2, 25, 26, 100. Hellesponticum fretum 1, 10.
hemisphaeria 1, 4.
Heniochi populus Asiae ad Pontum Euxinum 1, 110.
Henna urbs Siciliae 2, 118.
Heraclea insula 2, 120.
Heraclea urbs Siciliae 2, 118.
Heraclea urbs Italiae 2, 68.
Heraclea urbs ad Pontum Euxinum 1, 103.
Herculaneum urbs Italiae 2,70.
Hercules 1, 27, 103. 2, 11, 29. 3, 103. Graius Hercules 2, 36. Aegyptius 3, 46. in Mauretania specus Herculi sacer 1,26.
Hercynia silva in Germania 3, 29.
Hermiona urbs Peloponnesi 2, 50.
Hermiones populus Germaniae 3, 32.
Hermisium oppidum Chersonesi Tauricae 2, 3.
Hermonassa oppidum ad Pontum Euxinum 1, 112.
Hermus fl. in sinum Smyrnaeum effluens 1, 89.
Heroopoliticus sinus Arabiae 3, 80.
Hesperia urbs Cyrenaicae 1, 40.
Hesperides insulae 3, 100, 103.
Hiberi populus Asiae 1, 13. 3, 41.
Hiberus fl. Hispaniae 2, 90.
Hiera insula 2, 120.
Himantopodes populus Africae 3, 103.
Himera urbs Siciliae 2, 118.
Himera fl. Siciliae 2, 119.
Hipparchus Taprobanem partem orbis alterius esse dicit 3, 70.
Hippis urbs Ioniae 1, 86.
Hippo Regius urbs provinciae Africae 1, 33.
Hippo Diarrytus urbs provinciae Africae, unde Hipponensis sinus vocatur 1, 34.
Hipponium (Vibo) urbs Italiae 2, 69.
Hippopodes populus in insulis, quae Sarmatis adversa sunt 3, 56.
hippopotamos gignit Nilus 1, 52.
Hippuris insula 2, 111.
Hispal urbs Hispaniae Baeticae 2, 88.
Hispania 1, 18, 25, 26. 2, 85, 86, 93, 124. 3, 14, 16. Hispaniae 3, 15.
Histonium urbs Frentanorum in Italia 2, 65.
Hister (Danuvius) 2, 8, 16, 22, 57, 63, 79. 3, 33. Histri ostia 2, 8.
Histria 2, 56, 63. Histri incolae Histriae 2, 57. Histrici 2, 7.
Histropolis urbs Thraciae proxima Histro 2, 22.

Homerus 1, 60. 3, 45. Homericum carmen 2, 104.
Hybla urbs Siciliae 2, 118.
Hydaspes fl. Indiae 3, 69.
Hydria insula 2, 114.
Hydrus mons Italiae 2, 66.
Hyla urbs Cariae 1, 84.
Hypanis fl. Scythiae Europaeae 2, 7.
Hypatos urbs et fluvius Syriae 2, 69.
Hyperborei populus septentrionalis Asiae 1, 12, 13. 3, 36.
Hyrcania regio ad mare Caspium 3, 43. Hyrcani incolae eius 1, 13. 3, 39, 41. Hyrcanius sinus 3, 38, 39, 41.

Iader urbs Illyrici 2, 57.
Ialysos urbs Rhodi insulae 2, 101.
Iamno castellum in minoribus Balearibus 2, 124.
Iasius sinus 1, 85.
Iaso dux Argonautarum 1, 101, 111.
Iaxartes fl. in mare Caspium effluens 3, 42.
Ibides aves 3, 82.
Icaria insula 2, 111.
Ichthys promunturium Peloponnesi 2, 49, 50.
Icosium urbs Numidiae 1, 31.
Ida mons Phrygiae 1, 91. Idaeus mons 1, 93.
Idaeus mons Cretae 2, 113.
Igilium insula 1, 122.
Ilice urbs Hispaniae, unde Ilicitanus sinus vocatur 2, 93.
Ilienses populus Sardiniae 2, 123.
Ilium bello excidioque clarissima 1, 93. 2, 33. Iliaca tempestas 3, 46.
Illyris regio 1, 18. eadem Illyricum 2, 57.
Illyrii 2, 16, 56. Illyricae gentes 2, 55.
Iluro urbs Hispaniae 2, 90.
Ilva insula 2, 122.
Imbros insula 2, 106.
Inachus fl. Peloponnesi 2, 51.
India 3, 61, 68. Indi 1, 11, 12. 3, 45. Indicum mare 1, 11. Indicum pelagus 3, 61. Indicus oceanus 1, 9. Indica aequora 3, 45.
Indus fl. 3, 61, 67, 68, 69. Indi ostia 3, 71.
Inferum mare, idem Tuscum 2, 58.
Iol urbs Numidiae, eadem Caesarea 1, 30.
Iolcos urbs Thessaliae 2, 40.
Ionia regio Asiae minoris 1, 14, 86, 89. 2, 101.
Iones incolae Ioniae 1, 87.
Ionium mare 1, 17, 18. 2, 37, 38, 48, 110, 112. Ionium pelagus 2, 58, 115. Ionii *fluctus* 2, 37.
Iope urbs Palaestinae 1, 64.
Iovis Dodonaei templum in Epiro 2, 43. Iovis Olympii delubrum in Elide 2, 42. Iovis mons in Hispania 2, 89, 90. Iovis sepulcrum in Creta 2, 112. in Idaeo monte Cretae Iovem nutritum accepimus 2, 113. Meros mons Indiae Iovi sacer 3, 66
Iphigenia 2, 11.
Isauri populus Asiae minoris 2, 13.
Issa insula 2, 114.
Issos urbs Ciliciae, unde sinus Issicus vocatur 1, 70.
Isthmos angustia, quae Helladi Peloponneson adnectit 2, 48, 52. Isthmici ludi 2, 48.
Isthmos angustia, qua Cherso-

nesus Thracia cum terra continenti cohaeret 2, 25, 27.
Italia 1, 18. 2, 58, 67, 72, 116, 120. Italicae gentes 2, 55, 64. Italici populi 2, 59. Italicum latus 2, 121.
Ithaca insula 2, 110.
Itharis oppidum Macedoniae 2, 35.
Iubae regia Iol 1, 30.
Iudaea pars Syriae 1, 62.
Iugurthae regnum 1, 29.
Iuli Forum v. Forum.
Iunonis promunturium 2, 96. Iunonis templum in Argolide 2, 41. Iunonis ara in Hispania Baetica 3, 4.
Ius insula 2, 111.
Iuverna insula 3, 53.
Ixamatae populus Asiae ad Maeotida 1, 114.

Labyrinthus Aegyptius, opus Psammetici 1, 56.
Laccobriga urbs Hispaniae 3, 7.
Lacedaemon urbs Peloponnesi 2, 41.
Lacedaemonii 2, 28.
Lacinium promunturium 2, 68.
Lacippo oppidum Hispaniae 2, 94.
Laconice regio Peloponnesi 2, 39. eadem Laconis 2, 41. Laconicus sinus 2, 50, 51.
Laconum tropaea 2, 45.
Lacydon portus Massiliensium 2, 77.
Ladon fl. Peloponnesi 2, 43.
Laeros fl. Hispaniae 3, 10.
Lambriaca urbs Hispaniae 3, 10.
Lampsacum urbs ad Hellespontum 1, 97.
Laodicea urbs Syriae 1, 69.
lapideum litus in Gallia Narbonensi 2, 78.
Larinum oppidum Italiae 2, 65.
Larissa urbs Thessaliae 2, 40.
Larumna oppidum Cariae 1, 84.
Larumnae urbs Graeciae 2, 45.
Latara castellum Galliae Narbonensis 2, 80.
Lathyrus rex Alexandriae 3, 90.
Latium 2, 59.
Latmius mons Ioniae 1, 86.
Laturus sinus 1, 31.
Laurentum urbs Italiae 2, 71.
Leandri amore pernobilis Sestos 2, 26.
Lebedos urbs Ioniae 1, 88.
Lebinthos insula 2, 111.
Ledum fl. Galliae 2, 80.
Lemannus lacus 2, 74, 79.
Lemnos insula 2, 106.
Leontini urbs Siciliae 2, 118.
Leptis urbs provinciae Africae 1, 34.
Leptis altera urbs provinciae Africae 1, 37.
Lerne oppidum Peloponnesi in sinu Argolico 2, 51.
Lesbos insula 2, 101.
Leuca litus Cariae 1, 85.
Leuca urbs Ioniae 1, 89.
Leucadia insula 2, 110.
Leucas urbs Acarnaniae 2, 53.
Leucata litus Galliae Narbonensis 2, 82.
Leuce insula cognomine Achillea 2, 98.
Leucoaethiopes populus Africae 1, 23.
Leucothea insula 2, 121.
Liber pater 2, 17. 3, 66.
Libethra fons 2, 36.
Liburni populus Illyrici 2, 56, 57.
Libyca fl. Hispaniae 3, 13.
Libycum mare 1, 21, 22, 23. 2, 119.
Libyes Aegyptii 1, 23.

Ligures populus Italiae 2, 59, 72, 124.
Lilybaeum promunturium Siciliae 2, 116, 118.
Limia fl. Hispaniae, cui oblivionis cognomen est 3, 10.
Limyra fl. Lyciae 1, 82.
Lindos urbs insulae Rhodi 2, 101.
Linguarum insula 2, 114.
Lipara insula 2, 120.
Liris fl. Italiae 2, 71.
Liternum oppidum Italiae 2, 70.
Lixos oppidum Mauretaniae 3, 107.
Lixus fl. Mauretaniae 3, 107.
Locri urbs Italiae 2, 68.
Locris regio Graeciae 2, 39, 40.
Lotophagi populus Africae 1, 37.
Lucania regio Italiae 2, 59, 69.
Lucentia oppidum Hispaniae 2, 93.
Lucrinus lacus 2, 70.
luna meatibus maris causas praebet 3, 2.
Luna Ligurum 2, 72.
Lupia fl. Germaniae 3, 30.
Lupiae urbs Italiae 2, 66.
Lusitania pars Hispaniae 2, 87, 88. 3, 6, 47.
Lycaones populus Asiae minoris 1, 13.
lycaones saevissimae ferae Africae 3, 88.
Lycasto urbs Chalybum secundum Halyn 1, 105.
Lycastos urbs Cretae insulae 2, 113.
Lycia regio Asiae minoris 1, 14, 80, 82. 2, 101.
Lycos fl. Phoenices 1, 69.
Lyctos urbs insulae Cretae 2, 113.
Lycus rex Lyciae, Pandionis filius 1, 80.
Lydi populus Asiae minoris 1, 13.
Lysimachia urbs Chersonesi Thraciae 2, 24.
Macae populus Arabiae 3, 79.
Macar rex 2, 100.
Macaron insulae 2, 100.
Macedonia 1, 18. 2, 39.
Macedones 2, 34, 35.
Macrobii Aethiopes populus Africae 3, 85.
Macrocephali populus ad Pontum Euxinum 1, 107.
Macron tichos locus Chersonesi Thraciae 2, 24.
Madytos oppidum Chersonesi Thraciae 2, 26.
Maeander amnis Ioniae 1, 86.
Maenades 2, 17.
Maenalus mons Arcadiae 2, 43.
Maenoba oppidum Hispaniae 2, 94.
Maenorenon promunturium Arabiae 3, 80.
Maeotici populus Asiae ad Maeotida 1, 14, 114.
Maeotidae Gynaecocratumenoe populus Asiae ad Maeotida 1, 116.
Maeotis palus 1, 7, 8, 10, 14, 15, 109, 110, 112, 115. 2, 1, 2, 4, 97.
Magnesia regio Graeciae 2, 39, 40.
Magnum promunturium Hispaniae 3, 7.
Magnus portus Mauretaniae 1, 29.
Mago castellum in minoribus Balearibus 2, 124.
Magrada 3, 15.
Maius fl. Hispaniae 2, 90.
Malaca oppidum Hispaniae 2, 94.
Malea promunturium Peloponnesi 2, 49, 50, 110.
Maliacus sinus 2, 45.
Mallos urbs Ciliciae 1, 70.

Manto Tiresiae filia 1, 88. Mantus filius Mopsus 1, 88.
mapalia appellantur domicilia, quae incolis Africae sunt 1, 41.
Marathon, locus Atticae, Persica maxime clade pernotus 2, 45.
Marathos urbs Syriae 1, 67.
margaritas generantia flumina 3, 51.
Mariana colonia in insula Corsica 2, 122.
Mariana Fossa 2, 78.
Mariandyni populus Asiae minoris ad Pontum Euxinum 1, 97, 103. 2, 98.
Maritima Avaticorum urbs Galliae 2, 78.
Maronia urbs Thraciae 2, 28.
Mars Scytharum deus 2, 15. Marti consecrata insula Aria 2, 98.
Martius Narbo v. Narbo.
Massagetae populus Asiae ad sinum Caspium 1, 13.
Massilia urbs Galliae 2, 77, 124. Massiliensium portus Lacydon 2, 77.
Mastusia promunturium Chersonesi Thraciae 2, 25, 27.
Matiani populus Asiae interioris 1, 13.
Maticana urbs Italiae 2, 69.
Mauretania provincia Africae 1, 25, 30. 3, 105.
Mauri incolae Mauretaniae 1, 22.
Mausoleum regis Mausoli monumentum 1, 85.
Medi populus Asiae 1, 13.
Megara urbs Megaridis 2, 41, 47.
Megaris regio Graeciae 2, 39, 41. Megarenses 1, 101. 2, 48.
Megaris urbs Siciliae 2, 117.
Megyberna oppidum Macedoniae 2, 34. Megybernaeus flexus 2, 34. Megybernaeus sinus 2, 35.
Melanchlaena gens ad Pontum Euxinum 1, 110.
Melanchlaeni populus Scythiae Europaeae 2, 14.
Melas fl. Pamphyliae 1, 78.
Melas fl. Thraciae in Melana sinum excurrens 2, 27.
Meliboea oppidum Thessaliae 2, 35.
Melita insula 2, 120.
Mellaria urbs Hispaniae 2, 96.
Melos insula 2, 111.
Melsyagum palus in Germania 3, 29.
Melys locus Aegypti 1, 51.
Memphis urbs Aegypti 1, 60.
Mende oppidum Macedoniae 2, 33.
Mendesium ostium Nili 1, 60.
Menelai gubernator Canopus 2, 103.
Meninx insula 2, 105.
Mecurii promunturium 1, 34.
Mercurius 2, 52.
Meroe insula Nili 1, 50. 3, 85.
Merôs mons Indiae Iovi sacer 3, 66.
Mesopotamia regio Asiae inter Tigrim et Euphratem 1, 62.
Messana urbs Siciliae 2, 117.
Messembria urbs Thraciae 2, 22.
Messene urbs Messeniae 2, 41.
Messenia regio Peloponnesi 2, 39, 41. Messenii 2, 52.
Mesua collis Galliae Narbonensis incinctus mari paene undique 2, 80.
Metagonium promunturium provinciae Africae 1, 33.
Metapontum oppidum Italiae 2, 68.
Metaurum oppidum Italiae 2, 68.
Metaurus fl. Italiae 2, 64.

Metellus (Q.) Celer Galliae pro consule praefuit 3, 45.
Methone urbs Messeniae 2, 41.
Methymna urbs Lesbi insulae 2, 101.
Metia palus Germaniae 3, 29.
Miletus urbs Ioniae 1, 86. Milesiorum colonia Tios 1, 104. Milesiis deducta Callatis 2, 22.
Minerva Tritonis 1, 36.
Minervae promunturium 2, 69.
Minio fl. Etruriae 2, 72.
Minius fl. Hispaniae 3, 10.
Minotaurus 2, 112.
Minturnae oppidum Italiae 2, 71.
Minyae 1, 98. 2, 44.
Misenum locus Italiae 2, 70.
Mitylene urbs insulae Lesbi 2, 101.
Moenis fl. Germaniae 3, 30.
Moeris lacus in Aegypto 1, 55.
Mopsus, filius Mantus, Colophonem statuit 1, 88. a Mopso condita Phaselis 1, 79.
Moratusa urbs Cretae 2, 113.
Morini populus Galliae 3, 23.
Moschi populus Asiae ad mare Caspium 1, 13. 3, 39. Moschi montes 1, 109.
Mossyni populus Asiae ad Pontum Euxinum 1, 106.
Mulucha fl. Mauretaniae 1, 25, 29.
Munda fl. Hispaniae 3, 8.
mundus, ut doctioribus placet, unum animal est 3, 2.
Murmecion urbs Chersonesi Tauricae 2, 3.
Murrani populus Asiae 1, 13.
Musagoroe tres insulae 2, 114.
Musarum parens domusque Pieria 2, 36.
Mutina colonia Italiae 2, 60.
Mycenae urbs Argolidis 2, 41.
Myconos insula 2, 111.
Myndos urbs Cariae 1, 85.
Myriandros urbs Syriae 1, 69.
Myrina urbs Aeolidis 1, 90.
Myrinus conditor Myrinae 1, 90.
Myrlea urbs ad Propontidem 1, 99.
Myrtili urbs Hispaniae 3, 7.
Myrtoum pelagus 2, 37, 110.
Myscella oppidum Macedoniae 2, 34.
Mysia, regio Asiae minoris, post Aeolis dicta 1, 90.
Mysius Olympus 1, 98.
Mystiae oppidum Italiae 2, 68.

Nabar fl. Numidiae 1, 31.
Nagidos urbs Ciliciae, Samiorum colonia 1, 77.
Namnasa fl. Hispaniae 3, 15.
Nar fl. Illyrici 2, 57.
Narbo Martius urbs Galliae Narbonensis 2, 75, 81.
Narbonensis Gallia *aliquando* Bracata 2, 74.
Narona urbs Illyrici 2, 57.
Natiso fl. Italiae 2, 61.
Naumachos insula 2, 114.
Naupactos oppidum Aetoliae 2, 43.
Naustathmos promunturium Cyrenaicae 1, 39.
Naxos insula 2, 111.
Neapolis urbs provinciae Africae 1, 34.
Neapolis urbs Cariae 1, 85.
Neapolis urbs Italiae 2, 70.
Nebis fl. Hispaniae 3, 10.
Nemausus Arecomicorum urbs Galliae Narbonensis 2, 75.
Nemesis Phidiaca 2, 46.
Nepos v. Cornelius.
Neptuni fanum in sinu Olbiano 1, 100. in Isthmo Corinthiaco 2, 48. Neptuni templum et

specus in Taenaro promunturio 2, 51. Neptuni liberi 2, 78.
Neri populus Hispaniae 3, 11.
Neritos insula 2, 110.
Nesos oppidum insulae Euboeae 2, 108.
Nestos fl. Thraciae 2, 17, 30.
Neuri populus Scythiae Europaeae 2, 7, 14.
Nicaea urbs Galliae Narbonensis 2, 76.
Nigritae populus Africae 1, 22. 3, 104.
Nilus fl. Aegypti 1, 8, 10, 14, 20, 22, 49, 50, 60. 2, 8, 103, 104. 3, 80, 85, 96, 97.
Niphates mons, pars Tauri 1, 81.
Nisyros insula 2, 111.
Noega oppidum Hispaniae 3, 13.
Nomades populus Scythiae Europaeae 2, 4, 5, 11.
Nomades Scythae populus Asiae ad fretum maris Caspii 3, 38.
Nostrum mare 1, 6, 15, 19, 25, 49. 2, 1, 8, 74, 86, 87. 3, 1. Nostrum pelagus 1, 24. Nostra aequora 1, 9.
Nostrum fretum 3, 107.
Nuchul ab incolis fons Nili dicitur 3, 96.
Numana urbs Italiae 2, 65.
Numantia urbs Hispaniae 2, 88.
Numidia provincia Africae 1, 30. Numidae 1, 22.
nymphaeum specus in arce oppidi Cherronesi 2, 3.
Nysa Indiae urbs clarissima et maxima 3, 66.

Octavanorum colonia v. Forum Iuli.
Odessos ubs Thraciae ad Pontum Euxinum 2, 22.
Oea oppidum provinciae Africae 1, 37.
Oeanthia urbs Graeciae 2, 53.
Oechalia urbs insulae Euboeae 2, 108.
Oenomaus rex 1, 90. 2, 42.
Oenussa insula 2, 110.
Oeonae, qui ovis avium aluntur, incolae insularum, quae Sarmatis adversae sunt 3, 56.
Oetaeus saltus 2, 36.
Ogyris insula 3, 79.
Olbia, graecum oppidum, ad Borysthenem 2, 6.
Olbia urbs Galliae Narbonensis 2, 77.
Olbianos sinus 1, 100.
Olearos insula 2, 111.
Oleaster lucus Hispaniae Baeticae 3, 4.
Olintigi oppidum Hispaniae Baeticae 3, 5.
Olopyxos urbs Cretae 2, 113.
Olympii Iovis delubrum in Elide 2, 42.
Olympus mons inter Thessaliam et Macedoniam 2, 36.
Olympus Mysius v. Mysius.
Olynthos urbs Macedoniae 2, 30.
Olyros oppidum Peloponnesi 2, 53.
Onolappa oppidum Hispaniae Baeticae 3, 5.
Ophiophagi dicuntur Panchai, quia serpentibus vescuntur 3, 81.
Opoës urbs Graeciae in Opuntio sinu 2, 45.
Orbelos mons Thraciae 2, 17.
Orbis fl. Galliae 2, 80.
orbis alter, ubi sunt antichthones 1, 54.
Orcades triginta insulae 3, 54.
Orchomenos oppidum Arcadiae 2, 43.

Orestis Iphigeniae adventu maxime memorati Tauri 2, 11.
Orgenomesci populus Hispaniae 2, 15.
Oricum urbs Illyrici 2, 56.
Orontes fl. Syriae 1, 69.
Orpheus 2, 17, 28.
Ossa mons Thessaliae 2, 36.
Ossismi populus Galliae 2, 23.
Ossismica litora 3, 48.
Ossonoba oppidum Hispaniae 3, 7.
Osteodes insula 2, 120.
Ostia oppidum Italiae 2, 71.
Oxos fl. Scythiae in mare Caspium effluens 3, 42.

Pachynum promunturium Siciliae 2, 116, 117, 118.
Padus fl. Italiae 2, 62, 64.
Paestum oppidum Italiae 2, 69. Paestanus sinus 2, 69.
Pagae urbs Graeciae 2, 53.
Pagasa urbs Magnesiae 2, 44. Pagasaeus sinus 2, 44, 106.
Palaepaphos urbs Cypri 2, 102.
Palaestine regio Syriae 1, 63. Palaestina 1, 64.
Palantia urbs Hispaniae Tarraconensis 2, 88.
Palibotri populus Indiae 3, 67.
Palinurus Phrygius gubernator et locus Italiae 2, 69.
Pallene paene insula Macedoniae 2, 30, 33.
Palma oppidum in maioribus Balearibus 2, 124.
Palmaria insula 2, 121.
Palus sc. Maeotis 1, 112. 2, 3, 4.
Pamisum fl. Peloponnesi 2, 51.
Pamphylia regio Asiae minoris 1, 14, 77, 78, 79.
Panchai populus Africae 3, 81.
Pandateria insula 2, 121.
Pandion collis Cariae 1, 84.
Pandionis filius Lycus 1, 80.
Panhormus urbs Siciliae 2, 118.
Panionium sacra regio Ioniae 1, 87.
Panticapaeon oppidum Scythiae Europaeae 2, 3.
Panticapes fl., qui Nomadas Georgosque disterminat 2, 5.
Panuatii, quibus magnae aures et ad ambiendum corpus omne patulae 3, 56.
Panum Satyrorumque campi in Africa 3, 95.
Paphlagonia regio Asiae minoris 1, 104. Paphlagones 1, 104.
Paphos urbs Cypri 2, 102.
papyrum alit Nuchul 3, 96.
Parabos insula 2, 103.
Paraetonius portus Cyrenaicae 1, 40.
Pariani populus Asiae 1, 13.
Paridis iudicium 1, 94.
Parion urbs ad Hellespontum 1, 97.
Parnassos mons Phocidis 2, 40.
Paros insula 2, 111.
Partheni populus Illyrici 2, 55.
Parthenion promunturium 2, 3.
Parthenius amnis Paphlagoniae 1, 104.
Parthenius mons Arcadiae 2, 43.
Parthi populus Asiae 1, 14. Parthica gens 3, 33.
Pasiphaë Minois uxor 2, 112.
Patalene insula Indiae ad ostia Indi 3, 71.
Patara urbs Lyciae 1, 86.
Patavium urbs Italiae 2, 60.
Pathmeticum ostium Nili 1, 60.
Patrae urbs Peloponnesi 2, 52.
Paulo fl. Italiae 2, 72.
Pedalion promunturium Cariae 1, 83.

pegasi aves equinis auribus 3, 88.
Pelasgi populus Graeciae antiquissimus 1, 83, 92, 98. 2, 32.
Pelion mons 2, 36.
Pelle urbs Macedoniae 2, 34.
Peloponnesos 2, 38, 39, 48, 109. Peloponnensus 2, 49. Peloponnesiaci 2, 52. Peloponnesiacae gentes 2, 43. Peloponnesiacum litus 2, 117.
Pelops urbem Cymen statuit 1, 90.
Pelorias promunturium Siciliae 2, 116. Peloris 2, 118.
Pelorus gubernator ab Hannibale occisus 2, 116.
Pelusiacum ostium Nili 1, 60.
Pelusium urbs Aegypti Arabiae contermina 1, 60.
Peneus fl. Thessaliae 2, 35.
Perga urbs Pamphyliae et in ea Dianae Pergaeae templum 1, 79.
Perinthos oppidum Thraciae ad Propontidem 2, 24.
Persae 1, 12, 64, 66, 70, 78, 98. 2, 26. 3, 75.
Persis regio Asiae a populis Persarum habitata 1, 12. 3, 76. Persicum mare 1, 9. Persicus sinus 1, 12, 14. 3, 73, 75. Persica clades 2, 45.
a Perseo servatae Andromedae clarum vestigium 1, 64.
Pestici populus ad mare Caspium 3, 39, 42.
Petelia oppidum Italiae 2, 68.
Petrae quas Sirenes habitarunt 2, 69.
Peuce insula inter ostia Histri 2, 98.
Phaeaces populus Illyrici 2, 55.
Phanagorea oppidum Asiae ad Cimmerium Bosphorum 1, 112.
Pharos insula urbi Alexandriae nunc ponte coniungitur 2, 104.
Pharos insula Brundisio adiacens 2, 114.
Pharusii populus Africae 1, 22. 3, 103.
Phaselis urbs Pamphyliae 1, 79.
Phasis Colchidis amnis et oppidum a Themistagora Milesio deductum 1, 108.
Phasiacus angulus Ponti 2, 22.
Phicores populus Asiae ad Maeotida 1, 114.
Phidias 2, 42. Phidiaca Nemesis 2, 46.
Philaenorum Arae 1, 33, 38.
Philias oppidum Thraciae 2, 23.
Philippi urbs Thraciae 2, 30.
Philippus rex Macedoniae 2, 34.
Philoctetes 2, 35.
Philoteris urbs Arabiae 3, 80.
Phineus frater Cephei 1, 64.
Phinopolis oppidum Thraciae 2, 23.
Phocaea urbs Ioniae 1, 89. Phocaei 1, 97. 2, 77.
Phocis regio Graeciae 2, 39, 40.
Phoenice pars Syriae 1, 63, 65. 2, 103.
Phoenices 1, 34, 65, 78. 2, 96.
Phoenicusa insula 2, 120.
Phoenix avis 3, 83.
Pholoë mons Arcadiae 2, 43.
Phoristae populus Asiae 1, 13.
Phrixi filius Cytisorus 1, 104. Phrixi templum et lucus 1, 108.
Phrygia regia Asiae minoris 1, 100. Phryges 1, 13.
Phthia urbs Phthiotidis 2, 39.
Phthiotis regio Graeciae 2, 39, 40.
Phthirophagi populus Asiae ad Pontum Euxinum 1, 110.
Phycus promunturium Cyrenaicae 1, 37.

Phygela oppidum Ioniae 1, 88.
Phyrre oppidum provincia Africae 1, 34.
physici Anaximandri patria Miletus 1, 86. physici universum orbem mari circumfusum esse dicunt 3, 45.
Picenum regio Italiae 2, 65. Picentes 2, 59.
Picentia urbs Italiae 2, 69.
Pieria domus 2, 36.
Piraeus Atheniensium portus 2, 47.
Piraei populus Illyrici 2, 56, 57.
Pisae urbs Elidis 2, 42.
Pisae urbs Italiae 2, 69.
Pisaurum urbs Italiae 2, 64.
Pisidae populus Asiae minoris 2, 13.
Pitane urbs Aeolidis 1, 90.
Pithecusa insula 2, 121.
Pitynussa insula 2, 109.
Placia oppidum Bithyniae ad Propontidem 1, 98.
Plotae insulae nunc Strophades 2, 110.
plumbo abundat Hispania 2, 86. abundant Cassiterides 3, 47.
Poenorum dux Hasdrubal 2, 94.
Pogonus portus Peloponnesi 2, 50.
Pola urbs Histriae in sinu Polatico 2, 57.
Pollentia oppidum in maioribus Balearibus 2, 124.
Pollux 1, 111.
Polyaegos insula 2, 106.
Pompei oppidum Italiae 2, 70.
Pompeiopolis urbs Ciliciae, piratis Pompeio assignante possessa, olim Soloe appellata 1, 71.
Pontiae insula 2, 121.
Pontus Euxinus 1, 7, 15, 101, 102, 108, 111, 112, 113, 115. 2, 2, 22, 23, 51, 98. Ponticum mare 2, 5. Pontici populi 1, 14. Ponticum latus 1, 10, 19. 2, 16. Ponticus flexus 1, 15.
Populonia urbs Italiae 2, 72.
porthmon Graeci appellant fretum Gaditanum 1, 7.
Portus Hannibalis in Hispania 3, 7.
Portus Magnus in Mauretania 1, 29.
Portus Veneris in Gallia 2, 84.
Posideum promunturium Ioniae 1, 86.
Potentia oppidum Italiae 2, 65.
Potidaea urbs Macedoniae 2, 33.
Praesamarchi populus Hispaniae 3, 11.
Priapos oppidum Bithyniae 1, 97.
Priene urbs Ioniae 1, 87.
Prochyta insula 2, 121.
Proconnesos insula 2, 99.
Propanisus pars Tauri montis 1, 81.
Propanisadae populus Asiae 1, 13.
Propontis 1, 7, 15, 97. 2, 24, 99.
Prote insula 2, 110.
Protesilai ossa consecrata delubro 2, 26.
Psammeticus rex Aegypti 1, 56.
Psophis urbs Arcadiae 1, 43.
Pteleos oppidum Thessaliae 2, 44.
Ptolemais urbs Cyrenaicae 1, 40.
Ptolemais urbs ad sinum Arabicum 3, 80.
Puteoli urbs Italiae, unde Puteolanus sinus 2, 70.
Pygmaei populus Africae fabulosus 3, 81.
Pylii populus Peloponnesi 2, 52.
Pylos urbs Peloponnesi 2, 52.
pyramides tres Aegypti 2, 55.

Pyramus fl. Ciliciae 1, 70.
Pyrenaeus mons 2, 74, 81, 84, 89. 3, 20, 21.
Pyrenaei promunturia 2, 84. Pyrenaei iugi promunturium 3, 15.
Pyrgi oppidum Italiae 2, 72.
Pyrrha urbs Lesbi insulae 2, 101.
Pyrrha urbs Euboeae insulae 2, 108.
Pyrrhi regia 2, 54.

Quintus Metellus Celer Galliae proconsul 3, 45.

Ravenna urbs Italiae 2, 64.
Retico mons Germaniae 3, 30.
Rhamnus locus Atticae 2, 46.
Rhegium urbs Italiae 2, 68.
Rhegia Columna v. Columna.
Rhenea insula 2, 111.
Rhenus fl. Germaniae 2, 74, 79. 3, 16, 20, 24, 30, 50.
Rhesso regnata pars Thraciae 2, 24.
Rhion angustiae maris 2, 52, 53.
Rhoda urbs Hispaniae 2, 89.
Rhodanus fl. Galliae 2, 78, 79. 3, 30.
Rhodope mons Thraciae 2, 17.
Rhodos insula 2, 101. Rhodii 1, 71, 84.
Rhoeteum oppidum Troadis, unde Rhoetea litora 1, 96.
Roma 2, 60.
Romana clade memorabiles Aegatae 2, 105. Romani populi colonia Carthago 2, 34. Romana colonia Pola 2, 57. Romanorum coloniae Mutina et Bononia 2, 60.
Rosos urbs Syriae 1, 69.
Rubraesus lacus in Gallia Narbonensi 2, 81.
Rubricatum fl. Hispaniae 2, 90.
Rubrum mare 1, 61. 3, 71, 72, 81.
Rudiae urbs Italiae 2, 66.
rupes quaedam austro sacra in Cyrenaica 1, 39.
Ruscino colonia Galliae Narbonensis 2, 84.
Rusiccade urbs provinciae Africae 1, 33.
Rusigada urbs Mauretaniae 1, 29.
Ruthisia urbs Numidiae 1, 31.
Ryndacos fl. Mysiae 1, 99.

Sabaei populus Arabiae 3, 79.
Sabatia urbs Italiae 2, 72.
Sacae populus Asiae 3, 59.
Sacrum promunturium Hispaniae 3, 7.
Saetis fl. Carmaniae 3, 75.
Saguntum urbs Hispaniae 2, 92.
Sais urbs Aegypti 1, 60.
Sala urbs Mauretaniae 3, 107.
Salacia urbs Hispaniae 3, 8.
Salaeni populus Hispaniae 2, 15.
Salamis insula 2, 109.
Salamis urbs insulae Cypri 2, 102.
Salduba urbs Hispaniae 2, 94.
Salia fl. Hispaniae 3, 14.
Sallentini populus Italiae 2, 59. Sallentini campi et Sallentina litora 2, 66. Sallentinum promunturium 2, 68.
Salona urbs Illyrici 2, 57.
Salsulae fons in Gallia Narbonensi 2, 82.
Same insula 2, 110.
Samonium promunturium insulae Cretae 2, 112.
Samos insula 2, 101. Samiorum coloniae 1, 77. 2, 24.
Samothrace insula 2, 106.
Sandis fl. Persidis 3, 75.
Sane urbs Macedoniae 2, 34.
Santoni populus Galliae 3, 23.

Sardabale fl. Numidiae 1, 31.
Sardemisos mons Pamphyliae 1, 79.
Sardinia insula 2, 122.
Sarmatia regio Europae 2, 33. Sarmatae 1, 19. 3, 55. Sarmaticae gentes 3, 25.
Saronicus portus 2, 50.
Sarpedon promunturium Ciliciae, finis aliquando regni Sarpedonis 1, 77.
Sars fl. Hispaniae 3, 11.
Satarchae populus Chersonesi Tauricae 2, 3, 4, 10.
Satyri populus fabulosus Africae 1, 23, 48. 3, 95.
Saunium fl. Hispaniae 3, 15.
Sauromatae populus Asiae ad Tanain 1, 14, 116.
Sauromatae Amaxobioe populus Scythiae Europaeae 2, 2.
Sauromatidae Amazones ad Caspium sinum 3, 39.
Sauso fl. Hispaniae 3, 15.
Scadinavia insula 3, 54.
Scalae Hannibalis v. Hannibal.
Scamander fl. Mysiae 1, 93.
Scandile insula 2, 106.
Scarpha oppidum Locridis 2, 45.
Schoenus sinus Cariae 1, 84.
Schoenitas portus Peloponnesi 2, 50.
Sciathos insula 2, 106.
Scione oppidum paene insulae Pallenes 2, 33.
Scironia saxa in Megaride saevo quondam Scironis hospitio infamia 2, 47.
Scylace Pelasgorum colonia ad Propontidem 1, 98.
Scylla urbs Italiae 2, 68.
Scylla saxum in freto Siculo 2, 115.
Scyllaceum oppidum Italiae in sinu Scyllaceo 2, 68.
Scyllaeon promunturium Peloponnesi 2, 49, 50.
Scyros insula 2, 106.
Scythae populus Asiae 1, 11, 12, 13. Scythae Nomades ad mare Caspium 3, 38. Scythae Androphagoe ad Eoum mare 3, 59.
Scythae populus Europae 2, 2.
Scythia regio Asiae 3, 42.
Scythia Europaea 1, 18. 2, 6, 8.
Scythici populi 3, 36. Scythicae insulae 3, 58. Scythicum litus 1, 11. Scythicum promunturium 3, 12, 59. Scythicus sinus, pars maris Caspii 3, 38, 39, 42. Scythicus oceanus 1, 9.
Sebennyticum ostium Nili 1, 60.
Secundanorum colonia Arausio 2, 75.
Seleucia urbs Syriae 1, 69.
Selymbria oppidum Thraciae ad Propontidem 2, 24.
Semiramis 1, 63.
Sena insula 3, 48.
Sepias promunturium Thessaliae 2, 35, 44.
Septem Fratres, montes Mauretaniae 1, 29.
septentrio 1, 3. 2, 87. 3, 12, 16, 61.
Septimanorum colonia *Beterrae* 2, 75.
Sequana fl. Galliae 3, 20.
Seres populus Asiae ad Eoum mare 1, 11. 3, 60.
Seriphos insula 2, 111.
serpentibus aluntur Trogodytae 1, 44. maleficum serpentium genus in insula *Colubraria* 2, 126. serpentibus vescuntur Ophiophagi 3, 81. immanes serpentes alit *India* 3, 62. serpentes admodum

parvi in Africa interiore 3, 82. infesta serpentibus regio Africae 3, 100.
Serrhion promunturium Thraciae 2, 28.
Sesamus urbs Paphlagoniae 1, 104.
Sestianae arae in Hispania 3, 13.
Sestos urbs Thraciae 2, 26.
Sextanorum colonia Arelate 2, 75.
Sicilia insula 2, 115, 120. 3, 50. Siculum pelagus 2, 58. Siculum mare 2, 115. Siculum fretum 60, 7.
Sicinos insula 2, 111.
Sicyon urbs Peloponnesi 2, 53.
Sida oppidum Pamphyliae 1, 78. Sidae portus 1, 80.
Sidon urbs Phoenices 1, 66.
Sidonia insula 2, 121.
Siga urbs Mauretaniae 1, 29.
Sigeum urbs Troadis 1, 93. 2, 100.
Silerus amnis Italiae 2, 69.
Simois fl. Troadis 1, 93.
Simyra castellum Phoenices 1, 67.
Sindones populus Asiae in confinio Maeotidis 1, 110, 111.
Sindos urbs Sindonum 1, 111.
Sinoessa urbs Italiae 2, 71.
Sinonia insula 2, 121.
Sinope urbs Chalybum ad Pontum Euxinum 1, 105.
Siphnos insula 2, 111.
Sipontum (Sipus) urbs Italiae 2, 66.
Sirachi populus Asiae ad Maeotida 1, 114.
Sirenes 2, 69.
Sittianorum colonia Cirta 1, 30.
Smyrnaeus sinus in Ionia 1, 89.
Solis fons in Cyrenaica 1, 39.
Solis insulae contra Indi ostia 3, 71. Solis urbs in Aegypto 3, 84.
Soloe, nunc Pompeiopolis, urbs Ciliciae 1, 71.
solstitio accrescit Nilus 1, 54. per solstitium in insula Thyle nullae noctes 3, 57.
Sonans 3, 15.
Sordonum ora in Gallia 2, 84.
Sorobi fl. Hispaniae 2, 92.
Sperchios amnis Thessaliae 2, 44.
sphinges 3, 88.
Sporades insulae 2, 111.
Sthenos fl. Thraciae 2, 28.
Stoechades insulae 2, 124.
Stratos oppidum Acarnaniae 2, 43.
Strobilus sinus Arabiae 3, 80.
Strongyle insula 2, 120.
Strophades insulae olim Plotae 2, 110.
Strymon fl. Macedoniae 2, 17, 30.
Styra oppidum Euboeae 2, 108.
Subur oppidum Hispaniae 2, 90.
Sucro fl. Hispaniae 2, 92. Sucronensis sinus 2, 92, 125.
Suel oppidum Hispaniae 2, 94.
Suesia palus Germaniae 3, 29.
Sugdiani populus Asiae 1, 13. 3, 42.
Sulci urbs Sardiniae 2, 123.
Sunium promunturium 2, 27, 45, 46.
Superum mare idem quod Hadriaticum 2, 58.
Syene urbs Aegypti 1, 60.
Symplegades insulae v. Cyaneae.
Syphax rex Numidiae 1, 30.
Syracusae urbs Siciliae 2, 117.
Syria provincia Asiae 1, 14, 62, 69. 2, 116. Syriae 2, 102. Syri incolae 3, 78.

Syrocilices populus Asiae minoris 1, 13.
Syros insula 2, 111.
Syrrentum urbs Italiae 2, 70.
Syrtis minor 1, 34, 35. 2, 105. Syrtis maior 1, 37. 2, 105.

Tabereni (Tibarani) populus Asiae ad Pontum 1, 13, 106.
Tabis mons Eoo mari inminens 3, 60.
Tachempso insula Nili 1, 51.
Taenaros promunturium Peloponnesi 2, 49, 50, 51.
Tagus fl. Hispaniae 3, 8.
Talge insula in Caspio mari 3, 58.
Tali statio atque mors in insula Creta 2, 112.
Tamarici populus Hispaniae 3, 11.
Tamaris fl. Hispaniae 3, 11.
Tamus promunturium, quod Taurus adtollit 3, 67, 68, 70.
Tanais fl. Europam ab Asia dividens 1, 8, 9, 10, 14, 15, 18, 109, 114, 115. 2, 1.
Taphrae isthmus Chersonesi Tauricae 2, 4.
Taprobane insula 3, 70.
Tarentus urbs Italiae 2, 68. Tarentinus sinus 2, 68.
Tarracina urbs Italiae 2, 71.
Tarraco urbs Hispaniae Tarraconensis 2, 90. Tarraconensis Hispania 2, 87, 88. 3, 5. Tarraconensia litora 2, 124.
Tarsus urbs Ciliciae 1, 70.
Tartesos urbs Hispaniae 2, 96.
Taulantii populus Illyrici 2, 55.
Taunus mons Germaniae 3, 30.
Tauri incolae Chersonesi Tauricae 2, 11. Taurici 2, 3, 4.
Taurianum urbs Italiae 2, 68.
Taurois urbs Galliae 2, 77.
Tauromenium urbs Siciliae 2, 117.
Taurus mons Asiae 1, 81. 3, 39, 60, 61, 68, 77. Tauri promunturium 1, 80. 2, 100, 102.
Taurici montes 1, 109.
Taygetus mons Peloponnesi 2, 41.
Teanum oppidum Italiae 2, 65,
Tectosages populus Galliae 2. 75.
Tegea urbs Arcadiae 2, 43.
Telamon urbs Italiae 2, 72.
Telis fl. Galliae 2, 84.
Telmesos urbs Lyciae 1, 82.
Temesa urbs Italiae 2, 69.
Tempe sacra nemore nobilia 2, 36.
Tenedos insula 2, 100.
Tenos insula 2, 111.
Teos oppidum Ioniae 1, 89.
Tergeste urbs ad mare Hadriaticum 2, 57, 61. Tergestum 2, 55.
Teutoni populus Germaniae 3, 32, 54.
Thabraca oppidum provinciae Africae 1, 33.
Thaletis astrologi patria Miletus 1, 86.
Thasos insula 2, 106.
Thatae populus Asiae ad Maeotida 1, 114.
Thebae urbs Aegypti 1, 60.
Thebae urbs Boeotiae 2, 40. Thebani 1, 88.
Thebe campus in Aeolide 1, 91.
Theganusa insula 2, 110.
Themiscurum oppidum Chalybum ad Pontum 1, 105.
Theodosia oppidum Chersonesi Tauricae 2, 3.
Theon ochema mons Africae 3, 94.
Thera insula 2, 111.

Therapnae urbs Peloponnesi in Laconide 2, 41.
Therapnae urbs Cretae 2, 113.
Thermae urbs Siciliae 2, 118.
Thermaicus sinus 2, 35.
Thermodon fl. Chalybum 1, 105.
Thermopylae 2, 45.
Theseus 2, 45.
Thessalia regio Graeciae 2, 39, 40. Thessali 2, 35.
Thessalonice urbs Macedoniae 2, 35.
Theuprosopon promunturium Phoenices 1, 67.
Thia insula 2, 111.
Thoricos urbs Atticae 2, 46.
Thracia 1, 18. 2, 16, 24, 73, 106. Thraces incolae 2, 18, 110. Thracius Bosphorus 1, 7, 14, 101. 2, 99.
Thurium urbs Italiae 2, 68.
Thyle insula 3, 57.
Thylae insulae 2, 105.
Thymnias sinus Cariae 1, 84.
Thynias promunturium Thraciae 2, 23.
Thyssagetae populus Asiae ad Tanaim 1, 116.
Thyssanusa portus Cariae 1, 84.
Tiberis fl. Italiae 2, 71. Tiberina ostia 2, 121.
Ticis fl. Hispaniae 2, 89.
Ticis fl. Galliae 2, 84.
Tigris fl. Asiae 1, 63. 3, 76, 77.
Tigulia urbs Ligurum 2, 72.
Timavus fl. Italiae 2, 61.
Timothei musici patria Miletus 1, 86.
Tinge oppidum Mauretaniae 1, 26.
Tingentera oppidum Hispaniae, Melae patria 2, 96.
Tios oppidum Paphlagoniae ad Pontum Euxinum 1, 104.
Tiresias vates 1, 88.
Tiristis promunturium Thraciae 2, 22.
Titana insula 2, 114.
Togata Gallia 2, 59.
Tolobi oppidum Hispaniae 2, 90.
Tolosa urbs Galliae Narbonensis 2, 75.
Tomoe urbs Thraciae 2, 22.
Toretica gens ad Pontum Euxinum 1, 110.
Torone urbs Macedoniae 2, 34.
tragopanes mirae aves Africae 3, 88.
Tragurium urbs Illyrici 2, 57.
Trapezos urbs Asiae ad Pontum Euxinum 1, 107.
Treveri populus Galliae 3, 20.
Tripolis urbs Syriae 1, 67.
Tritino 3, 15.
Triton amnis provinciae Africae 1, 36.
Tritonis palus provinciae Africae, unde Minervae cognomen inditum est 1, 36.
Troas regio Asiae minoris 1, 14, 90. 2, 101.
Troezene urbs Peloponnesi 2, 50. Troezenii 2, 49. Troezenium litus 2, 109.
Trogodytae populus Africae 1, 23, 44.
Troia 2, 45. Troiani 1, 90.
Truentinum castellum Italiae 2, 65.
Tubero fl. Asiae 3, 71.
Tulcis fl. Hispaniae 2, 90.
Tumuada fl. Mauretaniae 1, 29.
Turcae populus Asiae ad Maeotida 1, 116.
Turduli populus Hispaniae 3, 4. Turduli veteres 3, 8.
Turia fl. Hispaniae 2, 92.
ture abundat Arabia 1, 61. 3, 79.
Tusci populus Italiae 2, 60. Tuscum mare Grai Tyrrheni-

cum perhibent 1, 17, 19. 2, 69, 119. aliter Inferum mare appellatur 2, 58. Tuscum pelagus 2, 74.
Typhoneus specus aliquando cubile Typhonis fuit 1, 76.
Tyra fl. Scythiae Europaeae, qua exit sui nominis oppidum adtingit 2, 7.
Tyros urbs Phoenices 1, 66. Tyrii incolae 3, 46.
Tyrrhenicum mare 1, 17.

Ulisippo oppidum Hispaniae 3, 8.
Ulixis nomine Ithaca inlustris 2, 110.
Ulla fl. Hispaniae 3, 10.
Urci oppidum Hispaniae in sinu Urcitano 2, 94.
Urias sinus Italiae 2, 66.
Utica urbs provinciae Africae, fato Catonis insignis 1, 34.

Valentia urbs Hispaniae 2, 92.
Valetium urbs Italiae 2, 66.
Vardulli gens Hispaniae 3, 15.
Varum flumen ab Alpibus delapsum Italiam finit 2, 72, 74.
Vasio Vocontiorum, urbs Galliae Narbonensis 2, 75.
Vegeti populus Asiae 1, 13.
Velia oppidum Italiae 2, 69.
Veneris portus inter Pyrenaei promunturia 2, 84.
Veneti populus Italiae 2, 59.
Venetus lacus Rheno fluvio efficitur 3, 24.
Vesulus mons, unde Padus oritur 2, 62.
Vesuvius mons 2, 70.
Vibo (Hipponium) urbs Italiae 2, 69.
Vienna Allobrogum, urbs Galliae 2, 75.
Vistula fl. Germaniae 3, 33.
Visurgis fl. Germaniae 3, 30.
Vocontii populus Galliae 2, 75.
Volcae populus Galliae 2, 79. Volcarum stagna 2, 80.
Volsci populus Italiae 2, 59.
Volturnum oppidum Italiae 2, 70.
Volturnus amnis Italiae 2, 70.
Volubilis urbs Mauretaniae 3, 107.

Xanthos oppidum Lyciae 1, 82.
Xanthus fl. Lyciae 1, 82.
Xerxes rex 2, 28, 32.

Ypacares fl. Scythiae Europaeae 2, 4.

Zacynthos insula 2, 110.
Zephyre insula 2, 114.
Zephyrion promunturium Cyrenaicae 1, 40.
Zephyrium promunturium Italiae 2, 68.
zonis quinque distinguitur terra 1, 4.
Zone urbs Thraciae 2, 28.